

Періодичне навчання-інструктаж з техніки безпеки і гігієни праці для фізичних працівників

[Попередня сторінка](#)

сторінка 1 з 191

[Наступна сторінка](#)

Як користуватися з курсу?

Якщо потрібно надрукувати сторінку або матеріал, який знаходиться по правій стороні скористайся з даної кнопки.

Коли потрібно вимкнути звук і перейти до наступного слайду, вибери дану кнопку.

В будь-якій хвилині можеш оновити сторінку.

Дана кнопка допоможе тобі зв'язатися з спеціалістом.

Подана кнопка скерує тебе до лексикону, де знаходяться важливі терміни безпеки.

Після вибору цієї кнопки можна відкрити повний зміст.

Інформація додаткова

В даній частині слайду знаходяться фрагменти юридичних актів або додаткові матеріали пов'язані з темою. Коли зустрінеш підкреслене слово і натиснеш на нього, то автоматично ввійдеш до лексикону, де можна знайти визначення даного слова.

У цьому місці знаходитиметься опис матеріалу поданий на даному слайді. Цей текст буде читати лектор.

Попередня сторінка

сторінка 2 з 191

Наступна сторінка

Модуль I – Визначення техніки безпеки і гігієни праці

Обговорюватимуться питання

Поняття безпека і гігієна праці (ВНР)
 Обов'язки під час школення
 Система інструктажу безпеки і гігієни праці (ВНР)
 Цикл підготовки
 Характеристика і види інструктажу
 Програма періодичної підготовки для фізичних працівників

Нормативні акти

Робочий кодекс – Закон з дня 26 червня 1974 р.

Розпорядження Міністра праці і Соціальної Політики з дня 26 вересня 1997р. в справі загальних засад безпеки і гігієни праці

Dz. U. z 1997r. nr 129 poz. 844 wraz z późniejszymi zmianami Dz. U. Z 2003r. Nr 169 poz. 1650, Dz. U. Z 2007r. Nr 49 poz. 330, Dz. U. Z 2008r. Nr 108, poz. 690

Розпорядження Міністра Господарства і Роботи від 27 липня 2004р. в справі Інструктажу в галузі безпеки і гігієни роботи

Dz. U. z 2004r. nr 180, poz. 1860.

Доброго дня! Вітаємо Вас в першому модулі: "Визначення техніки безпеки і гігієни праці". В цьому модулі будуть обговорюватись визначення техніки безпеки гігієни праці (ВНР), обов'язки пов'язані з інструктажем, а також його система і цикл. Буде представлено характеристику інструктажу і програму періодичної підготовки для фізичних працівників. В правій частині слайду будуть описанні важливі закони, розпорядження.

Попередня сторінка

сторінка 3 з 191

Поняття Безпека і гігієна праці (ВНР)

Визначення техніки безпеки і гігієни праці

Інформація додаткова

Поняття безпеки на роботі це ситуації, які дають почуття відсутності загрози в робочому середовищі. Опис поняття безпеки і гігієни роботи залежить від багатьох чинників. В загальний спосіб можна зрозуміти, що безпека на роботі це відсутність ризику, який виникає під час виконання роботи.

Поняття гігієна це наука про здоров'я, що вивчає вплив всіляких чинників зовнішнього середовища (природних і побутових умов, суспільних виробничих стосунків) на здоров'ї людини, його працездатність і тривалість життя.

Поняття робота визначається як сукупність взаємопов'язаних дій, спрямованих на досягнення бажаного результату за намічений інтервал часу.

Техніка безпеки і гігієна праці, скорочено ВНР (на польській мові), зазвичай використана назва описана як сукупність правил, які стосуються безпечного і гігієнічного виконання роботи, також це окрема галузь науки, що займається формуванням правил роботи.

Попередня сторінка

сторінка 4 з 191

Наступна сторінка

Обов'язки під час курсу-інструктажу

Визначення техніки безпеки і гігієни праці

- Роботодавець має обов'язок ознайомити працівників із законами і правилами безпеки і гігієни праці, які пов'язані з виконанням роботи.
- Роботодавець має обов'язок забезпечити інструктаж працівникам на час безпеки і гігієни роботи перед допущенням до роботи і проведенням періодичного інструктажу в цьому часі.
- Навчання проводиться під час роботи і на кошти роботодавця.
- Працівник має обов'язок підтвердити письмово ознайомлення із законом і засадами безпеки і гігієни роботи.
- Роботодавець має обов'язок видати конкретні інструкції і вказівки стосовно безпеки і гігієни роботи на робочому місці.

Існує кілька важливих обов'язків щодо Інструктажу з Техніки Безпеки і гігієни праці. Серед них можна виділити найважливіші: обов'язковий [інструктаж](#) працівника перед тим як розпочне роботу і проведення періодичного навчання під час виконання роботи. [Інструктаж](#) відбувається під час робочого дня і за кошти роботодавця. [Працівник](#) має обов'язок підтвердити письмово про ознайомлення із законами безпеки і гігієни праці.

Попередня сторінка

сторінка 5 з 191

Нормативні акти

Трудовий кодекс – Закон з дня 26 червня 1974р.

Dz. U. z 1974r. nr 24, poz. 141 – tekst jednolity wraz z późniejszymi zmianami.

Розділ десятий Безпеки і гігієни роботи.

Розділ VIII

Закон 237⁴

§1. [Роботодавець](#) має обов'язок ознайомити працівника із законами і правилами безпеки і гігієни роботи, які стосуються виконання роботи.

§2. [Роботодавець](#) має обов'язок видати загальні інструкції і поради, що стосуються безпеки і гігієни роботи.

§2. [Роботодавець](#) має обов'язок підтвердити й і письмово перевірити правила й принципи безпеки і гігієни роботи.

Система інструктажу

Визначення техніки безпеки і гігієни праці

Нормативні акти

Розпорядження Міністра Господарства і роботи з 27 липня 2004р. в справі школення безпеки і гігієни роботи.
Dz. U. Z 2004r. Nr.180, poz.1860

§ 6. [Інструктаж](#) має бути проведений як вступна підготовка і періодичне навчання

§8. Вступна підготовка має проводитися у формі інструктажу відповідно до опрацьованих програм для певних груп робочих місць і охоплює:

- 1) [Інструктаж](#) вступний загальний, так званий далі «інструктаж загальний»
- 2) Вступна підготовка на місце роботи, так звана далі «інструктаж місця роботи»

§10. 1. [Інструктаж](#) загальний відбувається, перед допущенням до виконання роботи, для нових найнятих працівників, студентів які перебувають у роботодавця на

На вступному інструктажі мають бути присутні всі нові працівники. Складається він з загального інструктажу , а також інструктажу згідно посади. Цей навчальний курс для Вас, тобто для осіб, працевлаштованих на посадах фізичних працівників, діє протягом одного року. Перед закінченням цього періоду потрібно пройти періодичне (планове) навчання, яке потім необхідно повторювати кожні 3 роки або навіть щороку, в залежності від загрози і

Попередня сторінка

сторінка 6 з 191

Наступна сторінка

Цикли інструктажів

Визначення техніки безпеки і гігієни праці

Посади	Вступний інструктаж		Періодичне навчання	
	Інструктаж загальний	Інструктаж робочого місця	Перше	Наступне
Працівник адміністративно-офісний	Перед допущенням до робочого місця	Перед допущенням до роботи	До 12 місяців від початку роботи	Не менше ніж раз на 6 років
Працівник інженерно-технічний			До 12 місяців від початку роботи	Не менше ніж раз на 5 років
Роботодавці і особи, які займають керівні посади			До 6 місяців від початку роботи	Не менше ніж раз на 5 років
Робочі місця			До 12 місяців від початку роботи	Не менше ніж раз на 3 років

Нормативні акти

Розпорядження Міністра Господарства і праці з 27 липня 2004р. в справі інструктажу з техніки безпеки і гігієни праці. Dz. U. Z 2004r. Nr.180, poz.1860

§15.1. Періодичне навчання працівників прийнятих до роботи проводиться у формі інструктажу, не менше ніж раз на 3 роки, а на місця роботи, в яких є виконання роботи загально небезпечної, не менше ніж раз на рік.

2. Періодичне навчання осіб заміненних в §14.Закону 2 пункту 1 і 3-5 потрібно проводити у формі курсу, семінару або самоосвіти не менше ніж раз на 5 років, а у випадку працівників адміністративно-офісних не менше ніж 6 років.

3. [Роботодавець](#) планує, після консультації з працівниками або їх представниками, як часто і скільки часу проходять періодичне

Перший періодичний [інструктаж](#) роботодавців і осіб на керівних посадах проводиться на протязі 6 місяців від початку роботи. Особи найняті на інші посади мусять відбути [інструктаж](#) на протязі 12 місяців від початку роботи. Для робочих місць, що мають загрозу для здоров'я або загрозу аварії, періодичний [інструктаж](#) проводиться не рідше ніж раз в рік. А для осіб найнятих на інші посади проводиться що 3 роки або 6 років залежно від посади.

Попередня сторінка

сторінка 7 з 191

Характеристика і види інструктажу

Визначення техніки безпеки і гігієни праці

Нормативні акти

Розпорядження Міністра
Господарства і роботи з 27
липня 2004р. в справі
Інструктажу з техніки безпеки і
гігієни праці.
Dz. U. Z 2004r. Nr.180, poz.1860

§ 9.1. Загальний інструктаж повинен забезпечити учасникам Інструктажу, ознайомлення з основними законами безпеки і гігієни праці, які представленні в Законах про праці, в правилах роботи або в правилах роботи, із законами і правилами безпеки і гігієни праці зобов'язуються даному закладі праці, а також із правилами надання першої медичної допомоги.

§10.1. Загальний інструктаж відбувається перед тим як починаєш роботу, нового працівника, студенти які мають практику у роботодавця або учня професійної школи на практики

Загальний [інструктаж](#) призначений для всіх осіб, які розпочинають роботу в даному закладі праці. Посадовий [інструктаж](#) має бути проведений перед тим як [працівник](#) почне роботу на даній посаді.

Попередня сторінка

сторінка 8 з 191

Загальний інструктаж

Визначення техніки безпеки і гігієни праці

Нормативні акти

Розпорядження Міністра Господарства і роботи з 27 липня 2004р. в справі інструктажу з техніки безпеки і гігієни роботи.

Dz. U. Z 2004r. Nr.180, poz.1860

§9..1. Загальний інструктаж повинен забезпечити учасникам інструктажу ознайомлення з основними законами безпеки і гігієни роботи, які представленні в Законах про роботу, в правилах праці, із законами і засадами безпеки і гігієни роботи зобов'язуються даним закладі праці, а також із засадами надання першої медичної допомоги.

§10.1. Інструктаж загальний відбувається перед тим як починаєш роботу, для нового працівника, для студентів які мають практику у роботодавця або учня професійної школи на практику професійної науки.

До проведення загального інструктажу визначається працівник служби техніки безпеки і гігієни праці або особа, яка виконує завдання цієї служби. Метою цього інструктажу є ознайомлення учасників з основними правилами в галузі техніки безпеки і гігієни праці, згідно Законодавства праці і Правил праці. Правила техніки безпеки і гігієни праці обов'язково дотримуються в закладах праці, ризиком професійним пов'язаним з виконання роботи, правилами

Попередня сторінка

сторінка 9 з 191

Інструктаж професійний

Визначення техніки безпеки і гігієни праці

[Інструктаж](#) місця роботи здійснює безпосередньо керівник. Метою такого навчання є ознайомлення учасників із загрозами, які зустрічаються на робочому місці, способи захисту від загроз, а також методи безпечного виконання роботи.

Нормативні акти

**Розпорядження Міністра
Господарства і роботи з 27
липня 2004р. в справі школення
безпеки і гігієни роботи.**
Dz. U. Z 2004r. Nr.180, poz.1860

§9.2. Професійний інструктаж повинен забезпечувати учасників навчання з факторами виробничого середовища, які є на місці робочому і професійним ризиком пов'язаним з виконанням роботи, способами охорони через загрозу, яку можуть спричинити середовища праці, і методами безпеки виконання роботи на робочих місцях.

§11. 1. [Інструктаж](#) місця роботи проводиться через допущення до виконання роботи на даному робочому місці:

1) Найманого працівника на [робоче місце](#), на якому є [загроза](#) роботи з шкідливими чинниками для здоров'я

Попередня сторінка

сторінка 10 з 191

Програма періодичного навчання

Визначення техніки безпеки і гігієни праці

	Тема навчання
1	Законні правила у галузі безпеки і гігієни роботи, з погляду законів пов'язаних з виконаними роботами.
2	Загроза чинників, які виступають в процесах або правилами і методами ліквідації або обмеженого впливу тих чинників на працівників – з увагою технічних змін, організації роботи і робочих місць, застосування індивідуального та колективного захисту, впровадження нових технологій.
3	Правила поведінки в разі аварії під час роботи і в ситуаціях небезпеки (наприклад пожежа, аварія), разом з тим правила надання першої медичної допомоги.
4	Обставини і причини характеристичних для виконаної роботи випадків при роботі і пов'язана з ними профілактика.

Метою навчання є закріплення знань в галузі техніки безпеки і гігієни праці. Засвоєння актуальної інформації щодо загроз пов'язаних з виконанням роботи або методи охорони перед тими загрозами на робочому місці. Розглядатимуться питання, які стосуються формування умов праці в такий спосіб, який відповідає правилам техніки безпеки і гігієни праці, а також вказівки, що робити в нещасному випадку або в аварійних ситуаціях.

Попередня сторінка

сторінка 11 з 191

Нормативні акти

Розпорядження Міністра Господарства і роботи з 27 липня 2004р. в справі інструктажу з техніки безпеки і гігієни роботи.

Dz. U. Z 2004r. Nr.180, poz.1860

§14.1. Періодичне навчання має на меті відновлення і закріплення знань, в галузі безпеки і гігієни праці або ознайомлення учасників з новими технічно розв'язаннями – організаційними в тій частині.

2. Навчання періодичне проводять:

1) роботодавці і інші особи керуючі робочими, а саме керівники, майстри і виконроби.

2) працівники, яких найнято на [робоче місце](#)

3) інженерно працівники – технічні, проєктанти, машинобудівники і інших технічних приладів, технологи і організатори продукції

Підсумки

Визначення техніки безпеки і гігієни праці

Найважливіша інформація

Поняття Безпеки і гігієни роботи (ВНР) це збір правил, які стосуються безпечного і гігієнічного виконання роботи, а саме всі галузі знань, що займаються організацією потрібних умов роботи, які мають на меті запобігання хвороби і організацією дружніх умов роботи.

Кількість школень – для працівників адміністративно – офісних перше періодичне навчання повинно відбутися на протязі 12 місяців від дня початку роботи, а наступне не рідше ніж кожні 6 років.

Види навчань – в безпеці і гігієни роботи розрізняють два види інструктажу: початковий ([інструктаж](#) загальний і залежно від посади) періодичний (керівники, роботодавці, адміністративно-бюрові, інженерно технічні)

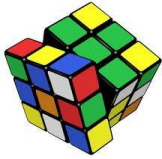
Ви закінчили Модуль 1 "Визначення техніки безпеки і гігієни праці". Ознайомилися з головними поняттями техніки безпеки і гігієни праці, обов'язки роботодавця і працівника під час інструктажу з техніки безпеки і гігієни праці, а також систему і циклічність інструктажу. Ми виконали також характерний вступний [інструктаж](#) і представили програму періодичного інструктажу для Вас, тобто працівників. З метою закріплення отриманої інформації

Попередня сторінка

сторінка 12 з 191

Перейти до вікторини

Вікторина – перевір свої знання

Визначення техніки безпеки і гігієни праці

Працівники на робочому місці повині пройти періодичне навчання з техніки безпеки і гігієни роботи:

Дві відповіді правильні

до 12 місяців від дня початку роботи, не рідше ніж раз на 3 роки

до 12 місяців від дня початку роботи, пізніше в роботі є загроза здоров'ю або аварія не рідше ніж раз на рік

Подумайте над цими питаннями. Виберіть правильну відповідь і затвердіть кнопкою "Перевірити"

Перевірити

Попередня сторінка

сторінка 13 з 191

Модуль II – Трудове право

Обговорюватимуться питання

Джерела законів про працю
 Основні положення законів про працю
 Внутрішній контроль і нагляд
 Зовнішній контроль і нагляд
 Обов'язки роботодавця в галузі техніки
 безпеки і гігієни праці
 Обов'язки робітників в галузі техніки
 безпеки і гігієни праці
 Права працівника
 Штрафи

Нормативні акти

Робочий кодекс – Закон з дня 26 червня 1974 р.

Розпорядження Міністра Господарства і роботи з 26 вересня 1997р. в справі загальних законів безпеки і гігієни роботи.

Розпорядження Ради Міністрів з дня 10 вересня 1996р. в справі списку робіт особливо тяжких або шкідливих для здоров'я жінок

Розпорядження Ради Міністрів з дня 24 серпня 2004р. в справі списку заборонених робіт для неповнолітніх і їх умови працевлаштування з деяких робіт.

Розпорядження Ради Міністрів з дня 15 травня 1996р. в справі способу виправдання

Вітаємо Вас в модулі II "Трудове право". Тут будуть обговорюватися джерела трудового права і його основні положення. Ви ознайомитесь із службами контролю і нагляду, а також представимо основні обов'язки роботодавця і працівника. Охарактеризуємо також права які мають працівники. В вікні "Додаткова інформація" будуть наведені важливі записи з законів права і розпорядження. Даний модуль закінчиться коротким тестом, який дозволить Вам

Попередня сторінка

сторінка 14 з 191

Що означає Трудове право?

Трудове право

- Це загальні правові норми, які комплексно регулюють умови правил поведінки в трудових відносинах, колективних договорів, правил і законів, а також обов'язки працівників, а також роботодавців, впливають з цього права.

трудове право

Нормативні акти

Робочий кодекс – Закон з дня 26 червня 1974 р.

В системі трудового права основним правовим актом, що регулює взаємні права і обов'язки сторін стосунків в праці - є Робоче право.

Стаття 9 Кожний раз, коли трудовий кодекс відноситься до робочого права, йдеться про положення законів із нормативних актів, що визначають права і обов'язки роботодавця і робітника, а також про положення колективних договорів, інших колективних порозумінь, інструкцій і статусів, що регулюють права і обов'язки сторін, що стосуються праці, відповідно до Закону.

Що таке трудове право? Трудове право — це галузь права, яка регулює правові відносини між працівниками і роботодавцями. Норми трудового права визначають порядок виникнення, ведення і завершення трудової діяльності.

Попередня сторінка

сторінка 15 з 191

Джерела трудового права

Трудове право

Конституція Польщі

Закони Трудового кодексу

Виконавчі акти до Законів в тому числі регулювання

Положення колективних договорів (колективні порозуміння)

Положення нормативних актів, в тому числі правила праці

Нормативні акти

Трудовий кодекс - Закон від 26 червня 1974 р.

Зак. Вісник від 1974 р., №245, п. 141-зведений текст з поправками.

Закон від 7 липня 1994 р. – Законодавство в галузі будівництва (Зак. Вісник 1994 № 89, п.414)

Розпорядження Міністра праці і соціальної політики від 26 вересня 1997 р. Щодо загальних положень безпеки і гігієни праці. З.В. від 1997 р. №129, п.844 з поправками.

З.В. від 2003 р. № 169, п.1650, Зак. В. Від 2007 р. № 49 , п.330,

З. В.від 2008 р. №108, п.690

Розпорядження Ради Міністрів від 10 вересня 1996 р., щодо переліку робіт, особливо обтяжливих або шкідливих для здоров'я жінок

Джерела трудового права - це різноманітні нормативні акти органів державної влади та управління, що регулюють трудові та інші відносини, тісно з ними пов'язані. До найважливіших джерел трудового права належать Конституція Польщі, Закони разом з Трудовим кодексом, Виконавчі акти до Законів разом з розпорядженнями, положеннями колективних договорів, а також положення правил праці.

Попередня сторінка

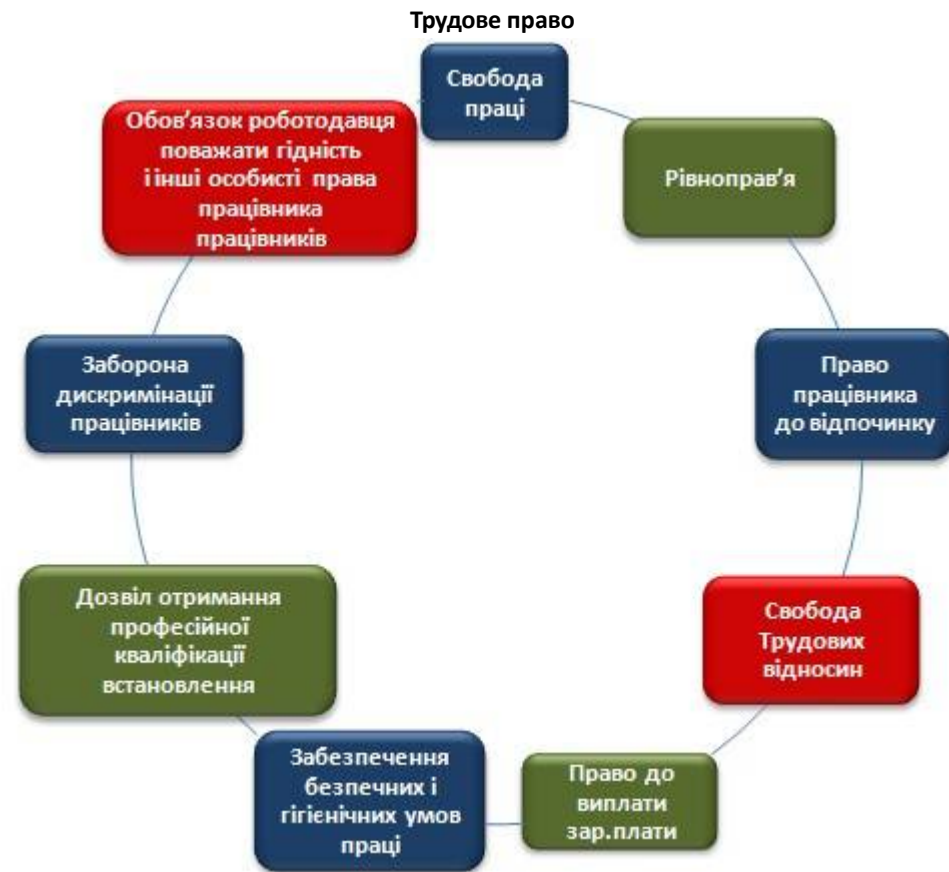

сторінка 16 з 191

Наступна сторінка

Основні принципи трудового права

Головним принципом є право до трудової свободи. [Роботодавець](#) зобов'язується шанувати гідність і особисті права працівника, а також рівноправ'я серед працюючих осіб в фірмі. Важливим принципом є заборона дискримінації працівників з огляду на стать, вік, релігію чи національність. Кожен [працівник](#) має право отримувати зар.плату, відпочинок, також має мати забезпечені безпечні і гігієнічні умови праці, а також можливість підвищувати професійні

Нормативні акти

Трудовий кодекс – Закон від 26 червня 1974 р, З.В. від 1974 р, №245, п.141, зведений текст з поправками.

Розділ II: Основні правила Трудового права.

Стаття 10. **§ 1.** Кожен має право вільного вибору праці. Нікому, за винятком випадків, які зазначені в Законі, не можна заборонити вести професійну діяльність.

§2. Держава визначає мінімальну заробітню плату.

§ 3. Держава веде політику, спрямовану на повну продуктивну зайнятість.

Стаття 11(1). [Роботодавець](#) зобов'язаний шанувати гідність і інші особисті права працівника.

Стаття 11(2). Працівники мають рівні права з огляду на виконання тих самих обов'язків, стосується зокрема рівноправ'я на роботі серед жінок і чоловіків.

Попередня сторінка

сторінка 17 з 191

Наступна сторінка

Внутрішні одиниці моніторингу і контролювання

Трудове право

Нормативні акти

Трудовий кодекс- Закон від 26 червня 1974 р., З.В. від 1975, № 245, п.141 – зведений текст з поправками.

Розділ X. Служба техніки безпеки і гігієни праці.

Ст.237 (11): § 1 [Роботодавець](#), який працевлаштовує більше ніж 100 працівників, створює Службу т.б.і гігієни праці, званою далі «Службою Охорони праці» (СОП), яка виконує консультативну і контролюючу функції в області безпеки і гігієни праці. Однак [роботодавець](#), який працевлаштовує менше ніж 100 працівників, надає виконання завдань Служби ОП для іншого працівника, який працевлаштований для виконання різноманітної роботи. [Роботодавець](#), який пройшов курс, необхідний для виконання завдань служб ОП, може сам виконувати

Внутрішні одиниці моніторингу і контролювання відповідають за безпечні та гігієнічні умови праці в певній робочій організації. Забезпечують дотримання правил техніки безпеки і гігієни праці, за допомогою усунення виникнення загроз і аварій на робочому місці. До цих одиниць належать: Служба з техніки безпеки і гігієни праці, Соціальна інспекція праці, Комісія з техніки безпеки і гігієни праці.

Попередня сторінка

сторінка 18 з 191

Зовнішні органи контролювання і моніторингу

Трудове право

Державна інспекція праці

Державна санітарна інспекція

Державна пожежна служба

Управління технічного нагляду

Роботодавця можуть контролювати: [Державна інспекція праці](#), [Державна санітарна інспекція](#), Державна пожежна служба, Управління технічного нагляду. Ці органи здійснюють нагляд щодо дотримання трудового законодавства, правил пожежної безпеки, гарантування гігієнічних умов праці а також дослідження технічних пристроїв.

Нормативні акти

Трудовий кодекс- Закон від 26 червня 1974 р., Зак. Вісник з 1974 р., №245, п.141 – зведений текст з поправками.

Ст. 184 – § 1 Контролювання і моніторинг щодо дотримання Трудового законодавства, зокрема норм і правил безпеки і гігієни праці – виконує [Державна інспекція праці](#).

§2 Контролювання і моніторинг щодо дотримання норм гігієни праці і умов середовища праці – виконує [Державна санітарна інспекція](#)

§ 3 Організацію і обсяг діяльності Інспекції, про які мова в § 1 і §2 , визначаються окремими правилами.

Попередня сторінка

сторінка 19 з 191

Обов'язки роботодавця

Нормативні акти

Трудовий кодекс – Закон від 26 червня 1974 р., Зак. Вісник від 1974 р., №245, п. 141- зведений текст з поправками.

Ст. 207: § 1 [Роботодавець](#) є відповідальним за стан техніки безпеки і гігієни праці на робочому місці. На сферу відповідальності роботодавця не впливають обов'язки працівників в області безпеки і гігієни праці, а також довірення виконання завдань служби охорони праці спеціалістами, які не є безпосередніми працівниками робочої організації.

§2 [Роботодавець](#) зобов'язаний стежити за здоров'ям і життям працівників через гарантування для них безпечних і гігієнічних умов праці за допомогою використання відповідних технологій в галузі науки. Зокрема [роботодавець](#) зобов'язаний: 1)

В кожній робочій організації за стан техніки безпеки гігієни праці відповідає [роботодавець](#). Якщо органи перевірки і контролю знайдуть деякі порушення, то [роботодавець](#) буде змушений їх усунути. У випадку якщо порушення не буде усунене, то [роботодавець](#) отримає грошовий штраф у великих розмірах. Найважливіші обов'язки роботодавця описані в таблиці, що знаходиться вище.

Попередня сторінка

сторінка 20 з 191

Інструкція техніки безпеки і охорони праці

Трудове право

Роботодавець зобов'язаний відкрити доступ до інструкцій техніки безпеки і праці для працівників з метою постійного користування.

Роботодавець повинен забезпечити працівникам для постійного користування, актуальну інструкцію техніки безпеки і гігієни праці, яка стосується зокрема: застосовуваних на робочому місці технологічних процесів, обслуговування машин, дії щодо шкідливих і небезпечних для здоров'я матеріалів, надання першої медичної допомоги, перелік дій у випадку пожежі.

Нормативні акти

Розпорядження Міністра праці і Соціальної політики від 26 вересня 1997 р., щодо загальних правил техніки безпеки і гігієни праці. Зак. Вісник від 1997 р., №129, п. 844, з поправками. Зак. Вісник від 2003 р., №169, п. 1650, № 49, п.330., Зак. Вісник від 2008 р., № 108, п. 690.

§ 41(1). **Роботодавець** зобов'язаний забезпечити для постійного користування працівників актуальні інструкції техніки безпеки і гігієни праці, зокрема: 1) застосування на робочому місці окремих технологічних процесів, а також виконання роботи пов'язаної з загрозами аварій на роб.місці або загрозами для здоров'я працівників. 2) обслуговування машин і інших пристроїв; 3) дії з небезпечними і шкідливими для здоров'я матеріалами ; 4) надання першої медичної допомоги.

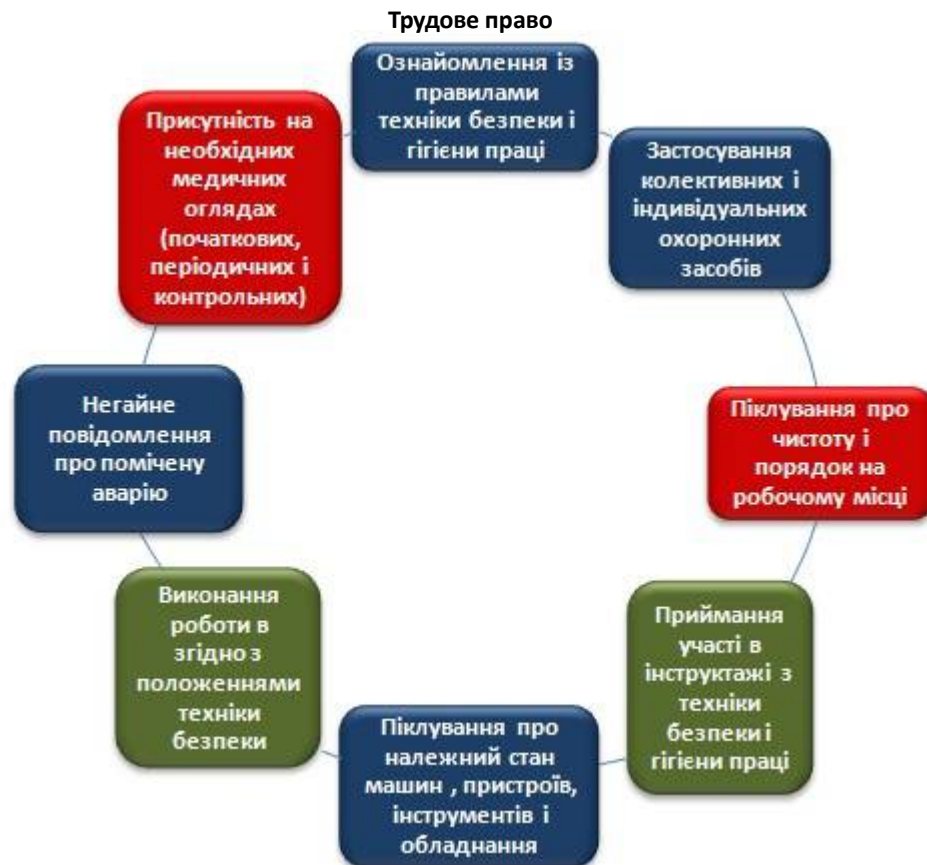
Попередня сторінка

сторінка 21 з 191

Обов'язки працівника

Нормативні акти

Трудовий кодекс- Закон від 26 червня 1974 р., Зак. Вісник від 1974р., №245, п. 141- зведений текст з поправками.

Ст. 100: § 1 Працівник зобов'язаний сумлінно і старанно виконувати працю, а також виконувати вказівки керівників, що стосується виконання роботи, якщо вони не суперечать нормам Закону або договору про виконання праці.

§ 2 Працівник зобов'язаний зокрема: 1) дотримуватись робочого часу , який встановлений для даного робочого місця, 2) дотримуватись інструкції праці і встановленого в робочій організації порядку, 3) дотримуватися правил техніки безпеки і гігієни праці, а також правил пожежної безпеки, 4) піклуватися про добробут і інтереси своєї компанії, захищати

Кожен [працівник](#), так само як [роботодавець](#) має свої обов'язки. Найголовніші з них – це дотримання правил техніки безпеки, прохід медичних оглядів, участь в інструктажі з правил техніки безпеки і гігієни праці, а також, якщо цього вимагає посада, застосування захисних засобів індивідуальної і колективної охорони.

Попередня сторінка

сторінка 22 з 191

Наступна сторінка

Права працівника

Нормативні акти

Трудовий кодекс – Закон від 26 червня 1974 р., Зак. В. Від 1974 р., №245, п.141 – зведений текст з поправками.

Ст.78: § 1 Заробітна плата повинна бути встановлена відповідно до виду виконуваної роботи, а також до вимаганих кваліфікацій, які потрібні для виконання даної праці, а також відповідно до кількості і якості роботи.

Ст.152 : § 1 **Працівник** має право на щорічні, безперервні, оплачувані вихідні дні для відпочинку, звані далі «відпусткою».

§2 **Працівник** не може відмовитись від права на відпустку.

Ст.177: § 1 **Роботодавець** не може припинити чи розірвати робочий договір під час вагітності, або декретної відпустки працівниці, тільки якщо є вагомі обгрунтовані

Крім обов'язків, кожен **працівник** також має певні права. До них належать: право на безпечну працю, право на зар.плату, право на відпустку, право на медичну допомогу. Право захищає також неповнолітніх працівників, а також жінок, зокрема вагітних.

Попередня сторінка

сторінка 23 з 191

Право на безпечну роботу

Трудове право

Працівник має право утриматися від виконання роботи, обов'язково попередньо повідомивши про це свого керівника, якщо:

Умови праці не відповідають нормам техніки безпеки і гігієни праці і створюють пряму загрозу для здоров'я чи життя працівника.

Виконувана ним робота, є небезпечною для інших оточуючих осіб.

Нормативні акти

Трудовий кодекс – Закон від 26 червня 1974 р., Зак. В. Від 1974 р., №245, п.141 – зведений текст з поправками.

Ст.210: § 1 У випадку, якщо умови праці не відповідають правилам техніки безпеки і гігієни праці, а також створюють пряму загрозу для здоров'я чи життя працівника, або якщо виконувана ним праця є загрозовою для інших оточуючих осіб, [працівник](#) має право утриматися від виконання роботи, повідомивши про це керівника.

§ 2 Якщо утримання від виконання праці не усуває загрози, про яку мова в § 1, то [працівник](#) має право, повідомивши керівника, віддалитися від місця небезпеки.

§ 2 (1) До дій працівника не можуть бути застосовані будь-які некорисні для нього наслідки з причин утримання від виконання

[Працівник](#) має право утриматися від виконання праці, попередньо обов'язково повідомивши про це керівника, якщо: умови праці не відповідають нормам техніки безпеки і гігієни праці і створюють пряму загрозу для здоров'я чи життя працівника або виконувана ним робота, є небезпечною для інших оточуючих осіб.

Попередня сторінка

сторінка 24 з 191

Право до заробітної плати

Трудове право

Нормативні акти

Трудовий кодекс – Закон від 26 червня 1974 р., Зак. В. Від 1974 р., №245, п.141 – зведений текст з поправками

Ст.78 § 1 Заробітна плата повинна бути встановлена таким чином, щоб була відповідною до виду виконуваної роботи і професійним кваліфікаціям, що вимагаються на посаді, а також відповідно до кількості і якості роботи.

Ст.80 Заробітна плата належить за викнану роботу. За період невиконання праці, [працівник](#) зберігає за собою право до зарплати тільки тоді, коли це регулюється положеннями Трудового права.

Ст.84 [Працівник](#) не може відмовитися від права до зарплати або віддати це право для іншої особи

Ст.85 § 1 Оплата здійснюється принаймні 1 раз в місяць, сталою і

Кожний [працівник](#) має право на оплату праці. Заробітна плата повинна бути встановлена, відповідно до виду виконуваної роботи і професійних кваліфікацій, що вимагаються на посаді, а також відповідно до кількості і якості роботи. [Працівник](#) не може відмовитись від права до оплати праці, а також передати своє право до оплати для іншої особи. Оплата здійснюється принаймні раз в місяць, сталою і заздалегідь зазначеною датою.

Попередня сторінка

сторінка 25 з 191

Право на відпустку

Трудове право

Нормативні акти

Трудовий кодекс – Закон від 26 червня 1974 р., Зак. В. Від 1974 р., №245, п.141 – зведений текст з поправками

Ст.152. : § 1 [Працівник](#) має право до безперервної, щорічної, оплачуваної відпустки, званої далі «відпусткою».

§ 2 [Працівник](#) не може відмовитись від права до відпустки.

Ст.154: § 1 Тривалість відпустки:

1) 20 днів – якщо [працівник](#) працевлаштований на термін коротший ніж 10 років. 2) 26 днів- якщо [працівник](#) працевлаштований принаймні 10 років

§ 2 Тривалість відпустки працівника, який працевлаштований не на повну ставку визначається прямопропорційно до тривалості робочих годин цього працівника, береться під увагу

Працівнику належить право до щорічної, безперервної, оплачуваної відпустки. [Працівник](#) не може відмовитись від права на відпустку. У випадку невикористання відпустки цілком або частково з огляду на розірвання робітничого договору, працівнику може належати грошовий еквівалент. [Працівник](#) має право до 4 днів відпустки на вимогу (за власний рахунок) .

Попередня сторінка

сторінка 26 з 191

Наступна сторінка

Повноваження пов'язані з батьківством

Трудове право

Інформація додаткова

В 2013 році було започатковано нові зміни, що стосуються нових повноважень для майбутніх батьків.

З'явився новий вид відпустки – батьківська відпустка. Завдяки цій відпустці майбутні мама або тато можуть довше задовольнятися опікою над дитиною. У випадку, якщо на світ з'явилося одне дитя, то цей період - 52 тижні, тобто рівний рік від моменту народження дитини. В записах змін Трудового кодексу зазначено, що батьки майбутньої новонародженої дитини можуть спокійно поділити свої обов'язки часу опіки над дитиною. Ця гнучкість сприятиме більшому комфорту для батьків.

Але треба пам'ятати про обов'язок інформування роботодавця щодо користування кожного з етапів

Нові зміни призвели до виникнення нового виду відпусток, що називається батьківською відпусткою. Завдячуючи цьому, період опіки над новонародженою дитиною продовжений до 52 тижнів.

Попередня сторінка

сторінка 27 з 191

Право на материнську відпустку (декрет)

Трудове право

ПРАВО НА ДЕКРЕТ МАЮТЬ:

Працівниця, яка народила дитину або усиновила дитину і подала заяву по догляду за нею.

Працівник, який є батьком дитини і займається її вихованням, або усиновив дитину і подав заяву до опікунського суду по догляду за нею.

20 тижнів відпустки
(у випадку народження однієї дитини)

31 тиждень відпустки
(у випадку народження 2 дітей)

33 тижні відпустки
(у випадку народження 3 дітей)

35 тижнів відпустки
(у випадку народження 4 дітей)

Декретна відпустка оплачується у повному розмірі заробітної плати (100%). На декретну відпустку мають право : [працівник](#) або працівниця, у яких народилася дитина або вони всиновили дитину. Після використання 14 тижнів декретної відпустки, працівниця має право відмовитись від решти відпустки на користь працівника – батька дитини. Тривалість основної декретної відпустки залежить від кількості народжених дітей, що показано в таблиці вище.

Нормативні акти

Трудовий кодекс – Закон від 26 червня 1974 року. Зак. Вісник від 1974 р., №245, п. 141 – зведений текст з поправками.

Ст.180 §1 : Для працівниці належить декретна відпустка, тривалістю: 1) 20 тижнів – у випадку народження однієї дитини ; 2) 31 тиждень – у випадку народження 2 дітей за одні пологи; 3) 33 тижні – у випадку народження 3 дітей за одні пологи; 4) 35 тижнів – у випадку народження 4 дітей за одні пологи; 5) 37 тижнів – у випадку народження 5 і більше дітей за одні пологи;

§ 2: Щонайменше 2 тижні декретної відпустки можуть припадати перед планованою датою пологів.

§ 3: Після пологів належить декретна відпустка, якщо вона не була використана перед пологами,

Попередня сторінка

сторінка 28 з 191

Право на батьківську відпустку

Трудове право

32 тижні батьківської відпустки
(при народженні однієї дитини)

34 тижні батьківської відпустки
(при народженні двох або більше дітей)

20 тижнів декретної відпустки

32 тижні батьківської відпустки

Тривалість всіх відпусток у ситуації народження дитини.

Нормативні акти

Трудовий кодекс від 26 червня 1974 р., Зак. Вісник від 1974 р., №245, п 141 – зведений текст з подальшими змінами.

Ст. 182 (1а) § 1 : Після використання декретної відпустки або фінансової допомоги на вагітність та пологи за період, що відповідає періоду декретної відпустки, **працівник** має право до батьківської відпустки тривалістю:

- 1) 32 тижні – в ситуації, про яку мова в Ст.180 § 1, п.1;
- 2) 34 тижні – у випадках, про які мова в Ст.180 § 1, п.2-5;

§ 2: Відпустка з тривалістю, яка описана в § 1, належить обом батькам дитини.

§ 3: Відпусткою можуть користуватися одразу обоє батьків. В такому випадку загальна тривалість батьківської відпустки, не може перевищувати тривалість, яку описано в § 1.

Від 2 січня 2016 року застосовуються 2 види відпусток в ситуації народження дитини: декретна відпустка (тривалість якої залишається без змін) і батьківська відпустка, тривалість якої буде в розмірі 32 тижнів в ситуації народження однієї дитини і 34 тижні у випадку народження двох і більше дітей за одні пологи. Батьківську відпустку можна використовувати в 4 частинах.

Попередня сторінка

сторінка 29 з 191

Право на відпустку для батька

Нормативні акти

Трудовий кодекс від 26 червня 1974 р, Зак. Вісник від 1974 р., №245, п.141 – зведений текст з поправками.

Ст. 182(3): § 1 [Працівник](#) – батько, що виховує дитину має право на батьківську відпустку тривалістю до 2 тижнів, однак не довше, ніж: 1) коли дитині виповниться 24 місяці з дня народження; 2) до закінчення 24 місяців, з того моменту, коли постанова про усиновлення дитини входить в дію і не довше, ніж до моменту, коли дитині виповниться 7 років, а у випадку дитини, для якої винесено рішення про відстрочку шкільного обов'язку, не довше, ніж до моменту виконання нею 10 років.

§ 1(1) Батьківська відпустка може бути використана одноразово або не більше, ніж в 2 частинах, в яких жодна не може бути коротшою за 1 тиждень.

Відпустка для батька дитини оплачується в повному розмірі заробітної плати (100%). Ця відпустка належить працівникові – батькові дитини. Може бути використана до 24 місяців з дня народження дитини. [Роботодавець](#) має абсолютне зобов'язання надати таку відпустку, на письмову просьбу працівника, подану в 7-денний термін, попереджуючий початок відпустки. Цю відпустку батько дитини може поділити на 2 частини.

Попередня сторінка

сторінка 30 з 191

Право на відпустку по догляду за дитиною

Нормативні акти

Трудовий кодекс від 26 червня 1974 р, Зак. Вісник від 1974 р., №245, п.141 – зведений текст з поправками

Ст.186 : § 1 [Працівник](#), який працевлаштований щонайменше протягом 6 місяців має право на відпустку по догляду за дитиною. До шестимісячного терміну зараховуються попередні місця працевлаштування працівника.

§ 2 Тривалість відпустки по догляду за дитиною становить 36 місяців. Відпустка надається на термін не довший, ніж до закінчення календарного року, в якому дитині виповнюється повних 6 років.

§ 3 Якщо по причині стану здоров'я, який підтверджений довідкою про групу інвалідності дитина вимагає особистого догляду працівника, незалежно від відпустки, що зазначена в § 2, то

Умовою надання батьківської відпустки є: наявність принаймні 6-місячного терміну працевлаштування, подання письмової заяви на відпустку до роботодавця, а також здійснення особистого догляду за дитиною. Тривалість відпустки по догляду за дитиною визначається 3-річним терміном, однак не довше, ніж до моменту досягнення дитиною 6-річного віку. Надається максимально 5-ма частинами. Ця відпустка не може тривати довше, ніж

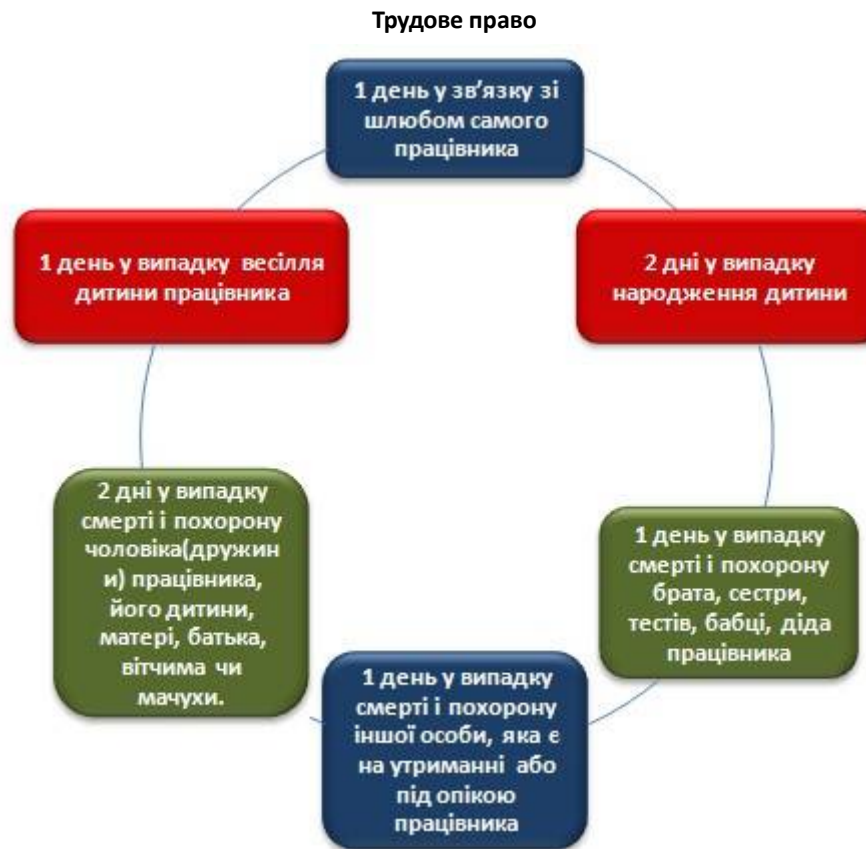
Попередня сторінка

сторінка 31 з 191

Відпустка за обставинами

Нормативні акти

Розпорядження Міністра Праці і Соціальної політики від 15 травня 1996 р.

Зак. Вісник № 60 , п.281 щодо виправдання відсутностей на роботі , а також надання працівникам звільнення від роботи.

Ст. 15 : [Роботодавець](#)

зобов'язаний звільнити працівника від виконання роботи на час, що включає:

- 1) 2 дні – у випадку весілля працівника або народження дитини або смерті і похорону чоловіка (або дружини), батька, матері, вітчима або мачухи.
- 2) 1 день – у випадку весілля дитини працівника або смерті і похорону сестри, брата, тестів, бабці, діда, а також іншої особи, яка перебуває на утриманні або під опікою працівника.

В таблиці, що представлена вище показано перелік вихідних днів (відпустки за обставинами) , які [роботодавець](#) мусить надавати своїм працівникам. [Роботодавець](#) зобов'язаний надавати вищевказані вихідні дні за обставинами. Це означає, що [роботодавець](#) не має права відмовити працівникам в наданні такого типу відпусток. [Працівник](#) повинен раніше подати заяву про надання такого виду відпустки.

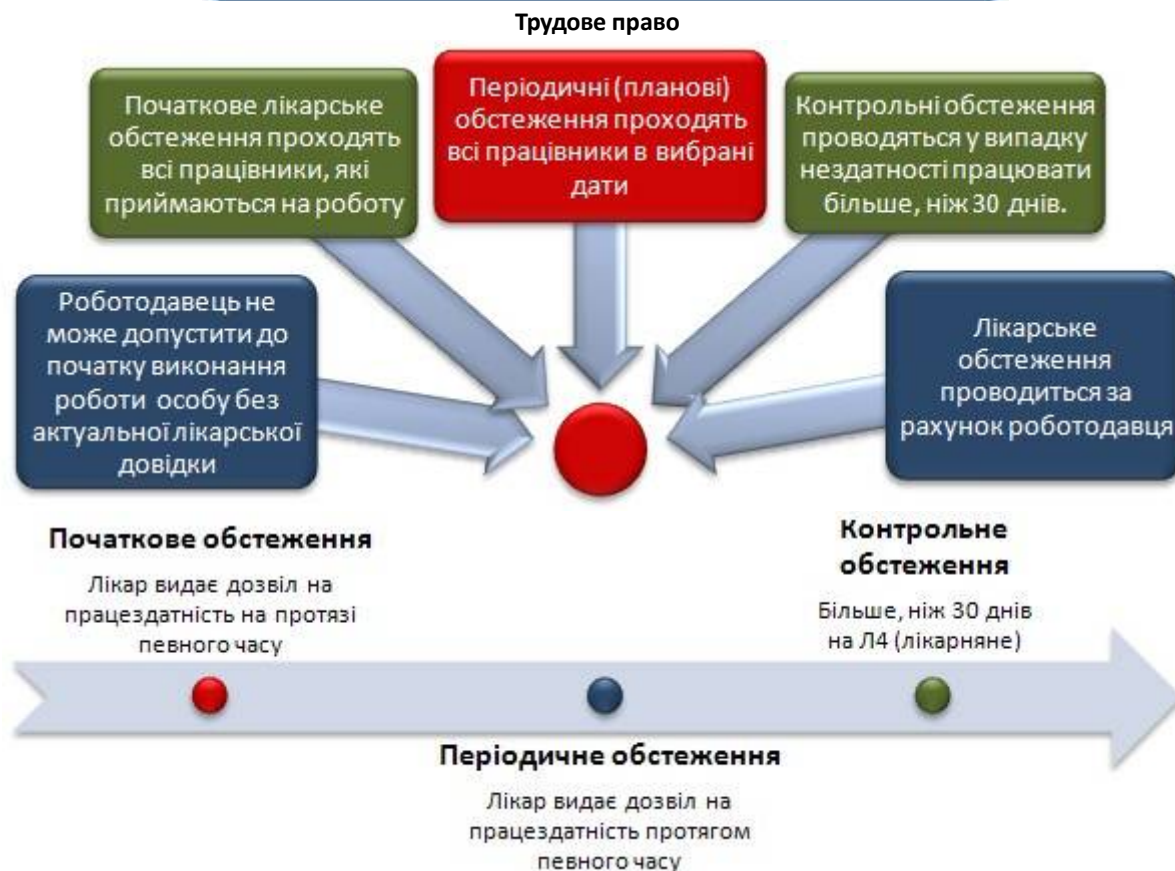
Попередня сторінка

сторінка 32 з 191

Право на медичну допомогу

Нормативні акти

Трудовий кодекс від 26 червня 1974 р, Зак. Вісник від 1974 р., №245, п.141 – зведений текст з поправками

Ст.229: § 1 : До проходження початкового медичного обстеження зобов'язані: 1) працівники, які приймаються на роботу; 2) неповнолітні працівники, які переходять на робочі посади, на яких виявлено шкідливі для здоров'я умови праці або інші обтяжуючі роботу чинники. Початковому обстеженню не підлягають однак особи, які приймаються на роботу до цього самого роботодавця на цю саму посаду або на посаду з такими самими умовами праці, на основі наступного трудового договору, що був підписаний на протязі 30 днів від закінчення або розірвання попереднього трудового договору з цим роботодавцем.

Роботодавець не може допустити до роботи людину без актуальної лікарської довідки. Початкове лікарське обстеження проходять усі працівники, яких приймають на роботу. Планове лікарське обстеження потрібне тоді, коли закінчується термін дії початкового обстеження. Контрольне медичне обстеження проводиться у випадку нездатності працівника працювати на протязі більше ніж 30 днів. Усі обстеження проводяться за рахунок

Попередня сторінка

сторінка 33 з 191

Профілактичне медичне обстеження

Трудове право

Нормативні акти

Трудовий кодекс від 26 червня 1974 р, Зак. Вісник від 1974 р., №245, п.141 – зведений текст з поправками

Ст.229

§4 Роботодавець не може допустити до роботи людину, яка не має актуальної медичної довідки, підтверджуючу брак протипоказань до виконання роботи на певній посаді.

§5 Роботодавець, який працевлаштовує людей в умовах впливу радіоактивних або канцерогенних речовин, а також фіброзного пилу, є зобов'язаний гарантувати таким працівникам додаткове медичне обстеження, у випадках: 1) після зупинки праці в зв'язку із контактом з такими речовинами, радіоактивністю або пилом ; 2) після припинення трудових відносин, якщо зацікавлена особа подала запит

Існує кілька важливих правил, що стосуються профілактичного медичного обстеження. Направлення повинно містити: визначення типу профілактичного обстеження, визначення робочої посади, а також інформацію про наявність на робочому місці шкідливих для здоров'я працівника чинників. Для проведення медичного обстеження уповноважені лікарі, які спеціалізуються в області медицини праці.

Попередня сторінка

сторінка 34 з 191

Охорона праці жінок

Трудове право

Нормативні акти

Розпорядження Ради Міністрів від 10 вересня 1996 року щодо переліку робіт, особливо важких або шкідливих для здоров'я жінок. Зак. Вісник від 27 вересня 1996 р., №114, п. 545 з поправками.

Трудовий кодекс – Закон від 26 червня 1974 р. Зак. В. Від 1974 р, №245, п. 141 – зведений текст з поправками.

Ст.176: Забороняється працевлаштовувати вагітних жінок в важких чи шкідливих для здоров'я умовах праці. Рада Міністрів зазначила в Розпорядженні перелік цих робіт:

Ст.178 : § 1 Вагітну працівницю не можна працевлаштовувати тривалістю понад 8 робочих годин на добу, понаднормово або в нічну пору доби. Вагітну працівницю,

Охорона Здоров'я вагітних жінок і здійснення необхідного догляду за дитиною регулюються положеннями, які вказані вище. До найважливіших з них зараховуються: заборона працевлаштування вагітних жінок понад 8 годин добово, понаднормово і в нічну пору доби, а також заборона переміщення поза стале [робоче місце](#) жінок, які доглядають за дитиною до 4 років, без їх згоди.

Попередня сторінка

сторінка 35 з 191

Охорона праці жінок

Трудове право

Нормативні акти

Розпорядження Ради Міністрів від 10 вересня 1996 року щодо переліку робіт, особливо важких або шкідливих для здоров'я жінок. Зак. Вісник від 27 вересня 1996 р., №114, п. 545 з поправками.

Трудовий кодекс – Закон від 26 червня 1974 р. Зак. В. Від 1974 р, №245, п. 141 – зведений текст з поправками.

Ст.179: § 1 [Роботодавець](#), який працевлаштовує вагітну жінку або ту, яка годує груддю на роботі, що описана в положеннях, виданих на основі

Ст.176 і ця робота є протипоказаною для неї, не дивлячись на рівень впливу шкідливих або небезпечних факторів на здоров'я, зобов'язаний перемістити цю працівницю на іншу роботу, а якщо

Охорона Здоров'я вагітних жінок і здійснення необхідного догляду за дитиною регулюються положеннями, які вказані вище. До найважливіших з них зараховуються: право до перерв на роботі для годування дитини, право на декретну відпустку, по догляду за дитиною, а також право на звільнення від виконання роботи протягом року на 2 робочі дні жінкам, які виховують дитину до 14-річного віку.

Попередня сторінка

сторінка 36 з 191

Наступна сторінка

Охорона праці неповнолітніх

Трудове право

Нормативні акти

Розпорядження Ради Міністрів від 24 серпня 2004 року щодо переліку робіт заборонених неповнолітнім особам і умови їх працевлаштування в на деяких з цих робіт. Зак. Вісник від 2004 р., №200, п.2047

Трудовий кодекс –Закон від 1974 року, №245, п.141 –зведений текст з поправками.

Ст.190: § 1 Неповнолітньою вважається особа, якій виповнилось 16 років, але ще не досягла 18-річного віку. § 2 Заборонено працевлаштовувати особу, якій не виповнилось 16 років.
Ст.202: § 1 Час роботи неповнолітньої особи до 16 років, не може перевищувати 6 год. на добу. § 2 Час роботи неповнолітньої особи якій виповнилось понад 16 років 8

Право відповідно захищає молодих працівників. Неповнолітньою вважається особа якій вже виповнилось 16 років, але яка ще не досягла 18-річного віку. Час роботи неповнолітньої особи до 16 років, не може перевищувати 6 год. на добу, а в віці понад 16 років – 8 год.на добу. Перерва на роботі (яка включає також нічну пору доби) для неповнолітньої особи, повинна тривати не менше, ніж 14 годин. Неповнолітню особу не можна працевлаштовувати

Попередня сторінка

сторінка 37 з 191

Дисциплінарне стягнення

Трудове право

Нормативні акти

Трудовий кодекс від 26 червня 1974 р, Зак. Вісник від 1974 р., №245, п.141 – зведений текст з поправками

Ст.108 § 1: За порушення працівником встановленої організації і правопорядку в процесі праці, правил техніки безпеки і гігієни праці, правил пожежної безпеки, а також загальноприйнятих правил підтвердження прибуття і присутності на робочому місці, а також обгрунтування відсутності на робочому місці, [роботодавець](#) може застосовувати стягнення у виді: 1) попередження; 2) догани.

§ 2: За недотримання правил техніки безпеки і гігієни праці або правил пожежної безпеки, залишення місця роботи без обгрунтованої причини, поява на робочому місці в нетверезому стані або споживання алкоголю під

[Роботодавець](#) може застосувати до недисциплінованого працівника дисциплінарне стягнення. До них належать: попередження, догани і грошові покарання. Покарання накладаються за: порушення правил техніки безпеки і гігієни праці, необгрунтоване залишення місця роботи, прихід на роботу в нетверезому стані, споживання алкоголю в робочий час.

Попередня сторінка

сторінка 38 з 191

Підсумки

Трудове право

Найважливіша інформація

Основні положення Трудового права – до основних правил Трудового права належить право на свободу праці. [Роботодавець](#) повинен цінувати гідність і інші особисті права працівника.

Джерела Трудового права – до джерел Трудового права належать: Конституція Речі Посполитої, Закон (зокрема Трудовий кодекс), Виконавчі акти до Законів (зокрема Розпорядження), Положення колективних договорів, Положення правил (інструкцій).

Обов'язки роботодавця в області Охорони праці – обов'язком роботодавця передусім є гарантування безпечних і гігієнічних умов праці, проведення інструктажів з правил техніки безпеки і гігієни праці, гарантування необхідного гігієнічно-санітарного обладнання,

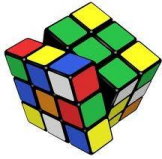
Ви закінчили Модуль II, що називався „Трудове право”. В даному модулі обговорювались джерела трудового права, були охарактеризовані органи контролювання і моніторингу щодо умов техніки безпеки і гігієни праці. Ви вже знаєте основні положення трудового права, обов'язки роботодавця і працівника в області техніки безпеки і гігієни праці, а також Ви ознайомились які права належать кожному працівнику в робочій організації. З метою засвоєння отриманої

Попередня сторінка

сторінка 39 з 191

Перейти до вікторини

Вікторина – перевір свої знання

Трудове право

Основним обов'язком роботодавця є:

Гарантувати безпечні і гігієнічні умови праці

Надати працівникам необхідне обладнання для гарантування безпеки на роб.місці

Обидві відповіді є правильними

Подумайте над цими питаннями. Виберіть правильну відповідь і затвердіть кнопкою "Перевірити"

Перевірити

Дуже добре! Ви вибрали правильну відповідь! Запрошуємо до наступної вікторини.

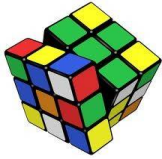
OK

Попередня сторінка

сторінка 40 з 191

Наступна вікторина

Вікторина – перевір свої знання

Трудове право

Роботодавець може допустити до роботи новоприйнятого працівника, якщо:

Він вважається працездатним, після висновку лікаря праці (дозвіл)

Проїшов початковий інструктаж з техніки безпеки і гігієни праці, що складається з загального інструктажу та посадового

Обидві відповіді є правильними

Подумайте над цими питаннями. Виберіть правильну відповідь і затвердіть кнопкою "Перевірити"

Перевірити

Дуже добре! Ви вибрали правильну відповідь! Запрошуємо до наступної вікторини.

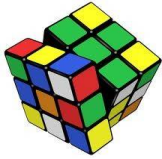
OK

Попередня сторінка

сторінка 41 з 191

Наступна вікторина

Вікторина – перевір свої знання

Трудове право

Контрольне медичне обстеження проводиться:

Перед поверненням працівника до виконання роботи після 30-денного лікарняного

Після підписання трудового договору, перед початком виконання робочих обов'язків

Після підписання трудового договору, перед початком виконання робочих обов'язків

Подумайте над цими питаннями. Виберіть правильну відповідь і затвердіть кнопкою "Перевірити"

Перевірити

Дуже добре! Ви вибрали правильну відповідь! Запрошуємо до наступного Модулю III – нещасні випадки на роботі

OK

Попередня сторінка

сторінка 42 з 191

Наступна модуль

Модуль III – Нещасні випадки на роботі

Питання, які обговорюватимуться в даному Модулі

Визначення терміну „нещасний випадок”;
 Поділ нещасних випадків з огляду на його наслідки;
 Види нещасних випадків, Причини нещасних випадків, Страхування від нещасних випадків;
 Виплати у зв'язку з нещасним випадком;
 Коли ЗУС (Польський Заклад Соціального Страхування) відмовляється оплачувати лікування?;
 Відшкодування від роботодавця;
 Обов'язки роботодавця в ситуації нещасного випадку;
 Професійні захворювання (у зв'язку із роботою);
 Обов'язки роботодавця у випадку професійних захворювань.

Нормативні акти

Трудовий кодекс – Закон від 26 червня 1974 р., Зак. Вісник від 1974 року, №245, п. 141. – зведений текст з поправками. Розпорядження Ради Міністрів від 1 липня 2009 р. щодо визначення обставин і причин нещасних випадків. Зак. Вісник № 105, п.870 з поправками.

Закон від 30 жовтня 2002 р. про соціальне страхування з огляду на нещасні випадки на роботі і професійних хвороб. Зак.Вісник № 199, п.1673 з поправками, З. В. Від 2010 р. , №257, п. 1725, а також З.В. від 2011 р. , №45, п. 235, №122, п. 696, №138, п.808.

Закон від 17 грудня 1998 р. щодо пенсій і соціальних виплат з Фонду Соціального Страхування – Зак. В. Від 2009 р., №153, п. 1227.

Вітаємо Вас у Модулі III , що має назву „Нещасні випадки на роботі”. В ньому ми обговоримо три головні види нещасних випадків на роботі: - під час виконання роботи; - в дорозі з роботи; - також випадки, які прирівнюються до нещасних випадків на роботі. Переглянемо можливість виплат, які належать у ситуації нещасного випадку. Також ознайомимось із поняттям „професійна хвороба”. В правому куті „Нормативні акти” або „Додаткова інформація”

Попередня сторінка

сторінка 43 з 191

Наступна сторінка

Визначення терміну „нещасний випадок”

Нещасні випадки на робочому місці

Нещасний випадок на робочому місці – це раптова ситуація, яка виникла під впливом зовнішніх факторів, сталася у зв’язку з виконанням праці, із завданням тілесних ушкоджень або призвела до смерті потерпілого працівника. Всі ці елементи повинні відбутися одночасно.

Нормативні акти

Закон від 30 жовтня 2002 р., щодо соціального страхування з огляду на нещасні випадки на роб.місці і шкоду для здоров’я у зв’язку із виконанням роботи. – Зак. Вісник від 2002 р., №199, п. 1673.

Ст.3 : 1. Нещасним випадком на робочому місці вважається раптова ситуація, яка виникла під впливом зовнішніх факторів із наданням тілесних ушкоджень потерпілому або призвела до смерті, і яка виникла у зв’язку із виконанням роботи: 1) під час або в зв’язку з виконанням повсякденних дій чи завдань від керівників; 2) під час або в зв’язку з виконанням працівником дій на користь роботодавця, навіть без вказівок; 3) коли працівник залишається в розпорядженні роботодавця в дорозі між місцем офісу роботодавця і місцем

Попередня сторінка

сторінка 44 з 191

Характеристики нещасного випадку

Нещасні випадки на робочому місці

- відбувається, коли час фактора впливу на організм не перевищує тривалості одного робочого дня

РАПТОВІСТЬ СИТУАЦІЇ

- це вплив факторів навколишнього середовища в праці на людський організм (працівника)

ЗОВНІШНІЙ ФАКТОР

- це пошкодження тканин тіла або органів людини під дією зовнішніх факторів, буває фізичне і психологічне

ЩО ТАКЕ ТІЛЕСНЕ УШКОДЖЕННЯ?

- відбувається, коли працівник виконує свій обов'язок, зазначений в трудових відносинах або діє в доброзрозумілих інтересах роботодавця

ПОВ'ЯЗАНИЙ З ВИКОНАННЯМ РОБОТИ

Нормативні акти

Нормативні акти: Закон від 30 жовтня 2002 р., щодо соціального страхування з огляду на нещасні випадки на роб.місці і шкоду для здоров'я у зв'язку із виконанням роботи. – Зак. Вісник від 2002 р., №199, п. 1673.

Ст.3 : 1. Нещасним випадком на робочому місці вважається раптова ситуація, яка виникла під впливом зовнішніх факторів із наданням тілесних ушкоджень потерпілому або призвела до смерті, і яка виникла у зв'язку із виконанням роботи: 1) під час або в зв'язку з виконанням повсякденних дій чи завдань від керівників; 2) під час або в зв'язку з виконанням працівником дій на користь роботодавця, навіть без вказівок; 3) коли працівник залишається в розпорядженні роботодавця в дорозі між місцем офісу роботодавця і місцем

На таблиці, що показана вище, охарактеризовані кожен з 4 елементів визначення „нещасний випадок”. Точніше описано, що називається раптовістю ситуації, тілесним ушкодженням, зовнішнім фактором, а також, коли відбувається прямиий зв'язок з виконанням роботи.

Попередня сторінка

сторінка 45 з 191

Що включають в себе зовнішні фактори?

Нещасні випадки на робочому місці

ДО ЗОВНІШНІХ ФАКТОРІВ МОЖНА
ЗАРАХУВАТИ

МІКРОКЛІМАТ СЕРЕДОВИЩА ПРАЦІ : ГАРЯЧИЙ
АБО ХОЛОДНИЙ,

ТРАВМИ, ЯКЩО ПРАЦІВНИК СПІТКНУВСЯ АБО ПОСКОВЗНУВСЯ,

ПОГАНА ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОЧОГО ПРОЦЕСУ,

СТРУКТУРНІ ДЕФЕКТИ МАШИН АБО ОБЛАДНАННЯ,

ФІЗИЧНІ ЗУСИЛЛЯ, НЕОБХІДНІ ДЛЯ ВИКОНАННЯ РОБОТИ,

ВПЛИВ ХІМІЧНИХ (ТОКСИЧНИХ) РЕЧОВИН,

ВПЛИВ РУХОМИХ ЧАСТИН.

На даній таблиці розглянуто один із найважливіших компонентів визначення „нещасний випадок” – зовнішні фактори. Цей критерій визначає, що ситуація вважатиметься нещасним випадком тільки тоді, якщо вона виникла під впливом зовнішніх факторів. Тобто, інакше кажучи, зовнішній фактор – це вплив факторів навколишнього середовища на організм людини (працівника).

Попередня сторінка

сторінка 46 з 191

Інформація додаткова

Зовнішній фактор необов'язково повинен бути пов'язаний тільки із силами природи, інструментів, машин і обладнання, енергії, хімічних факторів і т.д. Ним може вважатись кожен зовнішній фактор, який може нанести травми; ним можуть вважатись також дії, що виконані самим потерпілим, наприклад: фізичні зусилля, пов'язані із переміщенням важких речей – навіть тоді, коли загальна маса вантажів, які переносяться не перевищує допустимі норми піднімання ваги людини. Велике значення, між іншим, має Рішення 7 суддів Верховного Суду від 11 лютого 1963 р., № III, ПО 15/62, згідно якого : характер зовнішнього фактору може мати надмірне фізичне або психологічне зусилля , яке пов'язано із виконанням роботи, якщо воно може розглядатися як

Розподіл нещасних випадків з огляду на наслідки

Нещасні випадки на робочому місці

- це випадок внаслідок якого виникли важкі тілесні ушкодження, зокрема: втрата зору, слуху, мови, репродуктивної здатності або інші травми тіла, розлади здоров'я, що порушують основні функції організму.

ВАЖКИЙ вид нещасного випадку

- смертельним нещасним випадком вважається ситуація, коли від моменту випадку і на протязі 6 місяців наступила смерть працівника.

СМЕРТЕЛЬНИЙ нещасний випадок

- колективним видом нещасного випадку вважається ситуація, коли внаслідок нього постраждали мінімум 2 людини.

КОЛЕКТИВНИЙ вид нещасного випадку

Нормативні акти

Закон від 30 жовтня 2002 р., щодо соціального страхування з огляду на нещасні випадки на роб.місці і шкоду для здоров'я у зв'язку із виконанням роботи. – Зак. Вісник від 2002 р., №199, п. 1673.

Ст.3 4. Смертельним нещасним випадком вважається ситуація, коли від моменту нещасного випадку і на протязі 6 місяців наступила смерть працівника.

5. Важким вважається нещасний випадок внаслідок якого виникли важкі тілесні ушкодження, зокрема: втрата зору, слуху, мови, репродуктивної здатності або інші травми тіла, розлади здоров'я, що порушують основні функції організму, а також невиліковна хвороба або та, що загрожує життю; тривала хвороба психічна; цілковита або часткова непрацездатність по професії; або

На таблиці, що розміщена вище, здійснено розподіл нещасних випадків з огляду на наслідки. На ній коротко описаний кожен із нещасних випадків, зокрема: важкий, колективний, смертельний.

Попередня сторінка

сторінка 47 з 191

Види нещасних випадків

Нещасні випадки на робочому місці

Нормативні акти

Закон від 30 жовтня 2002 р. про соціальне [страхування від нещасних випадків](#) на роботі і професійних хвороб. – Зак.В. 2002 р. №199, п. 1673 –званий далі Законом про нещасні випадки.

Ст.3.

Нещасним випадком на робочому місці вважається раптова ситуація, яка була спричинена зовнішнім фактором, призвела до тяжких травм або смерті і сталася у зв'язку із виконанням роботи: 1) під час або в зв'язку з виконанням повсякденних дій чи завдань від керівників; 2) під час або в зв'язку з виконанням працівником дій на користь роботодавця, навіть без вказівок; 3) коли [працівник](#) залишається в розпорядженні роботодавця в дорозі між місцем офісу роботодавця і місцем виконання робочих обов'язків, що

Нещасні випадки також можна поділити на види. Розрізняють нещасні випадки на робочому місці, нещасні випадки в дорозі на роботу або з роботи, нещасні випадки, що прирівнюються до випадків на роботі.

Попередня сторінка

сторінка 48 з 191

Нещасний випадок на роботі

Нещасні випадки на робочому місці

- Під час або в зв'язку із виконанням працівником повсякденної роботи або вказівок керівника.
- Під час або в зв'язку з виконанням працівником дій в інтересах робочої організації, навіть без вказівок.
- Під час того, коли працівник залишається в розпорядженні роботодавця в дорозі між місцем офісу роботодавця і місцем виконання робочих обов'язків, що впливає з трудових відносин.

Коли може статися нещасний випадок на роботі?

Нормативні акти

Нормативні акти: Закон від 30 жовтня 2002 р. про соціальне страхування від нещасних випадків на роботі і професійних хвороб. – Зак.В. 2002 р. №199, п. 1673 –званий далі Законом про нещасні випадки.

Ст.3.

1. Нещасним випадком на робочому місці вважається раптова ситуація, яка була споводована зовнішнім фактором, призвела до тяжких травм або смерті і сталася у зв'язку з виконанням роботи:

- 1) під час або в зв'язку з виконанням повсякденних дій чи завдань від керівників;
- 2) під час або в зв'язку з виконанням працівником дій на користь роботодавця, навіть без вказівок;
- 3) коли працівник залишається в

Нещасний випадок на роботі – це ситуація, яка може статися під час виконання працівником повсякденної роботи на користь роботодавця. Наприклад: *закінчився папір, піднімаємось на [поверх](#) вище на склад, щоб взяти нову пачку паперу. Повертаючись назад, на сходах втрачаємо рівновагу, падаємо і ламаємо руку.*

Попередня сторінка

сторінка 49 з 191

Нещасний випадок, що прирівнюється до нещасного випадку при виконанні роботи

Нещасні випадки на робочому місці

- Під час службової подорожі , при інших обставинах , ніж ті, які зазначені з лівої сторони
- У зв'язку з проходженням служби в організаційних і міністерських формуваннях самооборони або у зв'язку із приналежністю до добровільної пожежної служби, яка знаходиться в робочій організації
- При виконанні завдань, призначених діючими в робочій організації профспілками

Коли може статися нещасний випадок, який прирівнюється до нещасного випадку на роботі ?

Нормативні акти

Закон від 30 жовтня 2002 р. про соціальне [страхування від нещасних випадків](#) на роботі і професійних хвороб. – Зак.В. 2002 р. №199, п. 1673 – званий далі Законом про нещасні випадки.

Ст.3

2. На рівні з нещасними випадками на роботі, що стосується права на отримання допомоги, що зазначене в Законі, вважається нещасний випадок, який стався з працівником під час:

- 1) під час службової поїздки чи при інших обставинах , ніж ті, які зазначені в Законі 1, хібащо нещасний випадок був споводований діями працівника, які не повинні були бути вчинені з огляду на поставлені для нього завдання;
- 2) під час курсу загальної самооборони;

Нещасний випадок , який розглядається так само як нещасний випадок на місці роботи – це ситуація, яка може статися напр. під час службової поїздки тобто в делегації. Наприклад: [Роботодавець](#) делегував вас до іншого міста на курси, ви розмістилися в готелі, спускаючись рано на сніданок, ви спіткнулися на сходах і зламали ногу.

Попередня сторінка

сторінка 50 з 191

Нещасні випадки в дорозі на роботу і з роботи

Нещасні випадки на робочому місці

- Дорога до роботи або з роботи була найкоротшою і безперервною;
- Дорога до роботи була перервана, але ця перерва була життєвонеобхідною і не перевищувала часу межі потреби;
- Дорога не була найкоротшою, але з огляду на доїзд – найзручніша для працівника;

Коли може вважати нещасний випадок, як випадок в дорозі на роботу або з роботи ?

Нормативні акти

Закон від 17 грудня 1998 р. про пенсії і пільги з Фонду Соціального Страхування, Зак. В. Від 2009 р., №153, п. 1227.

Ст. 57 б.

1. Нещасним випадком в дорозі на роботу або з роботи вважається раптова ситуація, спричинена зовнішніми факторами, яка сталася в дорозі до або з місця виконання роботи або іншої діяльності, що має підстави для пільгового страхування, якщо дорога була найкоротшою і безперервною. Однак вважається, що нещасний випадок стався в дорозі на роботу або з роботи, навіть якщо дорога була перервана, якщо ця перерва була життєвонеобхідною і її час не перевищував межі потреби, а також у випадку, коли дорога для застрахованої людини являлась найзручнішою, навіть якщо вона

Нещасний випадок в дорозі до або з роботи – це ситуація, яка може статися під час пересування по дорозі до або з місця роботи. Наприклад: *настала 16:00, ви виходите із офісу і направляєтесь до автобусної зупинки, сідаєте в автобус. Виходячи з транспортного засобу, ви втрачаєте рівновагу і падаєте. В ході ситуації ви ламаєте руку.*

Попередня сторінка

сторінка 51 з 191

Причини нещасних випадків

Нещасні випадки на робочому місці

Інформація додаткова

Нещасні випадки це найтяжчі ситуації в робочих організаціях. У всьому світі в нещасних випадках на роботі гине кількисот тисяч людей, а багато людей через такі ситуації стають інвалідами. В Польщі кожного року стається кілька десятків тисяч нещасних випадків на роботі, в результаті яких гине біля півтисячі людей. Знання про нещасні випадки на глобальному рівні в основному згромаджені в Головному управлінні статистики. Дані до цих державних статистик збираються на основі карт статистики нещасних випадків на роботі. Зібрані на макро рівні дані служать для приймання стратегічних рішень в галузі безпеки і охорони праці. На рівні мікро, на підприємствах знання про нещасні випадки базуються на професійному реєстрі нещасних випадків, а також інформації, що

Виділяються три причини нещасних випадків: людські, організаційні і технічні. Згідно статистики нещасних випадків, найбільше з них стається через людський фактор (60%). Найбільша кількість нещасних випадків стається з молодими працівниками. З часом ця кількість зменшується. Наступне збільшення нещасних випадків відновується після довгого стажу роботи, коли їх причиною є звичайна рутина, через яку ми забуваємо основні

Попередня сторінка

сторінка 52 з 191

Людський фактор (причини)

Нещасні випадки на робочому місці

До людського фактору можна зарахувати:

Використання предмету не за призначенням

Незнання правил безпечної роботи,

Брак досвіду

Легковажне ставлення до вказівок керівників

Проходження або знаходження в недозволенних місцях,

Невикористання працівником засобів індивідуальної охорони

До людського фактору зараховуються: використання предметів не за призначенням, незнання правил безпечної праці, брак досвіду, легковажне ставлення до вказівок керівників, перебування в недозволенних місцях, а також невикористання засобів індивідуальної охорони.

Інформація додаткова

На інтернет-сторінці Головного управління статистики розміщені дані про нещасні випадки на роботі.

На них знаходиться інформація щодо нещасних випадків, як довго потерпілий був непрацездатним, а також ситуації, які спричиняють тяжкі травми. Прикладові причини нещасних випадків, які згруповані в категорії ГУС:

- невідповідний стан матеріального фактора;
- невідповідна [організація](#) праці;
- невідповідна [організація](#) робочої посади; невідповідна самовільна поведінка;
- невідповідний психологічний стан працівника.

Попередня сторінка

сторінка 53 з 191

Організаційні причини

Нещасні випадки на робочому місці

Організаційні причини включають в себе:

Незручне розміщення обладнання на робочому місці,

Невідвідні вказівки керівників,

Відсутність інструкції з користування матеріальним фактором,

Невідповідне координування колективних робіт,

Відсутність контролювання.

Організаційні причини включають в себе: незручне розміщення обладнання на робочому місці; невідповідні вказівки керівників; відсутність інструкції користування матеріальним фактором; невідповідне координування колективних робіт; відсутність контролювання і моніторингу.

Інформація додаткова

На інтернет-сторінці Головного управління статистики розміщені дані про нещасні випадки на роботі.

На них знаходиться інформація щодо нещасних випадків, як довго потерпілий був непрацездатним, а також ситуації, які спричинюють тяжкі травми. Прикладові причини нещасних випадків, які згруповані в категорії ГУС:

- невідповідний стан матеріального фактора;
- невідповідна [організація](#) праці;
- невідповідна [організація](#) робочої посади; невідповідна самовільна поведінка;
- невідповідний психологічний стан працівника.

Попередня сторінка

сторінка 54 з 191

Технічні причини

Нещасні випадки на робочому місці

Технічні причини включають в себе:

Невідповідна витривалість матеріального фактора,

Невідповідні охоронні пристрої або їх відсутність,

Структурні дефекти матеріального фактору,

Недостатня консервація фактору,

Невідповідна експлуатація фактору,

Інформація додаткова

На інтернет-сторінці Головного управління статистики розміщені дані про нещасні випадки на роботі.

На них знаходиться інформація щодо нещасних випадків, як довго потерпілий був непрацездатним, а також ситуації, які спричиняють тяжкі травми. Прикладові причини нещасних випадків, які згруповані в категорії ГУС:

- невідповідний стан матеріального фактора;
- невідповідна [організація](#) праці;
- невідповідна [організація](#) робочої посади; невідповідна самовільна поведінка;
- невідповідний психологічний стан працівника.

До технічних причин зараховуються: невідповідна витривалість матеріального фактора; невідповідні охоронні пристрої або їх відсутність; структурні дефекти матеріального фактору; недостатня консервація фактору; невідповідна експлуатація фактору.

Попередня сторінка

сторінка 55 з 191

+13Przyczyny techniczne

Страхування від нещасних випадків

Нещасні випадки на робочому місці

Нормативні акти

Закон від 30 жовтня 2002 р. „Про соціальне страхування в разі нещасного випадку на роботі і при професійних хворобах” Зак. В. 2009 р., №167, п. 1322.

Розділ 2

Види виплат на нещасні випадки на роботі і професійні хвороби, умови права отримання цих виплат, правила і порядок їх надання, визначення їхнього розміру, а також правила виплати цієї допомоги.

Ст.6.1

У зв'язку з нещасним випадком на роботі або у випадку професійної хвороби належать виплати такого характеру:

- 1) „виплати на лікування” – для застрахованої людини, яка є непрацездатною через спричинений роботою нещасний

В даній таблиці, розміщеній вище, представлено місце знаходження страхування на нещасні випадки в системі соціального страхування. Найбільше внесків, оплачених із нашої заробітної плати йде на пенсійні фінансові виплати, пільгові виплати, виплати на хворобу або лікування, а в кінці виплати на нещасні випадки.

Попередня сторінка

сторінка 56 з 191

Виплати на нещасні випадки

Нещасні випадки на робочому місці

Нормативні акти

Закон від 30 жовтня 2002 р. „Про соціальне страхування в разі нещасного випадку на роботі і при професійних хворобах” Зак. В. 2009 р., №167, п. 1322.

Розділ 2

Види виплат на нещасні випадки на роботі і професійні хвороби, умови права отримання цих виплат, правила і порядок їх надання, визначення їхнього розміру, а також правила виплати цієї допомоги.

Ст.6.1

У зв'язку з нещасним випадком на роботі або у випадку професійної хвороби належать виплати такого характеру:

- 1) „виплати на лікування” – для застрахованої людини, яка є непрацездатною через спричинений роботою нещасний

Якщо ситуація, що сталася буде вважатися нещасним випадком, є можливість отримати з ФСС (Фонд Соціального Страхування) різного роду виплати, наприклад: виплати на лікування, виплати на реабілітацію, одноразове відшкодування, вирівнювальні виплати, а також ФСС може покрити кошти отримання ортопедичного обладнання або предметів. Щоб подати заяву на одноразове відшкодування треба отримати від лікаря заповнений друк № 9, в

Попередня сторінка

сторінка 57 з 191

Коли не належить одноразове відшкодування?

Нещасні випадки на робочому місці

- Коли з нами стався нещасний випадок в дорозі на роботу або з роботи, нам не належить одноразове відшкодування від Фонду Соціального Страхування

Коли має місце відсутність одноразового відшкодування?

Нормативні акти

Закон від 30 жовтня 2002 р. „Про соціальне страхування в разі нещасного випадку на роботі і при професійних хворобах” Зак. В. 2009 р., №167, п. 1322.

Ст.11

- 1) Застрахована людина, у якої внаслідок нещасного випадку на роботі або професійної хвороби, сталось довготривале або стале погіршення здоров'я має право на одноразове відшкодування.;
- 2) Стабільним погіршенням здоров'я вважається порушення функціональності організму, внаслідок травми, відновлення після якої малоімовірно або неможливе;
- 3) Довготривалим погіршенням здоров'я вважається порушення функціональності організму, внаслідок травми, відновлення після якої можливе на протязі періоду, який може перевищувати

Одноразове відшкодування, про яке говориться в попередньому слайді, не належить нам, якщо нещасний випадок стався в дорозі на роботу або з роботи. Фонд Соціального Страхування з 2002 року відмовився від такого виду страхових відшкодувань.

Попередня сторінка

сторінка 58 з 191

Коли ФСС може відмовити у виплатах?

Нещасні випадки на робочому місці

Нормативні акти

Закон від 30 жовтня 2002 р. „Про соціальне страхування в разі нещасного випадку на роботі і при професійних хворобах” Зак. В. 2009 р., №167, п. 1322.

Ст. 21.

- 1) Виплати зі страхування в нещасних випадках не належать застрахованій особі, якщо винятковою причиною нещасного випадку, що зазначено в ст.3, було доведено порушення застрахованим правил, що стосуються охорони і безпеки життя чи здоров'я, спричинене ним умисно або в результаті зухвалого недбальства.
- 2) Виплати зі страхування в нещасних випадках не належать також застрахованому, який перебував у нетверезому стані чи під впливом наркотичних або психотропних речовин, чим суттєво збільшив рівень появи

Фонд Соціального Страхування може відмовити у виплатах, якщо у крові потерпілого буде виявлено наркотичні речовини або вміст алкоголю, а також якщо буде доведено порушення застрахованою людиною правил, що стосуються охорони життя і здоров'я, спричинене нею умисно або в результаті зухвалого недбальства.

Попередня сторінка

сторінка 59 з 191

Наступна сторінка

Відшкодування від роботодавця

Нещасні випадки на робочому місці

- Згідно Ст.237 Трудового Кодексу внаслідок нещасного випадку на роботі, роботодавець є зобов'язаним виплатити відшкодування за втрату або пошкодження предметів особистого користування, а також предметів, необхідних для виконання роботи, за винятком втрати або пошкодження транспортних засобів, а також грошових цінностей.

Відшкодування від роботодавця?

Нормативні акти

Трудовий кодекс – Закон від 26 червня 1974р., Зак. В. Від 1974 р., №24, п.141 – зведений текст з поправками.

Ст.237¹

§ 2 Працівникові, з яким стався нещасний випадок на роботі, належить від роботодавця відшкодування за втрату або пошкодження у зв'язку із нещасним випадком предметів особистого користування, а також предметів, необхідних для виконання роботи, за винятком втрати або пошкодження транспортних засобів, а також грошових цінностей.

Згідно Ст.237 Трудового Кодексу внаслідок нещасного випадку на роботі, [роботодавець](#) є зобов'язаним виплатити відшкодування за втрату або пошкодження предметів особистого користування, а також предметів, необхідних для виконання роботи, за винятком втрати або пошкодження транспортних засобів, а також грошової вартості.

Попередня сторінка

сторінка 60 з 191

Обов'язки роботодавця у разі нещасного випадку(1)

Нещасні випадки на робочому місці

Нормативні акти

Трудовий кодекс – Закон від 26 червня 1974 р., Зак.В. від 1974 р, №24, п.141 – зведений текст з поправками.

Ст. 234.

§ 1 У разі нещасного випадку [роботодавець](#) повинен вжити необхідних заходів для усунення або обмеження загрози, гарантувати надання першої медичної допомоги потерпілим особам, а також визначити в установленому режимі причини і обставини настання нещасного випадку і вжити необхідних заходів для запобігання подібних випадків.
§ 2 [Роботодавець](#) зобов'язаний негайно повідомити районного інспектора праці і прокурора про летальний, тяжкий або колективний нещасний випадок, що стався на робочому місці, а також про будь-який інший випадок, який має подібні наслідки,

Найважливішими обов'язками роботодавця у момент отримання інформації про настання нещасного випадку є: надання першої медичної допомоги, усунення загрози, забезпечення місця аварії, а також у разі серйозного або нещасного випадку зі смертельним наслідком повідомлення про подію прокуратуру або інспекцію праці.

Попередня сторінка

сторінка 61 з 191

Наступна сторінка

Обов'язки роботодавця у разі нещасного випадку(2)

Нещасні випадки на робочому місці

Гарантувати виявлення обставин і причин нещасного випадку (витрати покриває роботодавець)

Не пізніше, ніж на протязі 14 днів після аварійна комісія видає „Протокол аварії (нещасного випадку)”

Протокол аварії затверджує роботодавець, не пізніше, ніж на протязі 5 днів після його видання

Нормативні акти

Розпорядження Ради Міністрів від 1 липня 2009 р. щодо визначення причин і обставин нещасного випадку на роботі. Зак. В. від 2009 р., №105, п.870

§ 7

1. Негайно після отримання інформації про настання нещасного випадку, аварійна комісія зобов'язана приступити до визначення обставин і причин виникнення нещасного випадку, на певній робочій посаді.

§ 9

1. Після встановлення причин і обставин виникнення нещасного випадку – аварійна комісія видає, не пізніше, ніж на протязі 14 днів від моменту отримання повідомлення про виникнення нещасного випадку – протокол визначення обставин і причин виникнення нещасного випадку на робочому місці, званий далі

Наступні дії після аварії це – виклик аварійної комісії, на протязі 14 днів після повідомлення про аварію має бути складений післяаварійний протокол, потім [роботодавець](#) має 5 днів на його затвердження. З протоколом ознайомлюється також потерпілий, свідок і його сім'я.

Попередня сторінка

сторінка 62 з 191

Обов'язки роботодавця у разі нещасного випадку(3)

Нещасні випадки на робочому місці

Ведення реєстру нещасних випадків на робочих місцях

Затверджений післяаварійний протокол отримує потерпілий працівник (сім'я у разі смерті працівника) разом з інструкцією щодо способу і режиму апеляції

На основі затвердженого після аварійного протоколу, в якому зазначено, що ситуація вважається нещасним випадком на роботі, видається статистична карта нещасного випадку на роботі.

Нормативні акти

Трудовий кодекс – Закон від 26 червня 1974 р., Зак.В. від 1974 р, №24, п.141 – зведений текст з поправками.

Ст. 234

§ 3 [Роботодавець](#) зобов'язаний вести реєстр нещасних випадків на роботі.

§ 11 1. Післяаварійна комісія зобов'язана ознайомити потерпілого із змістом післяаварійного протоколу перед його затвердженням. 2. Потерпілий має право повідомити про пропозиції і претензії до положень, розміщених в післяаварійному протоколі, щодо цього після аварійна комісія повинна провести потерпілому [інструктаж](#). 3. Потерпілий має право ознайомитись з актами справи, а також виконання записів, здійснення копій і отримання завірених копій. 4. Після аварійна

Наступною обов'язковою дією роботодавця має бути зареєстрування в відповідному реєстрі виникнення нещасного випадку. Затверджений післяаварійний протокол отримує потерпілий [працівник](#) (сім'я у разі смерті працівника). На основі затвердженого після аварійного протоколу, видається статистична карта нещасного випадку на роботі (на разі в електронній формі).

Попередня сторінка

сторінка 63 з 191

Професійні хвороби

Нещасні випадки на робочому місці

- Професійною хворобою вважається хвороба, яка є в переліку професійних хвороб, якщо вона була спричинена дією шкідливих для здоров'я факторів, які виникли в робочому середовищі або вона виникла через спосіб виконання роботи.

Професійна хвороба

Нормативні акти

Трудовий кодекс – Закон від 26 червня 1974 р., Зак.В. від 1974 р, №24, п.141 – зведений текст з поправками

Ст. 235¹ Професійною хворобою вважається хвороба, яка знаходиться в переліку професійних хвороб, якщо в результаті оцінки умов праці можна безспірно стверджувати або з великою правдоподібністю, що вона була спричинена дією шкідливих для здоров'я факторів, які виникли в робочому середовищі або якщо вона пов'язана із виконанням роботи, звана далі „професійним нараженням”.

Ст. 235² Розпізнавання професійної хвороби у працівника або минулого співробітника може відбуватися на протязі його працевлаштування в

Професійною хворобою вважається хвороба, яка є в переліку професійних хвороб, якщо вона була спричинена дією шкідливих для здоров'я факторів, які виникли в робочому середовищі або вона виникла через спосіб виконання роботи.

Попередня сторінка

сторінка 64 з 191

Коли санітарний інспектор визнає професійне захворювання?

Нещасні випадки на робочому місці

Коли санітарний інспектор визнає професійне захворювання?

Хвороба повинна знаходитись в переліку професійних захворювань

Захворювання повинно мати прямий зв'язок з виконуваною роботою

Нормативні акти

Розпорядження Ради Міністрів від 30 червня 2009 р., щодо професійних хвороб, Зак. В. Від 2009 р., №105, п. 869.

§ 2 Перелік професійних хвороб разом із періодом, в якому виникнення задокументованих проявів хвороби підтверджує появу професійної хвороби, не дивлячись на завчасне закінчення виконання роботи в місці професійного нараження, регулює додаток до Розпорядження. Дане Розпорядження містить докладний перелік хвороб, а також представляє цілий процес повідомлення і розпізнавання професійної хвороби уповноваженим лікарем.

Згідно чинного законодавства, рішення про визнання професійної хвороби або про відсутність підстав до її підтвердження, приймає компетентний державний районний санітарний інспектор. Якщо хвороба буде визнана, [працівник](#) не зможе повернутись до виконання попередніх обов'язків на тій самій посаді.

Попередня сторінка

сторінка 65 з 191

Наступна сторінка

В якому випадку не отримаємо виплат?

Нещасні випадки на робочому місці

- Якщо працівник захворіє на хворобу, яка спричинена дією шкідливих для здоров'я факторів, що виникли в робочому середовищі, але це захворювання не знаходиться в переліку професійних захворювань, то працівник не має права до отримання виплат з соціальних страхувань з огляду на професійне захворювання.

Важливо!

Нормативні акти

Трудовий кодекс – Закон від 26 червня 1974р., Зак. В. Від 1974 р., №24, п.141 – зведений текст з поправками.

Ст.237¹

§ 1 Працівникові, з яким стався нещасний випадок на роботі або який захворів на професійне захворювання, яке знаходиться в переліку, що зазначено в Ст.237 § 1, п.3, належать виплати з соціальних страхувань, визначені в окремих положеннях.

Якщо працівник захворіє на хворобу, яка була спричинена шкідливими для здоров'я факторами, що виникли в робочому середовищі, але вона не знаходиться в переліку професійних захворювань, то він не має права до отримання виплат з соціальних страхувань з огляду на професійне захворювання.

Попередня сторінка

сторінка 66 з 191

Обов'язки роботодавця у разі виникнення професійного захворювання

Нещасні випадки на робочому місці

Нормативні акти

Трудовий кодекс – Закон від 26 червня 1974 р., Зак.В. від 1974 р, №24, п.141 – зведений текст з поправками.

Ст.235.

§ 1 **Роботодавець** зобов'язаний повідомляти відповідному державному санітарному інспектору, а також районному інспектору праці про кожен випадок підозри професійної хвороби.

§ 2 Обов'язок, про який йдеться у §1, стосується також лікаря, який є компетентним у справах розпізнавання професійних хвороб, про що йдеться в положеннях, виданих на основі Ст.237, §1, п.6.

§2¹ Про кожен підозру професійної хвороби: 1) лікар; 2) лікар-дантист, котрий під час виконання професії, помітив такі підозри щодо пацієнта – направляють на обстеження з

У випадку виникнення професійної хвороби, кожний **роботодавець** повинен негайно повідомити ДСІ (Державну санітарну інспекцію) і ДІП (Державного інспектора праці) про кожен випадок професійного захворювання, приступити до усунення чинників, які спричинюють появу хвороби, визначити причини появи захворювання, а також вжити усіх можливих профілактичних заходів.

Попередня сторінка

сторінка 67 з 191

Обов'язки роботодавця у разі виникнення професійного захворювання

Нещасні випадки на робочому місці

Нормативні акти

Трудовий кодекс – Закон від 26 червня 1974 р., Зак.В. від 1974 р, №24, п.141 – зведений текст з поправками.

Ст.235

3) гарантувати виконання лікарських рекомендацій.

§ 4 [Роботодавець](#) зобов'язаний вести реєстр випадків встановлених професійних захворювань, і підозр щодо цих хвороб.

Наступним обов'язком роботодавця у разі встановлення діагнозу професійної хвороби є забезпечення виконання лікарських рекомендацій, а також ведення реєстру професійних захворювань і підозр на такі хвороби.

Попередня сторінка

сторінка 68 з 191

Підсумки

Нещасні випадки на робочому місці

Найважливіша інформація

Нещасний випадок:

- раптова ситуація;
- викликана зовнішніми факторами;
- спричинює тяжкі травми або смерть;
- має прямий зв'язок із виконанням роботи.

Види нещасних випадків:

нещасний випадок на робочому місці, нещасний випадок, що прирівнюється до нещ.випадку на робочому місці, нещасний випадок в дорозі на роботу або з роботи.

Виплати з огляду на нещасний випадок:

до виплат (фінансова допомога) нещасних випадків зараховуються : допомога на лікування; вирівнювальна допомога; одноразове відшкодування; пенсія з огляду на непрацездатність; виплати на навчальні курси; виплата на сім'ю;

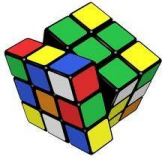
Ви закінчили Модуль III з назвою „Нещасні випадки на робочому місці”. В ньому Ви дізналися про визначення поняття нещасного випадку на робочому місці, охарактеризували види нещасних випадків, представили поділ нещасних випадків з огляду на наслідки і їх причини. Тепер Ви знаєте про види виплат у разі нещасного випадку і головні питання, які стосуються професійних захворювань. З метою засвоєння отриманих знань, запрошуємо Вас

[Попередня сторінка](#)

сторінка 69 з 191

[Перейти до вікторини](#)

Вікторина – перевір свої знання

Нещасні випадки на робочому місці

Нещасним випадком на робочому місці вважається:

Непритомність на роботі через серцеву хворобу

Раптова ситуація, спричинена зовнішніми факторами, призводить до тяжких травм або смерті, яка виникла у зв'язку із виконанням роботи

Ситуація під час повернення з роботи

Подумайте над цими питаннями. Виберіть правильну відповідь і затвердіть кнопкою "Перевірити"

Перевірити

Дуже добре! Ви вибрали правильну відповідь! Запрошуємо до наступної вікторини.

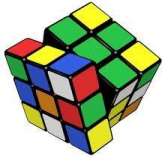
OK

Попередня сторінка

сторінка 70 з 191

Наступна вікторина

Вікторина – перевір свої знання

Нещасні випадки на робочому місці

Обставини і причини нещасного випадку на робочому місці визначає:

Після аварійна комісія

Незалежна комісія, призначена роботодавцем

Спеціально призначена комісія, яка складається з роботодавця і кількох визначених працівників

Подумайте над цими питаннями. Виберіть правильну відповідь і затвердіть кнопкою "Перевірити"

Перевірити

Дуже добре! Ви вибрали правильну відповідь! Запрошуємо до наступного Модулю IV – Ергономічне робоче середовище

OK

Попередня сторінка

сторінка 71 з 191

Наступна модуль

Модуль IV - Ергономіка робочого середовища

Питання, що обговорюються

поняття ергономіки
 чим займається ергономіка
 складові ергономіки
 криві продуктивності праці
 ручні транспортні роботи
 норми піднімання вантажів
 види ручного транспорту
 праця у русі та у стоячому положенні
 температура повітря в робочому приміщенні
 робочі приміщення

Нормативні акти

Постанова міністра праці та соціальної політики з дня 14.03.2000 р. щодо безпеки і охорони праці при ручних транспортних роботах (Dz. U. z 2000 r. Nr 26, poz 313 z póź. zm)

Постанова міністра праці та соціальної політики з дня 26 вересня 1997 р. щодо загальних правил безпеки і охорони праці Dz. U. Z 2003 r. nr 169, poz. 1650

PN-EN 12464-1:2003 (U). Техніка освітлення. Освітлення місць праці. Частина 1: Робочі місця в приміщеннях.

Вітаємо у четвертому модулі, який називається “Ергономіка робочого середовища”. Тут ми представляємо поняття ергономіки. Ми обговоримо [ручні транспортні роботи](#), розкажемо про норми ручного піднімання вантажів, а також ознайомимо з правилами організації місця роботи з ручним транспортом. В правому куті „Нормативні акти” або „Додаткова інформація” будуть приводитись важливі записи з Трудового кодексу, Розпоряджень, а також фахової

Попередня сторінка

сторінка 72 з 191

Поняття ергономіки

Ергономіка

Назва ергономіка походить від двох грецьких слів:

- **ERGON** - дія, праця
- **NOMOS** - знання, право, звичай
- **ergon + nomos** = знання про людську працю

Поняття ергономіки

Інформація додаткова

“Ергономіка — це прикладна наука, яка має за мету оптимально пристосувати інструменти, [машини](#), пристрої, технології, організації та матеріальне робоче середовище, а також предмети щоденного вжитку до вимог і фізіологічних, психологічних та суспільних потреб людини”.
Визначення Ергономіки відповідно до Польського Ергономічного Товариства.

“Ергономіка (або людський фактор) — це галузь науки, яка займається аналізом взаємин між людьми та іншими складовими системи; це професія, яка стосується теорії, правил, даних та методів проектування, які мають за мету оптимізувати людські цінності із загальною системою. [Ергономіка](#) вносить вклад у розробку промислових зразків і оцінку завдань, роботи, продуктів,

Слово “ергономіка” походить від двох грецьких слів: “ergon” - що означає дію, працю і “nomos” - знання, право, звичаї. З поєднання цих двох слів виникла наука “ергономіка”, тобто знання про людську працю.

Попередня сторінка

сторінка 73 з 191

Чим займається ергономіка?

Ергономіка

- Це наука, яка займається пристосовуванням інструментів, машин, середовища і умов праці до анатомічних і психо-фізичних особливостей людини, забезпечуючи справне, продуктивне і безпечне виконання нею роботи за відносно низьких біологічних затрат.

Чим займається ергономіка?

Інформація додаткова

Існує дуже багато визначень ергономіки. Найважливішим елементом цієї галузі науки є аналіз відносин людина—[робоче місце](#)—середовище, а також створення оптимального стану таких відносин.

Заповідь ергономіки: [Ергономіка](#) — це турбота про те, щоб працююча людина не була вимушена створювати менші цінності ціною більших.

Мета ергономічної діяльності — пристосування технічного об'єкту до людських можливостей: - у роботі — у всіх інших заняттях, в яких людина контактує з [технічними об'єктами](#) (транспорт, домашнє господарство, спорт, рекреація і т.д.). Людина також може, а навіть повинна достосовуватись до техніки, але в такій мірі, щоб це не мало

[Ергономіка](#) — це наука, яка займається пристосуванням інструментів, машин, середовища і умов праці до анатомічних і психо-фізичних особливостей людини, забезпечуючи справне, продуктивне і безпечне виконання нею роботи за відносно низьких біологічних затрат.

Попередня сторінка

сторінка 74 з 191

Складові частини ергономіки

Ергономіка

Інформація додаткова

[Ергономіка](#) має на меті забезпечення максимальної продуктивності праці таким чином, щоб не погіршити стану здоров'я працівника.

[Ергономіка](#) поєднує у собі застосування біологічних та технічних наук з метою забезпечення оптимального достосування у взаєминах людина-середовище. Для такого забезпечення використовуються дані з: - фізіології (наприклад: критерії допустимих навантажень, габарити та форми машин); - гігієни (наприклад: допустимі норми шуму, норми освітлення); - психології праці (наприклад: виникнення стресу, норми змінної роботи, монотонія праці); - соціології (наприклад: роль суспільної підтримки, потреба акцептації); - технічної естетики (наприклад: значення кольорів і

Існують дві складові частини ергономіки: людина і оточення. Якщо мова йде про людину, то беруться до уваги її психологічні та фізіологічні риси, тобто анатомічна [будова](#) та фізична витривалість. Коли ми описуємо оточення, то маємо на увазі середовище, технічні пристрої і обладнання, наприклад крісло чи стіл.

Попередня сторінка

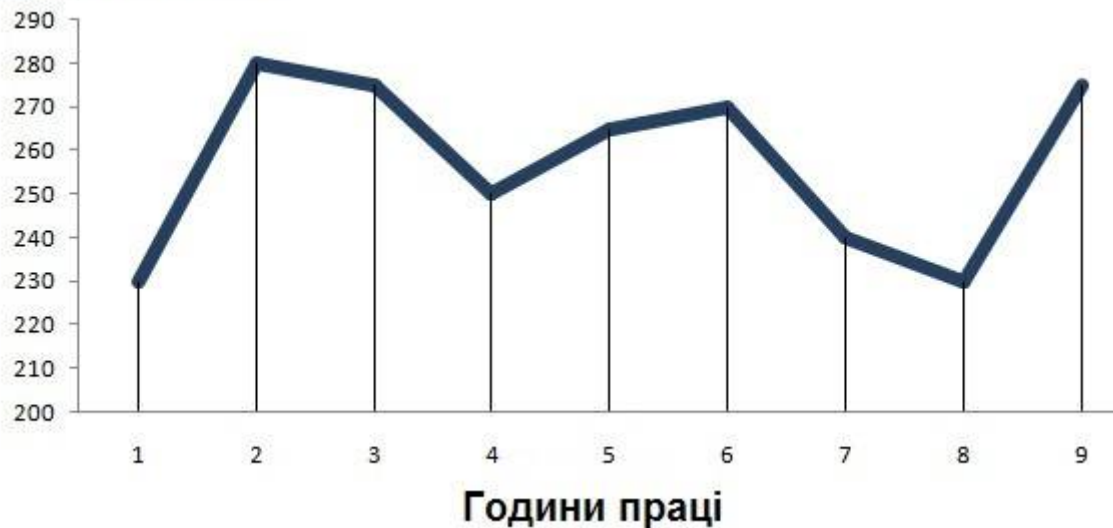
сторінка 75 з 191

Криві продуктивності праці протягом дня

Ергономіка

Продуктивність

Інформація додаткова

ПРОДУКТИВНІСТЬ ПРАЦІ — це величина виконаної працівником продукції за певний період часу. Можна зустріти поняття індивідуальної, групової та суспільної продуктивності праці.

Крива, розміщена у даному слайді показує на скільки [працівник](#) є продуктивним протягом робочого дня. Дана інформація дозволяє нам краще розпланувати завдання у роботі, щоб в результаті оптимізувати свою продуктивність. Важливо, щоб [працівник](#) після години безперервної роботи зробив 5 хвилинну перерву, щоб не виконувати також іншу роботу, яка обтяжує зоровий апарат. Такий запис знаходиться у Постанові Міністра Праці і Соціальної Політики з дня 1 грудня 1998 р. Dz. U. 1998 nr 148 poz. 973 §7. [Роботодавець](#) зобов'язаний забезпечити працівникам:

Вище представлений графік показує нашу продуктивність протягом дня. Як бачимо протягом восьми годин праці наша продуктивність має різні значення. Між третьою і п'ятою годинами приходиться певний спад. Це хороший час для обідньої перерви, тому спостерігаємо таку зміну. Безперечно після шостої години наша продуктивність різко спадає аж до восьмої години праці.

Попередня сторінка

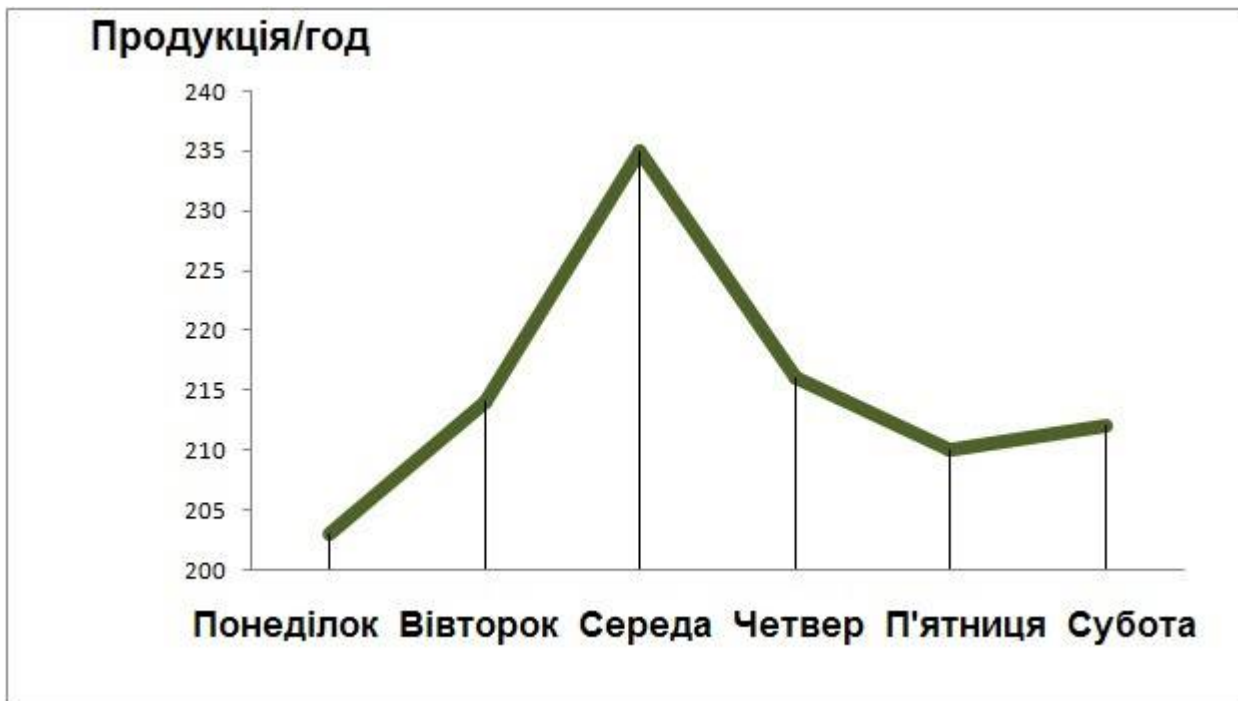
сторінка 76 з 191

5Krywe wydajności pracy w ciągu dnia

Криві продуктивності праці протягом тижня

Ергономіка

Нормативні акти

Продуктивність праці — це величина продукції, виконаної працівником за певний період часу. Можна зустріти поняття індивідуальної, групової та суспільної продуктивності праці.

Постанова Міністра Праці і Соціальної Політики з дня 1 грудня 1998 р. Dz. U. 1998 nr 148 poz. 973

§7. Роботодавець зобов'язаний забезпечити працівникам:

- 1) Поеднання роботи, пов'язаної з обслуговуванням екранного монітора з іншими видами робіт, які не обтяжують зорового апарату і виконуються в іншому положенні тіла — за умови не перевищення години безперервної роботи при обслуговуванні екранного монітора або

- 2) Принаймні 5 хвилинну перерву після кожної години праці при

Вище наведений графік представляє нашу продуктивність праці протягом тижня. Найменше бажання до праці у нас присутнє в понеділок, а найбільше в середу. Далі чим ближче до вихідних наша продуктивність знову зменшується.

Попередня сторінка

сторінка 77 з 191

Коливання продуктивності праці протягом року

Ергономіка

Продуктивність/год

Даний графік показує коливання продуктивності праці протягом календарного року. Відповідно можемо зробити висновок, що від січня наше бажання до праці помалу зменшується. Найменше воно у літні місяці. Багато осіб користуються відпустками і виїжджають на канікули. З кінцем літа наша продуктивність праці знову збільшується.

Нормативні акти

Продуктивність праці — це величина продукції, виконаної працівником за певний період часу. Можна зустріти поняття індивідуальної, групової та суспільної продуктивності праці.

Постанова Міністра Праці і Соціальної Політики з дня 1 грудня 1998 р. Dz. U. 1998 nr 148 poz. 973

§7. Роботодавець зобов'язаний забезпечити працівникам:

- 1) Поєднання роботи, пов'язаної з обслуговуванням екранного монітора з іншими видами робіт, які не обтяжують зорового апарату і виконуються в іншому положенні тіла — за умови не перевищення години безперервної роботи при обслуговуванні екранного монітора або
- 2) Принаймні 5 хвилинну перерву після кожної години праці при обслуговуванні екранного

Попередня сторінка

сторінка 78 з 191

Ручні транспортні роботи

Ергономіка

- Ручні транспортні роботи — це кожен вид транспортування або підтримування предметів, вантажів та матеріалів одним чи кількома працівниками, в тому числі піднімання, складання, штовхання, тягнення, переносення, пересування, перекочування чи перевозження даних предметів і вантажів.

Що таке ручні транспортні роботи?

У щоденній праці ми часто зустрічаємось з потребою переміщення різного роду вантажів чи матеріалів. Треба дбати про безпеку під час таких робіт. Дуже часто відсутність обережності і надто великий поспіх можуть призвести до травми або нещасного випадку.

Інформація додаткова

Хороша практика.

Ручні транспортні роботи застосовуються відносно різних матеріалів і вантажів, структура і поверхня яких може стати причиною травми або аварії.

Варто звернути увагу на декілька важливих елементів:

- матеріал, що піднімається повинен бути забезпечений відповідною щільною упаковкою,
- елементи, які мають велику площу, наприклад бляхи, найбезпечніше буде переносити за допомогою ручних допоміжних інструментів,
- матеріал в рулонах перед перенесенням слід забезпечити перед розгортанням,
- слід пам'ятати про відповідне положення під час перенесення вантажів — положення з зігнутими колінами та випрямленою спиною, так зване положення “навпочіпки”,

Попередня сторінка

сторінка 79 з 191

Наступна сторінка

Ручні транспортні роботи

Ергономіка

Неправильне нахилення при ручних транспортних роботах : приводить до неправильного розподілення навантаження на хребці.

Випростане положення забезпечує рівномірне розподілення навантаження на хребці, суглоби та диски.

Інформація додаткова

Піднімай менше!

Шануймо своє здоров'я. Дотримання правильної постави при ручних транспортних роботах дозволить нам уникнути багатьох нездужань, між іншим болю у хребті, болів м'язів. Забезпечить також перед травмами. Піднімання різного роду вантажів вимагає великих фізичних зусиль в результаті яких легко може дійти до загрози нещасного випадку.

До найбільш поширених травм, пов'язаних з неправильною поставою під час ручних транспортних робіт відносять:

- Вивихи суглобів,
- Розриви сухожилля, зв'язок,
- Переломи кісток,
- Пошкодження нервів,
- Запалення м'язів.

Вказаний малюнок показує дві постави під час ручних підйомів вантажу. Правильна постава, у якій маємо прямий хребет і зігнуті коліна є найвідповіднішою для нашого організму. Вага вантажів, що переносяться також важлива. Вказаний вантаж 50 кг стосується тільки чоловіків, які працюють на тимчасовій роботі. У подальшій частині курсу ми розкажемо про це докладніше.

Попередня сторінка

сторінка 80 з 191

Організація ручних транспортних робіт

Ергономіка

Інформація додаткова

В яких ситуаціях уникати ручних транспортних робіт? Відповідь на це питання дає § 7 Постанови Міністра Праці та Суспільної Політики щодо безпеки Охорони праці під час ручних транспортних робіт (Dz. U. z 2000 r. Nr 26 poz 313 z póź. zm.).

Слід уникати ручного перенесення вантажів в ситуаціях коли:

- 1) вантаж надто важкий, за великий, незручний або складний для втримання згідно оцінки особи, керуючої працівниками,
- 2) вантаж нестабільний або його вміст переміщується,
- 3) вантаж розміщений таким чином, що вимагає підтримки або керування на відстані від тіла працівника, або схильний вигинатись чи обвиватись довкола тіла.

Роботодавець, визначаючи обов'язки працівника щодо ручних транспортних робіт повинен зважати на його безпеку. Тому так важливо застосовувати відповідні перерви під час таких робіт і так їх організувати, щоб відстань переносу ручних вантажів була як найменшою і не перевищувала 25 метрів.

Попередня сторінка

сторінка 81 з 191

Наступна сторінка

Норми переносу

Ергономіка

Робота	Молодь 16 — 18 років		Жінки		Чоловіки	
	Дівчата	Хлопці	Вагітні жінки	Жінки	Чоловіки	Групові переноси
Постійна	8 кг	12 кг	3 кг	12 кг	30 кг	Максимально 25 кг/людину
Тимчасова (максимально 4 години)	14 кг	20 кг	5 кг	20 кг	50 кг	Максимально 42 кг/людину

“ТИМЧАСОВА РОБОТА” - мається на увазі ручний перенос предметів, вантажів або матеріалів не частіше ніж 4 рази на годину, якщо загальний час виконання даних робіт не перевищує 4 години на добу.

Дана таблиця повністю показує норми, які зобов'язують при ручних транспортних роботах. Ці норми є диференційовані в стосунку до молоді, жінок та чоловіків, а також в стосунку до роду виконуваної роботи. Вказані норми були докладно розміщені у постанові Міністра Праці і Соціальної політики щодо Охорони Праці при ручних транспортних роботах.

Попередня сторінка

сторінка 82 з 191

Інформація додаткова

ЗАПАМ'ЯТАЙ!

ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ:

1. Ручний перенос вантажу, маса якого перевищує 30 кг на висоту більшу ніж 4 м або на відстань, яка перевищує 25 м,
2. Груповий перенос вантажу на відстань, яка перевищує 25 м,
3. Ручне транспортування вантажу, маса якого перевищує 500 кг,
4. Перевищувати крайні допустимі навантаження пристроїв у ручному транспорті при використанні вантажопідйомного крану,
5. Стояти під вантажем, що піднімається,
6. Вручну переміщати вантажі через приміщення, сходи, коридори або двері, які є надто вузькими у відношенні до розмірів даного вантажу, якщо це створює небезпеку нещасного випадку,
7. Використовувати у транспорті з вантажопідйомним краном

Види ручного транспорту

Ергономіка

Інформація додаткова

Під час транспортування за допомогою візків і тачок пам'ятай:

1. За допомогою тачки можна перевозити максимально (разом із масою самої тачки) 100 кг по твердій поверхні і 75 кг по не твердій.
2. На пласкій території з твердою поверхнею двоколісним візком (наприклад візок для паяльних балонів) можна перевозити (разом із масою самого візка) максимально 350 кг, а три або чотириколісним візком (наприклад гідравлічний візок) можна перевозити максимально 450 кг.
3. При переміщенні вантажу за допомогою візка по поверхні з кутом нахилу більшим ніж 5% допустиме навантаження зменшується на 100 кг (тобто 250 кг, 350 кг).

При ручному транспортуванні часто використовують допоміжне устаткування. До найбільш поширеного допоміжного устаткування під час ручних транспортних робіт належать візки і тачки. Слід пам'ятати про стабільне розміщення на них вантажів і не перевищування допустимих норм маси товару, що перевозиться.

Попередня сторінка

сторінка 83 з 191

Робота в стоячому положенні або в положенні що вимагає ходіння

Ергономіка

Роботодавець зобов'язаний заповнити місце для відпочинку в сидячому положенні працівникам, які виконують роботу в стоячому положенні або в положенні що вимагає ходіння. Таке твердження впливає з **постанови міністра праці та соціальної політики з дня 26 вересня 1997 р. що до загальних правил безпеки та охорони праці.**

- § 49.1. При виконанні роботи, яка не вимагає постійного стоячого положення треба заповнити працівникам можливість сісти.
2. При виконанні роботи, яка вимагає постійного стоячого положення або ходіння, слід заповнити працівникам можливість відпочинку поблизу робочого місця в сидячому положенні.
 3. Сидіння повинні відповідати вимогам Польських Норм.

Робота в стоячому положенні або в положенні що вимагає ходіння

Інформація додаткова

Яким чином не навантажувати додатково хребет під час стоячого виду робіт?

Кожен вид роботи несе певне навантаження для нашого хребта, чи то в сидячому положенні, коли хребет навантажений статично чи то в стоячому положенні або при ходінні. Найкраща для здоров'я робота це та, що поєднує в собі дії, які виконуються сидячи і яка в той же час потребує від нас ходіння. Завдяки цьому ми уникаємо статичного навантаження. Якщо наша робота вимагає переважно стоячого положення слід пам'ятати, щоб уникати положення тіла зі скрученим або похиленим корпусом. Пропонуємо також виконувати розслаблюючі вправи під час перерв у роботі. Якщо є можливість, варто розпланувати собі дії так, щоб уникати статичної

Кожен вид роботи несе певне навантаження для нашого хребта. Найкраща для здоров'я робота це та, що поєднує в собі дії, які виконуються сидячи і яка в той же час потребує від нас ходіння.

Попередня сторінка

сторінка 84 з 191

На які види поділяється праця?

Ергономіка

Інформація додаткова

Робота на адміністративно-офісних посадах, яка виконується щоденно довше ніж 4 години може бути обтяжлива, оскільки:

- інтенсивна зорова робота може спричинити проблеми з зором, головні болі, втому і виснаження,
- тривале положення без руху може бути причиною проблем зі спиною, плечима, хребтом, спричиняти задишку, уповільнення кровообігу, особливо в ногах,
- погана організація праці, швидкий ритм, тиск термінів виконання, погане опрограмування, відсутність підтримки в складних ситуаціях можуть спричиняти стрес, який веде до втоми, виснаження, розчарування, браку запалу до роботи.

Відповідно до процесів праці можна поділити на статичну і динамічну. Статична це така, коли відбувається лише напруження м'язів, без їхнього руху. Хорошим прикладом є офісна робота, коли цілий день ми проводимо перед комп'ютером. Натомість динамічна робота це така, коли м'язи виконують рух. Найкращий приклад — робота кур'єра.

Попередня сторінка

сторінка 85 з 191

Коли ми втомлюємось найбільше?

Ергономіка

При однакових енергетичних затратах більш обтяжливою є статична праця.

М'язи не виконують рухів, але піддаються навантаженню.

Це призводить до звуження кровоносних судин, які починають транспортувати менше крові.

Уповільнюється обмін речовин, оскільки зменшується кількість кисню, що надходить до клітин.

Коли ми втомлюємось найбільше?

Інформація додаткова

Чому статична праця є важкою?

– протягом 6 годин проведених перед комп'ютером, рівень активності правого вказівного пальця і пов'язаних з ним навантажень порівнюють до роботи ніг під час 40 кілометрового маршу,

– протягом 8 годин роботи, яка полягає на вдивлянні у деталі на моніторі, очі виконують 30 000 рухів,

– середньостатистичний [працівник](#), який працює перед комп'ютером, експлуатує одні і ті самі меблі протягом 80 000 годин (8 років!).

Проведені дослідження доводять, що при однакових енергетичних затратах статична праця є більш обтяжливою ніж динамічна. Відбувається звуження кровоносних судин, уповільнюється обмін речовин, оскільки зменшується кількість кисню, що надходить до клітин.

Попередня сторінка

сторінка 86 з 191

Наступна сторінка

Дископатія — захворювання хребта

Ергономіка

Дископатія — це захворювання хребта. Хребет людини складається з хребців і міжхребцевих дисків. Перевантаження частини хребта, наприклад внаслідок піднімання тягарів, або ослаблення після пережитих травм, може призвести до випадання диска.

Дископатія — захворювання хребта

Дископатія — це захворювання хребта. Хребет людини складається з хребців і міжхребцевих дисків. Перевантаження частини хребта, наприклад внаслідок піднімання тягарів, або ослаблення після пережитих травм, може призвести до випадання диска.

Інформація додаткова

Дископатія — досить розповсюджене захворювання, від якого страждають приблизно 30% людей вікової категорії 30 — 50 років (після 60 років зміни у міжхребцевих дисках вважаються природною ознакою старіння).

Не зважаючи на те, що дископатія досить розповсюджене захворювання, ми досить легковажно відносимось до захворювань хребта. Це ускладнює діагноз і відповідно правильну боротьбу з ними. У випадку прогресуючої дископатії основою лікування буде реабілітація, фізіотерапія та терапія фармакологічна для зменшення болів. Важливо пояснити хворій людині на скільки важливим є рух і регулярне виконання відповідних вправ, рекомендованих лікарем.

Попередня сторінка

сторінка 87 з 191

Температура повітря у робочому приміщенні

Ергономіка

- У робочих приміщеннях слід забезпечити температуру, відповідну до виду виконуваної праці, не нижчу 14 °С. Винятком може бути ситуація, коли технологічні норми цього не дозволяють.

Мінімум 14 °С

- У робочих приміщеннях, де виконується легка фізична праця, а також в офісних приміщеннях температура не може бути нижча 18 °С.

Мінімум 18 °С

В робочих приміщеннях, в яких виконується легка фізична праця, і в офісних приміщеннях температура не може бути нижча 18°С. Натомість в інших місцях слід забезпечити температуру відповідну до виду виконуваної в них роботи не нижчу 14°С. Якщо технологічні норми це не дозволяють (наприклад робота в холодильних приміщеннях) слід використовувати відповідний термоізоляційний одяг.

Попередня сторінка

сторінка 88 з 191

Нормативні акти

Постанова міністра праці та соціальної політики з дня 1 грудня 1998 р. що до безпеки і охорони праці на робочих місцях, обладнаних екранними моніторами

Dz. U. 1998 nr 148 poz. 973

11.1 Відносна вологість повітря в приміщеннях призначених для роботи з екранними моніторами не може бути меншою ніж 40%.

Постанова міністра праці та соціальної політики з 26 вересня 1997 р. щодо загальних правил безпеки і охорони праці (Dz. U. Z 2003 r. nr 169, poz 1650)

Розділ 3

Опалення і вентиляція

§ 30. В робочих приміщеннях слід забезпечити температуру відповідну до виду виконуваної в них роботи (способів робіт і

Робочі приміщення

Ергономіка

- Приміщення постійної роботи — понад 4 години
- Приміщення тимчасової роботи — від 2 до 4 годин

Вимоги до робочих приміщень на кожного працівника групи одночасно працюючих людей у приміщеннях постійної роботи:

- принаймні 13 м³ вільного простору приміщення,
- принаймні 2 м² вільної площі підлоги (не зайнятої технічними пристроями, інструментами і т. п.).

Як поділяються робочі приміщення?

Нормативні акти

Постанова міністра праці та соціальної політики з 26 вересня 1997 р. що до загальних правил безпеки і охорони праці (Dz. U. Z 2003 r. nr 169, poz 1650)

§ 2. Скільки разів в постанові йде мова про:

4) “приміщення постійної роботи” - мається на увазі [робоче приміщення](#), в якому загальний час перебування одного і того самого працівника протягом однієї доби перевищує 4 години;

5) “приміщення тимчасової роботи” - мається на увазі [робоче приміщення](#), в якому загальний час перебування одного і того самого працівника протягом однієї доби триває від 2 до 4 годин;

§ 19.1. Площа і висота робочих приміщень повинні відповідати вимогам безпеки і охорони праці, з врахуванням виду виконуваної роботи і часу перебування

Робочі приміщення поділяються на: приміщення постійної роботи — понад 4 години і тимчасової — від 2 до 4 годин. Є певні вимоги до кожного працівника, працевлаштованого в приміщеннях постійної роботи: принаймні 13 м³ вільного простору і принаймні 2 м² вільного простору підлоги (незаставленої технічними пристроями, комп'ютерами, ксероксами, принтерами і т. п.).

Попередня сторінка

сторінка 89 з 191

Робоче місце торгового представника

Ергономіка

- Дотримання правил дорожнього руху
- Технічно справний службовий автомобіль
- Планування маршруту з врахуванням категорії доріг і атмосферних умов
- Під час довгих маршрутів часті зупинки і відпочинок
- Пристосування швидкості до відповідних обмежень, а також до атмосферних умов
- Категорична заборона водіння автомобіля після вживання алкоголю, а також розмова по мобільному телефону (дозволяється лише за допомогою спеціального пристрою з гучномовцем або з використанням навушників).

Робочим місцем торгового представника найчастіше є без сумніву службовий автомобіль. Тому, з метою створення безпечних умов праці він повинен дотримуватись кількох основних правил керування автомобілем.

Інформація додаткова

Стандартні обмеження швидкості на польських дорогах, які відносяться до мотоциклів і автомобілів з допустимою масою до 3,5 тон:

- на автобанах — 140 км/год,
- на двосмугових автомагістралях — 120 км/год,
- на односмугових автомагістралях — 100 км/год,
- на двосмугових дорогах з двома напрямками руху - 100 км/год,
- на односмугових дорогах з двома напрямками руху — 90 км/год.

Перераховані вище обмеження — ще не всі обмеження. Переміщаючись забудованою територією, треба дотримуватись обмежень швидкості 50 км/год, якщо дорожні знаки не вказують інакше. Законодавець додаково підвищив допустиму швидкість до

Попередня сторінка

сторінка 90 з 191

Щоденне технічне обслуговування автомобіля

Ергономіка

- **Перевірка чистоти транспорту** — віконного скла, фар, бокових дзеркал і дзеркала заднього виду. Особливо дбати про таку перевірку треба взимку, тому що водії часто забувають про замерзлі вікна автомобіля,
- **Перевірка рівня мастил у двигуні.** Правильний рівень мастил гарантує правильну роботу двигуна. Мастило змащує і охолоджує внутрішні деталі двигуна,
- **Перевірка стану охолоджувальної рідини, гальмівної рідини і рідини в склоочиснику.** Гальмівна рідина відповідає за правильне функціонування гальм автомобіля.
- **Перевірка дії зовнішніх фар.** Особливо треба звернути увагу на правильне функціонування задніх фар "СТОП", а також покажчиків напрямку.
- **Перевірка переднього і заднього склоочисників, а також справність звукового сигналу (клаксону).**
- **Перевірка тиску в колесах і візуальна оцінка резини** — треба пам'ятати, що саме колеса автомобіля гарантують його правильний контакт з поверхнею доріг.

Інформація додаткова

Щоб бути впевненим, що зроблено все, що в наших силах для гарантування собі та іншим учасникам дорожнього руху безпеки, слід пам'ятати про початкові дії, правильне положення за кермом автомобіля, вміле оперування кермом, використання педалі газу і вміле гальмування та зупинку автомобіля.

Для безпеки водія дуже важливо перевірити повну функціональність транспорту перед тим як вирушити на довгий маршрут. Щоденне технічне обслуговування автомобіля повинно включати в себе перевірку основних елементів, вказаних на малюнку.

Попередня сторінка

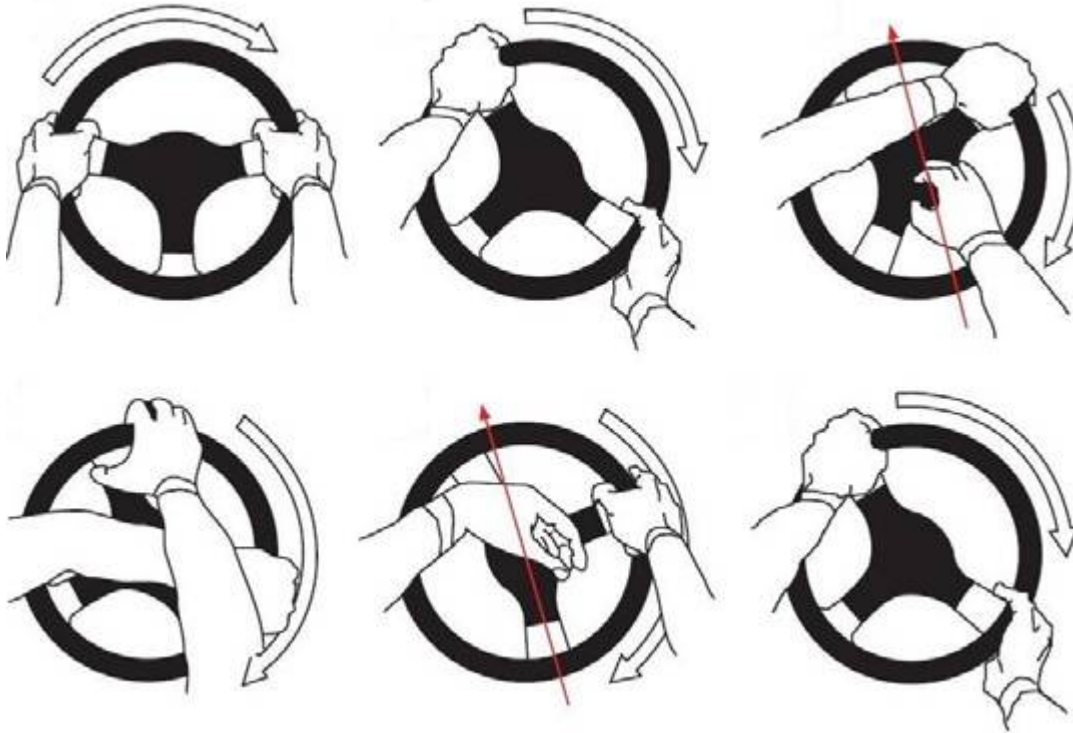

сторінка 91 з 191

Правильне розташування рук на кермі автомобіля

Ергономіка

Інформація додаткова

Якщо ж все таки розташуємо руки на кермі транспортного засобу вище або нижче, то сприйняття інформації від нас водієм транспорту, що рухається нам на зустріч, буде не точне.

Можна навести ще дві причини розташування рук на кермі в положенні: 9 година і 3 година. По перше: у такому положенні найлегше виконати поворот як ліворуч так і праворуч, а після цього повернутись у вихідне положення. По друге: якщо при такому розміщенні рук вирівняти пальці, то в межах доступності будуть усі перемикачі та важелі, розміщені під кермом, що дає можливість оперувати цими пристроями не відриваючи рук від керма.

Дуже багато залежить від того, в який спосіб ми оперуємо кермом. Під час їзди прямо, не плануючи змінювати напрямку руху, слід тримати кермо двома руками — дотримуючись годинникових визначень — ліва рука на 9 годині, а права на 3 годині.

Попередня сторінка

сторінка 92 з 191

Наступна сторінка

Гальмування

Ергономіка

Інформація додаткова

Імпульсне гальмування

Найефективніше гальма в автомобілі спрацьовують тоді, коли ми вміємо втримати колеса на межі причепності з поверхнею дороги. Цей спосіб полягає на тому, щоб моменти блокування коліс, які виникають внаслідок натискання педалі гальмування, були настільки короткі, наскільки це можливо. Їдучи з певною швидкістю, натискання на педаль гальмування спричиняє блокування коліс і втрату причепності з поверхнею дороги, а автомобіль починає ковзати. В цей момент треба зняти ногу з педалі гальмування, щоб повернути причепність. Колеса почнуть обертатись, але вже з меншою швидкістю. Тоді знову треба натиснути педаль гальмування, блокуючи тим самим колеса і призводячи до втрати причепності

На відстань гальмівного шляху впливають такі фактори: реакція водія, введення в дію гальм, а також час гальмування, тобто відстань, яку проходить транспортний засіб від моменту початку гальмування і до моменту цілковитої зупинки. Гальмівний шлях залежить також від стану поверхні: чи вона суха чи мокра, засніжена чи покрита льодом; виду резини на колесах автомобіля, виду і величини протектора в шинах, а також від виду гальм,

Попередня сторінка

сторінка 93 з 191

Гальмівний шлях

Інформація додаткова

Гальмування за допомогою АБС

АБС починає коригувати тиск у гальмівній системі коли лише одне з коліс опиниться на межі заблокування. Автомобіль збереже керованість навіть при надзвичайно різкому гальмуванні, наприклад під час маневру оминання перешкоди. Також під час аварійного гальмування АБС дозволяє оминати перешкоду без знімання ноги з педалі гальмування. Дії АБС помітні через імпульси педалі гальм і характерний звук. Автомобіль знаходиться в критичній ситуації. АБС дозволяє зберегти контроль над транспортним засобом, одночасно нагадуючи про обов'язок співвідношення швидкості їзди і умов на дорозі. Достоїнством АБС є ще й те, що в умовах слизької поверхні дороги, при гальмуванні зберігається

АБС під час гальмування постійно контролює гальмівну систему транспорту і не допускає до блокування коліс, незалежно від стану дороги і причепності шин. Для збереження оптимальної ефективності гальмування, педаль гальмування слід тримати натиснутою до відказу, не зважаючи на її пульсування. Малюнок показує як впливає швидкість транспортного засобу на гальмівний шлях.

Попередня сторінка

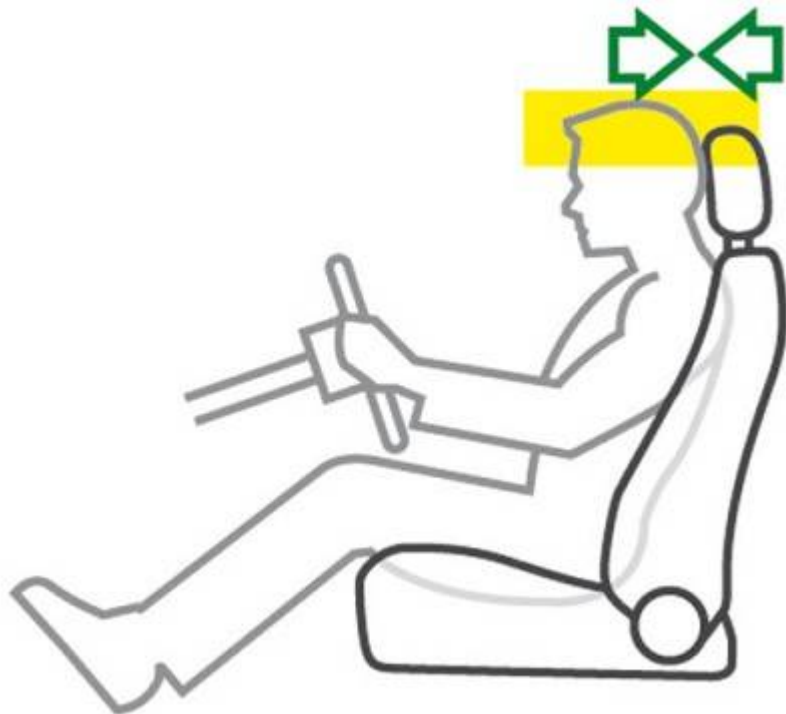

сторінка 94 з 191

Підголовник і безпека

Ергономіка

Підголовник повинен бути установлений на такій висоті, щоб водій серединою потилиці міг доторкнутись до його середини. При наїзді на зад нашого автомобіля тіло людини з великою швидкістю переміщається до заду (голова підлягає навантаженню 7-10 г за короткий час 0,1 с).

Інформація додаткова

Погане установлення підголовника веде до нестабільності хребта, а як наслідок до дископатії і дегенеративних змін. При сильних зіткненнях може наступити параліч рук і ніг, а навіть смерть.

Щоб бути впевненими у правильній позиції слід звернути увагу на наступні елементи:

- 1. Нижній вимір** — тобто відстань крісла водія від педалей автомобіля.
Нижній вимір установлюємо згідно з педаллю щеплення, оскільки саме ця педаль після витискання найбільш віддалена від крісла водія. Витискаємо педаль щеплення лівою ногою і установлюємо крісло в такий спосіб, щоб ліва нога була легко

Попередня сторінка

сторінка 95 з 191

Оптимальне розміщення багажу

Ергономіка

- Найважчі і найбільші пакунки і сумки повинні розміщуватись по мірі можливості на самому низу багажника і близько середини автомобіля, оскільки це дозволяє уникнути проблем при втраті причепності задніх або передніх коліс. Поміж великим багажем складаємо менші сумки і пакунки, щоб максимально заповнити простір багажника.

Важлива настанова

Інформація додаткова

Коли в багажнику в середині автомобіля нам не вистачає місця, тому що ми перевозимо довгі предмети такі як лижі чи дошки для серфінгу можемо використати багажних на даху автомобіля.

Якщо багажник з заду вже повний і немає можливості використати багажник на даху, решту речей можемо розмістити в салоні, найкраще на підлозі за передніми сидіннями.

Багаж слід розмістити таким чином, щоб він був в міру можливості забезпечений від переміщення по салоні автомобіля під час різкого гальмування чи повороту.

В першу чергу слід заповнити простір заднього багажника. Більші автомобілі типу "комбі" оснащені в спеціальну сітку, яка відділяє пасажирський простір від багажного відділення. Багаж повинен бути запакований вище лінії сидінь, оскільки в разі аварії і різкого гальмування він може переміститись до пасажирського відділення автомобіля і спричинити травми.

Попередня сторінка

сторінка 96 з 191

+25g Optymalne rozmieszczenie ładunków

Відповідальність за організацію роботи на будові

Ергономіка

- **Керівник будови і керівники робіт** є особами відповідальними за організацію і виконання робіт у безпечний для працівників та інших осіб спосіб.
- **Інженери, майстри та бригадири** безпосередньо підлягають під керівника робіт або керівника будови. Їх завдання це організація роботи і забезпечення необхідних ресурсів і матеріалів для окремих робочих місць.

Які обов'язки належать до керівника будови?

Нормативні акти

Постанова з дня 7 липня 1994 р. - Будівельне право. (Dz. U. 1994 nr 89 poz. 414)

Ст. 17. Учасниками процесу будови відповідно до постанови являються:
інвестор; інспектор інвесторного нагляду; проєктант; керівник будови або керівник робіт.

Ст. 18. 1. До обов'язків інвестора входить [організація](#) процесу будови, з дотриманням вказаних в постановах правил безпеки і охорони здоров'я, а особливо забезпечення:

- 1) обробки будівельного проєкту і, якщо є потреба, інших проєктів
- 2) охоплення керівником керівництва будови ,
- 3) обробки плану безпеки і охорони здоров'я,
- 4) виконання і прийом будівельних робіт,

Відповідальним за організацію і процес є керівник будови. Його завдання — це [організація](#) площі забудови, контроль і моніторинг успіхів роботи і співпраця з інвестором та державними органами контролю та нагляду.

Попередня сторінка

сторінка 97 з 191

Відповідальність керівника будови

Ергономіка

Нормативні акти

Кодекс праці — Постанова з дня 26 червня 1974 р. Dz. U. Z 1974 г. nr 245, roz. 141 – суцільний текст з пізнішими поправками.

Ст. 208. §1. Якщо одночасно в одному і тому самому місці виконують роботу працівники, працевлаштовані у різних роботодавців, то ці роботодавці зобов'язані:

- 1) співпрацювати між собою,
- 2) визначити координатора, який буде вести нагляд за безпекою і охороною праці всіх працівників, працевлаштованих в одному і тому самому місці,
- 3) установити правила співпраці, які будуть містити дії у випадку ситуації із загрозою для здоров'я чи життя працівників.
- 4) взаємно інформувати себе і працівників або їх представників про дії щодо запобігання загроз професійних травм, які мають

Керівник будови є відповідальним за координування робіт. Він може призначити одного зі своїх працівників до координування. Однак, це не звільняє його від відповідальності. Особа, якій довірено завдання координатора охорони праці повинна мати досвід і знання в галузі реалізації будівельного процесу і досконалі знання з питань безпеки праці.

Попередня сторінка

сторінка 98 з 191

Приклади загроз

Ергономіка

	Небезпечна ситуація	Загрози	Можливі наслідки
Технологічні отвори в стелі	Погано застрахований отвір, наприклад прикритий фанерою. Відсутність позначок, відгородження. Транспортні роботи і пересування працівників відбуваються в зоні погано забезпеченого отвору.	Падіння, падіння працівника і/або вантажу з висоти.	Переломи, забої, кровотечі, травми багатьох органів, смерть.
Організація пішого та кільцевого руху	На площі забудови не визначено пішого та автомобільного руху.	Наїзд автомобілем на пішохода.	Переломи, забої, кровотечі, травми багатьох органів, смерть.
Виймки	Не встановлено і не застраховано зони клину частини виймки, межуючої з дорогою, в якій ведуться роботи.	Зсунення із землі разом з автомобілем, придушення працівників.	Переломи, забої, кровотечі, травми багатьох органів, смерть.
Транспорт на малі відстані за допомогою монтажного крану	Транспортування сталевих конструкцій над робочими місцями.	Падіння конструкції або її частини на робоче місце.	Травми кінцівок, голови, смерть.

Інформація додаткова

План Безпеки і Охорони Здоров'я (план БІОЗ) містить в собі важливі для безпеки під час реалізації будови інформації, а також вказівки, правила поведінки для осіб, які працюють на будові. Кожна особа, яка виконує певну працю на будові повинна ознайомитись з записами, які містяться в плані БІОЗ, завдяки цьому вона отримає знання з галузі:

- Планування робіт і послідовності їх виконання.
- Елементів, які можуть створювати загрози, наприклад газопроводи, лінії електропередач.
- Пов'язаних загроз із їхньою шкалою, а також місцем і часом утворення.
- Стажування та інструктажу, які повинні пройти працівники перед початком роботи
- Правил складання і транспортування небезпечних

У таблиці вказано кілька прикладів робіт і небезпечних ситуацій, які з ними пов'язані, загрози і можливі негативні наслідки. Щоб уникнути небезпечних ситуацій на даній будові, необхідним елементом стає План Безпеки і Охорони Здоров'я (план БІОЗ), який містить важливу для безпеки роботи під час реалізації будови інформацію.

Попередня сторінка

сторінка 99 з 191

Засоби індивідуального захисту

Ергономіка

Засоби індивідуального захисту, які дають для використання працівникам повинні:

Бути відповідними до існуючих загроз і не спричиняти самі по собі ризику загрози,,

Брати до уваги існуючі в даному робочому місці умови,

Брати до уваги вимоги ергономіки і стану здоров'я працівника,

Бути відповідно пристосованими до вжитку після виконання необхідних регуляцій.

Інформація додаткова

Під час планування і реалізації дій з метою усунення небезпечних ситуацій слід дотримуватись таких правил:

- Обирати процеси і технології з найменшою шкодою для людини.
- Зобов'язує першочерговість засобів групового захисту, а не індивідуального. За відсутності можливості ефективного застосування засобів групового захисту, постає потреба забезпечити працівників засобами індивідуального захисту, дотримуючись наступних правил:
 - Відповідний вибір засобів з огляду на фактори робочого процесу.
 - Вибір засобів для працівника
 - Утримання засобів індивідуального захисту в чистоті та правильному технічному стані.
 - Стажування працівників у галузі використання конкретних засобів

Говорячи про засоби індивідуального захисту йдеться про засоби, які носить або тримає у руках [працівник](#) з метою свого захисту перед однією чи кількома загрозами. Умови використання захисту мають бути вказані в інструкції з безпечного ведення робіт і згідно з оцінкою професійного ризику. Інструкція повинна бути доступна для працівника. [Працівник](#) повинен бути ознайомлений з її використанням.

Попередня сторінка

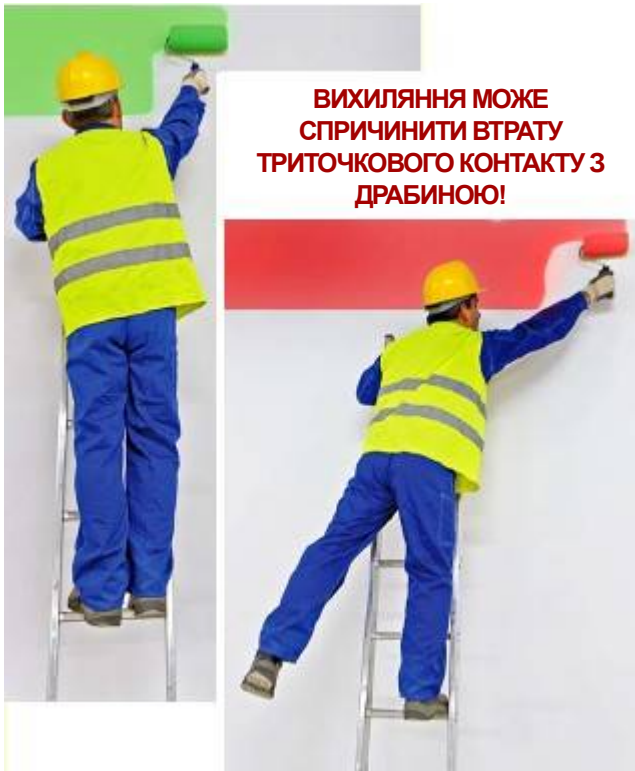

сторінка 100 з 191

Засоби індивідуального захисту

ПРАВИЛЬНА ПОЗИЦІЯ

**ВИХИЛЯННЯ МОЖЕ
СПРИЧИНИТИ ВТРАТУ
ТРИТОЧКОВОГО КОНТАКТУ З
ДРАБИНОЮ!**

Інформація, яка надається виробником драбини вказується згідно з нормами серії EN-131.

Zdjęcia pochodzą z materiałów Państwowej Inspekcji Pracy

Робота на висоті — це робота, яка виконується на поверхні, що знаходиться на висоті принаймні 1,0 м над рівнем підлоги або землі. Роботи на висоті вважаються найнебезпечнішими роботами на будові. Обираючи драбину для виконання конкретної роботи, перевіряйте на табличці, розміщеній на поздовжній жердині несення драбини і чи не будуть перевищені допустимі виробником навантаження.

Нормативні акти

Правила безпечної роботи на висоті:

- [Працівник](#), який виконує роботу на висоті, забезпечений засобами індивідуального захисту, завжди повинен бути прикріплений до якірної точки.
- Забороняється повторне використання підтяжок, мотузок чи амортизаторів.
- Перед кожним використанням підтяжок слід оглянути всі складові частини. Перегляд виконує людина, яка їх використовує. У разі ствердження пошкоджень, підтяжки слід усунути з вжитку.
- Під час використання слід не допускати до контакту підтяжок з мастилами, розчинниками, кислотами, відкритим полум'ям, бризками гарячих металів чи предметами з гострими краями.
- Забороняється ремонтування чи модифікація підтяжок власноруч.

Попередня сторінка

сторінка 101 з 191

Риштування

Нормативні акти

Постанова Міністра Інфраструктури від 6 лютого 2003 р. щодо безпеки і охорони праці під час виконання будівельних робіт.

§ 2. Стільки разів скільки в постанові йде мова про:

4) "приміщення постійної праці" - мається на увазі [робоче приміщення](#), в якому загальний час перебування одного і того самого працівника протягом однієї доби не перевищує 4 години;

5) "приміщення тимчасової праці" - мається на увазі [робоче приміщення](#), в якому загальний час перебування одного і того самого працівника протягом однієї доби триває від 2 до 4 годин;

§ 19.1. Поверхня і висота робочих приміщень повинні забезпечувати дотримання вимог безпеки і охорони праці, взявши до уваги

Безпека праці під час виконання або установлення риштування повинна відбуватись згідно з інструкцією, опрацьованою виробником чи індивідуальним проектом. Слід пам'ятати, що риштування можуть встановлювати лише особи, які мають відповідну удокументовану кваліфікацію.

Попередня сторінка

сторінка 102 з 191

Засоби навантаження і транспорту

Ергономіка

Безпечне користування з монтажного крану вимагає від машиніста, гакового сигнального та всіх працівників будови дотримання наступних правил:

- Транспортування не може проводитись над робочими становищами,
- На час перерви і після закінчення робіт, кран повинен бути забезпечений, а вантажі зняті,
- Матеріали і вантажі повинні бути старанно приготовані до транспортування,
- Заходити на конструкцію крану неуповноваженим особам забороняється,
- При несприятливих атмосферних умовах робота крану припиняється.

Основні транспортні засоби на будівництві — це монтажні крани, автомобілі постачальників і транспортні візки. У більшості випадків основні транспортні роботи виконуються за допомогою монтажного крану. Для його безпечної експлуатації потрібно двоє людей: машиніст і гаковий сигнальний Оператор повинен мати відповідні кваліфікації.

Інформація додаткова

Обов'язки гакового сигнального може виконувати кожен [працівник](#), якщо він пройде курс і отримає знання з галузі:

- Знаки і сигнали потрібні для порозуміння з машиністом.
- Вміння приготувати матеріали для транспортування.
- Оцінка технічного стану підйомника.
- Правила водіння транспорту на будівельних площадках

Пристрої, що використовуються на будові, такі як: вантажні візки, монтажні крани, підйомники і т.п., відносять до групи пристроїв, що підлягають контролю, який проводить UDT. Коли пристрій відповідає вимогам і утримується в хорошому технічному стані, інспектор допускає його до використання.

Попередня сторінка

сторінка 103 з 191

Земельні будівельні роботи

Ергономіка

Zdjęcia pochodzą z materiałów Państwowej Inspekcji Pracy

Інформація додаткова

Щоб безпечно виконувати земельні роботи слід дотримуватись наступних правил:

- Усі небезпечні місця слід огородити і розмістити попереджувальні знаки
- Якщо існує ризик підземних інсталяцій, яких нема на картах і планах, роботи слід виконувати вручну.
- Якщо територія, на якій проводяться земельні роботи не може бути огорожена, слід zapewнити її постійний нагляд.
- Виїмки з вертикальними стінами повинні бути забезпечені від ґрунтових зсувів. За винятком виїмок глибиною 1 м за умови, що:
 - виконуються на твердому ґрунті,
 - територія біля виїмки не обтяжена по ширині, що дорівнює глибині виїмки.
- слід гарантувати безпечний вхід і

Земельні будівельні роботи — це насипи та виїмки. Їхнім стінам слід zapewнити рівновагу під час робіт і протягом використання. Часто загрози, пов'язані з земельними роботами, не беруться до уваги, при тому найбільшу небезпеку створюють незастраховані виїмки. У разі завалення ґрунту, люди, що працюють у виїмці не мають можливості врятуватись.

Попередня сторінка

сторінка 104 з 191

Хімічні речовини та препарати

Ергономіка

Нормативні акти

Кодекс праці — постанова з дня 26 червня 1974 р. Dz. U. 3 1974 р. номер 245, ст. 141 — суцільний текст із пізнішими змінами.

Ст. 221 § 1. Забороняється використання хімічних речовин і препаратів непозначених у видимий спосіб, який дозволяє їх ідентифікацію.

§ 2. Забороняється використання небезпечних речовин та небезпечних хімічних препаратів без наявності актуального переліку даних речовин та препаратів і карт характеристик, а також забезпечуючих перед шкідливим впливом, пожежею чи вибухом упаковок.

§ 3. Використання небезпечних хімічних речовин та препаратів допустиме лише за умови використання речовин, що забезпечать працівникам захист їхнього здоров'я і життя.

[Хімічні речовини](#) і препарати можуть потрапити в організм через шкіру, дихальні шляхи або стравохід. Забороняється допускання хімічних речовин і препаратів до використання на робочому місці, без переказу працівникам у формі інструктажу інформації про загрози і способи захисту, на основі актуальної карти характеристики небезпечної речовини.

Попередня сторінка

сторінка 105 з 191

Наступна сторінка

Електроінструменти

Ергономіка

- Чи ти одягнутий в робочий одяг і закрите взуття з антиковзальною підошвою, непробивною вкладкою та підноском?
- Чи отримав ти відповідно до виконуваних тобою обов'язків засоби безпеки (каска, антивібраційні рукавиці, захисні окуляри, маску, беруші)?
- Чи ти ознайомився з інструкцією електроінструмента?
- Чи електроінструмент справний і має замонтовані згідно з інструкцією прикриття?
- Чи електропровід не має пошкодженої ізоляції?
- Чи електропроводи захищені від вологи і механічних пошкоджень?

Робота з використанням електроінструментів набагато легша і продуктивніша, а дотримання правил безпеки і охорони праці та збереження уваги гарантують її безпеку. Під час користування електроінструментами слід дбати про відповідно приготоване [робоче місце](#). З близького оточення слід забрати всі непотрібні предмети і легкозаймисті матеріали. Пам'ятаймо також, що у щоденному використанні інструменти треба чистити, а після закінчення роботи

Попередня сторінка

сторінка 106 з 191

Нормативні акти

Постанова Міністра Економіки з дня 30 жовтня 2002 р. щодо мінімальних вимог до безпеки і охорони праці в галузі використання працівниками під час роботи машин. (Dz. U. 2002 номер 191 poz. 1596)

§26.

1. Якщо безпечне використання машин залежить від умов, в яких вони були установлені, [роботодавець](#) повинен віддати [машини](#) для :

- 1) початкового контролювання після їх установки, а перед введення в експлуатацію першому контролю;
- 2) контролювання після установки на іншому робочому місці або в іншому місці.

2. Контролювання, про яке йдеться в п. 1, здійснюють установи, які

Підсумки

Ергономіка

Найважливіша інформація

Поняття ергономіки — це наука про адаптування праці до людини і людини до праці.

Види робіт — динамічна робота, коли м'язи виконують рух, статична робота, коли м'язи лише напружуються, без руху.

Норми переносу — пам'ятаймо, що при ручному транспортуванні можна переносити вантажі на відстань не більшу, ніж 25 метрів і висоту не більшу, ніж 4 м.

Види ручного транспорту.
Ручний транспорт поділяється на:

- безпосередній ручний транспорт
- ручний транспорт при використанні допоміжних інструментів (тачки, лебідки, підйомники, крани, домкрати, журавлі і т. п.)
- механізований транспорт

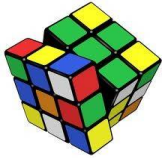
Ви закінчили IV Модуль під назвою “Ергономіка робочого середовища”. В ньому ми обговорили поняття ергономіки, охарактеризували види робіт, представили норми ручного переносу вантажів і наблизили поділ ручних транспортних робіт. З метою закріплення здобутих знань запрошуємо до коротенької Вікторини. Щоб її розпочати натисніть кнопку “Перейти до вікторини”

Попередня сторінка

сторінка 107 з 191

Вікторина – перевір свої знання

Ergonomia

Ергономіка, це наука яка займається:

Оцінкою професійного ризику

Пристосуванням праці до людини і людини до робочого середовища

Аналізом небезпечних для здоров'я факторів

Подумайте над цими питаннями. Виберіть правильну відповідь і затвердіть кнопкою "Перевірити"

Перевірити

Дуже добре! Ви вибрали правильну відповідь! Запрошуємо до наступної вікторини.

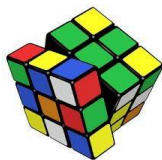
OK

Попередня сторінка

сторінка 108 з 191

Наступна вікторина

Вікторина – перевір свої знання

Ergonomia

Робота на висоті — це:

робота, що виконується на поверхні, яка знаходиться принаймні 3,0 м над рівнем підлоги чи землі.

робота, що виконується на поверхні, яка знаходиться принаймні 1,0 м над рівнем підлоги чи землі.

робота, що виконується на поверхні, яка знаходиться принаймні 1,5 м над рівнем підлоги чи землі.

Подумайте над цими питаннями. Виберіть правильну відповідь і затвердіть кнопкою "Перевірити"

Перевірити

Дуже добре! Ви вибрали правильну відповідь! Запрошуємо до наступної вікторини.

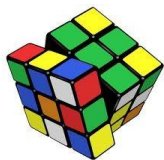
OK

Попередня сторінка

сторінка 109 з 191

Наступна вікторина

Вікторина – перевір свої знання

Ergonomia

При ручному транспортуванні вантажів правильне положення — це:

Будь яке положення

Похилене положення

Положення навпочіпки

Подумайте над цими питаннями. Виберіть правильну відповідь і затвердіть кнопкою "Перевірити"

Перевірити

Дуже добре! Ви вибрали правильну відповідь! Запрошуємо до наступного Модулю V – Шкідливі та обтяжливі фактори.

OK

Попередня сторінка

сторінка 110 з 191

Наступна модуль

Модуль V - Шкідливі та обтяжливі фактори робочого середовища

Питання, що обговорюються

Обов'язки роботодавця

Класифікація шкідливих факторів

Види факторів робочого середовища

Поняття NDN (МДІ) та NDS (МДК) (максимальна допустима інтенсивність та максимальна допустима концентрація)

Характеристика фізичних факторів

Характеристика хімічних факторів

Характеристика психофізичних факторів

Визначення професійного ризику

Нормативні акти

Кодекс праці — Постанова з дня 26 червня 1974 р. Dz. U. з 1974 р. номер 245, poz. 141 — суцільний текст з пізнішими змінами.

Постанова Міністра Праці і Соціальної Політики з 26 вересня 1997 р. щодо загальних правил безпеки і охорони праці. Dz. U. з 2003 р. номер 169, poz. 1650

Постанова Міністра Охорони Здоров'я з дня 02.02.2011 щодо аналізу і вимірювання шкідливих для здоров'я факторів робочого середовища Dz. U. номер 33, poz. 166

Постанова Міністра Охорони Здоров'я з дня 22 квітня 2005 р. щодо шкідливих для здоров'я біологічних факторів робочого середовища і охорони здоров'я працівників, професійно

Вітаємо Вас у п'ятому Модулі під назвою “Шкідливі та обтяжливі фактори робочого середовища”. В ньому ми обговоримо визначення таких понять, як NDN (МДІ) та NDS (МДК), обов'язки роботодавця, пов'язані з веденням регулярних перевірок робочого середовища. Охарактеризуємо фізичні, механічні, хімічні та психофізичні фактори. У вікні “Нормативні акти” чи “Додаткова інформація” будуть наводитись записи Кодексу праці, постанов та

Попередня сторінка

сторінка 111 з 191

Обов'язки роботодавця

Шкідливі та обтяжливі фактори робочого середовища

- Проведення аналізу і вимірювання шкідливих для здоров'я факторів, запис результатів перевірки.
- Поширення результатів серед працівників.
- Утримання в постійній справності пристроїв, що усувають або обмежують шкідливі для здоров'я працівників фактори.
- Реєстрування усіх видів робіт, контактуючих з факторами, які створюють загрозу для життя та здоров'я працівників.

Які обов'язки роботодавця?

Нормативні акти

Кодекс праці — Постанова з дня 26 червня 1974 р. Dz. U. з 1974 р. номер 245, poz. 141 — суцільний текст з пізнішими змінами.

Ст. 207¹.

§1. [Роботодавець](#) зобов'язаний переказувати працівникам інформацію про:

1) загрози для життя і здоров'я, які існують в роботі на окремих робочих місцях і при виконанні різних робіт, в тому числі про правила поведінки в разі аварії і інших небезпечних ситуацій.

2) страхові і попереджуючі дії з метою усунення чи обмеження загроз, що зазначено в п. 1

Ст. 222

§2. [Роботодавець](#) реєструє усі види робіт, контактуючі з хімічними речовинами, технологічними процесами і факторами, які мають мутагенний та онкологічний вплив,

Кожен [роботодавець](#) зобов'язаний проводити аналіз і вимірювання шкідливих для здоров'я факторів, вести запис результатів перевірки, поширювати результати серед працівників та утримувати в постійній справності пристрої, що усувають або обмежують шкідливі для здоров'я працівників фактори.

Попередня сторінка

сторінка 112 з 191

Класифікація шкідливих факторів

Шкідливі та обтяжливі фактори робочого середовища

Інформація додаткова

Біологічні фактори

До біологічних факторів належать:

- рослинні та тваринні мікроорганізми,
- рослинні та тваринні макроорганізми.

Хімічні фактори

До хімічних факторів належать речовини і препарати, які мають такі властивості: - токсичні — подразнюючі — спричиняючі алергію — онкологічні — мутагенні — негативно впливаючі на репродуктивні функції

Фізичні фактори

До фізичних факторів належать:

- шум
- вібрація
- мікроклімат
- випромінювання
- пил

Психофізичні фактори

Шкідливі фактори робочого середовища можна поділити на чотири основні групи. Це можуть бути фізичні фактори, хімічні, біологічні та психофізичні. Кожен із них має затверджене відповідне максимально допустиме значення, яке може виступати на робочому місці.

Попередня сторінка

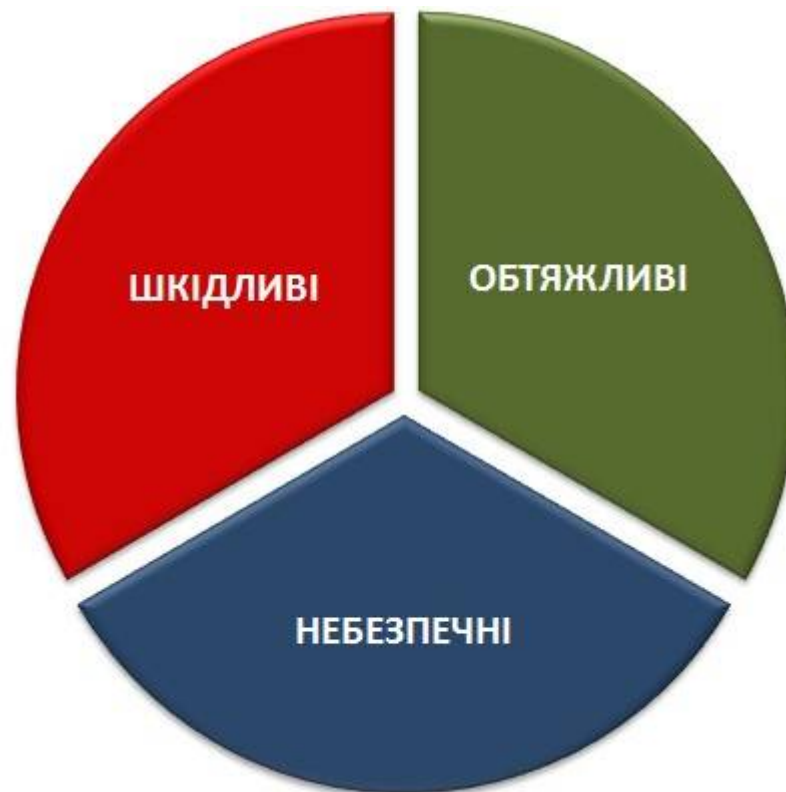

сторінка 113 з 191

Види факторів робочого середовища

Шкідливі та обтяжливі фактори робочого середовища

Фактори робочого середовища можна поділити на три групи: шкідливі, обтяжливі і небезпечні. Шкідливі це такі, вплив яких на людину може призвести до професійної хвороби, обтяжливі, вплив яких може бути причиною поганого самопочуття. Небезпечні це такі, в результаті впливу яких може наступити [травма](#) або аварія.

Інформація додаткова

Шкідливі фактори робочого середовища — це фактори, вплив яких на працівника веде або може призвести до виникнення професійної хвороби або іншого захворювання, пов'язаного з виконуваною роботою.

Шкідливі фактори робочого середовища можна поділити на такі категорії:

- [фізичні фактори](#), наприклад [шум](#),
- [хімічні фактори](#), наприклад бензол,
- пил, наприклад пил твердого дерева.

Обтяжливі фактори робочого середовища — це фактори, вплив яких на працівника може бути причиною його поганого самопочуття чи перевтоми, але не веде за собою погіршення стану здоров'я.

Але вони можуть призвести до

Попередня сторінка

сторінка 114 з 191

Поняття МДІ та МДК

Шкідливі та обтяжливі фактори робочого середовища

• **Максимальна допустима концентрація (МДК)** — середнє значення концентрації, вплив якої на працівника протягом 8 годинного робочого дня не повинен спричинити негативні зміни у його стані здоров'я і в стані здоров'я майбутніх поколінь.

МДК - Максимальна допустима концентрація

• **Максимальна допустима інтенсивність (МДІ)** шкідливого для здоров'я фактора — установлена як значення середньої інтенсивності, вплив якої на працівника протягом 8 годинного робочого дня не повинен спричинити негативні зміни у його стані здоров'я і в стані здоров'я майбутніх поколінь.

Максимальна допустима інтенсивність

Інформація додаткова

Ми поділили шкідливі для здоров'я фактори на чотири категорії: [біологічні фактори](#), хімічні, фізичні та психофізичні. Для хімічних, фізичних факторів і пилу існують затверджені допустимі норми, а саме МДК та МДІ.

МДК відноситься до хімічних факторів і пилу, а МДІ до фізичних факторів.

Ведення вимірювання шкідливих для здоров'я факторів на робочому місці є основою для проведення оцінки професійного ризику. Про результати проведених досліджень і вимірів працівники повинні бути поінформовані негайно, а також дана інформація повинна бути вивішена на робочому місці.

МДК — це [максимальна допустима концентрація](#), тобто середнє значення концентрації, вплив якої на працівника протягом 8 годинного робочого дня не повинен спричинити негативні зміни у його стані здоров'я і в стані здоров'я майбутніх поколінь. МДІ — це [максимальна допустима інтенсивність](#) шкідливого для здоров'я фактора.

Попередня сторінка

сторінка 115 з 191

Характеристика фізичних факторів

Шкідливі та обтяжливі фактори робочого середовища

Інформація додаткова

В кожному робочому середовищі можливим є виникнення декількох фізичних факторів. До них належать: [шум](#), механічні фактори і вібрації, промисловий пил, різного роду випромінювання (електромагнітне, оптичне, ультрафіолетове, інфрачервоне, лазерне).

[Шум](#) — звуки з сильною інтенсивністю. Їх ми поділяємо на [шум](#) інфразвуковий (дуже низькі частоти, які людське вухо не чує, в межах 2 Гц — 16Гц), [шум](#) ультразвуковий (дуже високі частоти в межах 10 кГц — 40 кГц) а також імпульсний [шум](#). Залежно від рівня, часу тривання та індивідуальної податності працівника, обтяжливий [шум](#) може статись шкідливим, а шкідливий — небезпечним.

Механічні коливання —

До фізичних факторів належать: [шум](#), вібрації, оптичне випромінювання, електричний струм, атмосферний тиск, пил та механічні фактори. У вікні “Додаткова інформація” докладно описано кожен із вказаних факторів.

Попередня сторінка

сторінка 116 з 191

Види шумів

Шкідливі та обтяжливі фактори робочого середовища

- **Шум** — різного роду небажані, неприємні, надокучливі, обтяжливі чи шкідливі звуки, які впливають на людський слух та інші органи чуття та частини організму.
- Допустиме значення шуму з огляду на безпеку, протягом 8 годинного робочого дня не повинно перевищувати **85 дБ**.

Визначення шуму

Шум — різного роду небажані, неприємні, надокучливі, обтяжливі чи шкідливі звуки, які впливають на людський слух та інші органи чуття та частини організму. Допустиме значення шуму з огляду на безпеку, протягом 8 годинного робочого дня не повинно перевищувати 85 дБ.

Нормативні акти

Постанова Міністра Економіки і Праці з дня 5 серпня 2005 р. щодо безпеки і охорони праці при роботах, пов'язаних з небезпекою шуму чи механічних коливань. Dz. U. 3 2005 р номер 157 poz. 1318

§2. Використані в постанові визначення означають:

5) **шум** — кожен небажаний звук, який може бути обтяжливим або шкідливим для здоров'я, чи збільшувати ризик на роботі.

Постанова Міністра Праці і Соціальної Політики з 29 листопада 2002 р. щодо максимальних допустимих концентрацій та інтенсивності шкідливих для здоров'я факторів робочого середовища Dz. U номер 217, poz. 1833

Додаток номер 2

Попередня сторінка

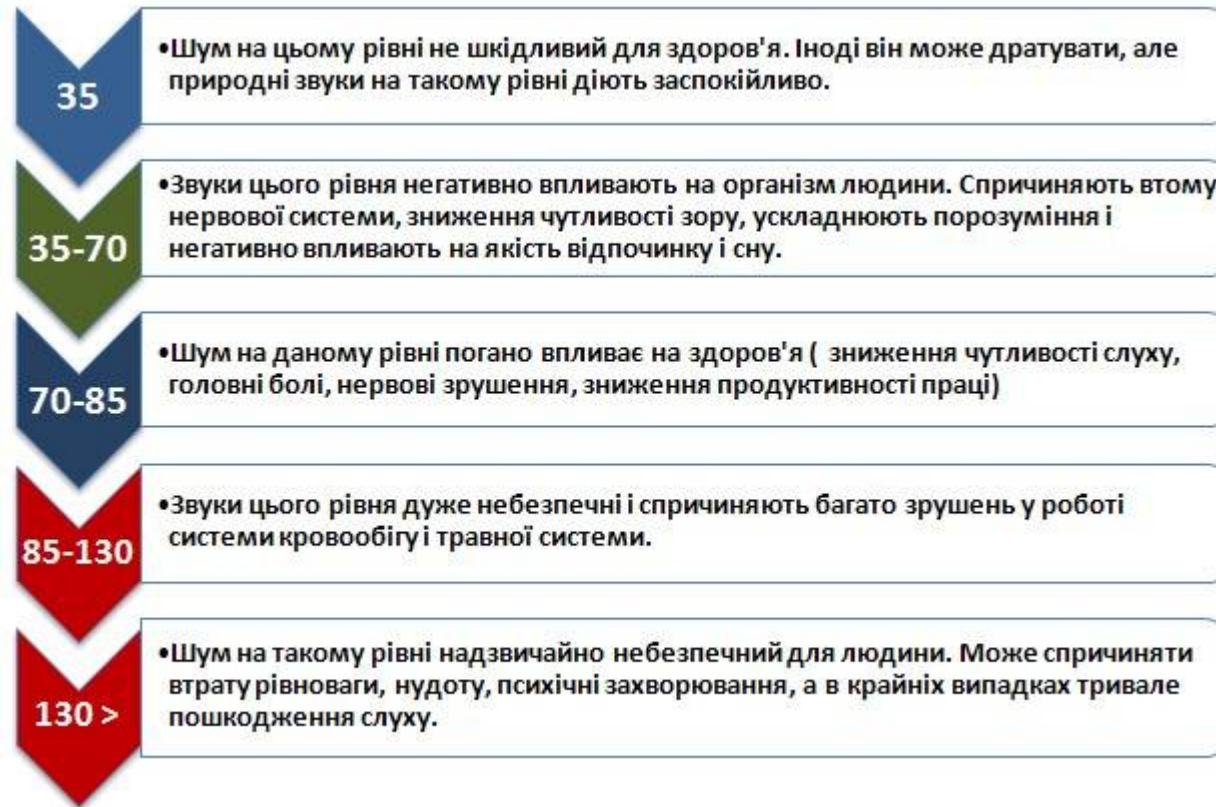
сторінка 117 з 191

Наступна сторінка

Вплив шуму на організм людини

Шкідливі та обтяжливі фактори робочого середовища

Даний графік показує залежність шуму в дБ від його впливу на організм людини. Навіть звуки на рівні 35-70 дБ негативно впливають на організм людини. Шум понад 85 дБ надзвичайно небезпечний і спричиняє багато захворювань систем кровообігу. Натомість звуки понад 130 дБ можуть спричинити тривале пошкодження слуху, психічні хвороби і нудоту.

Попередня сторінка

сторінка 118 з 191

Інформація додаткова

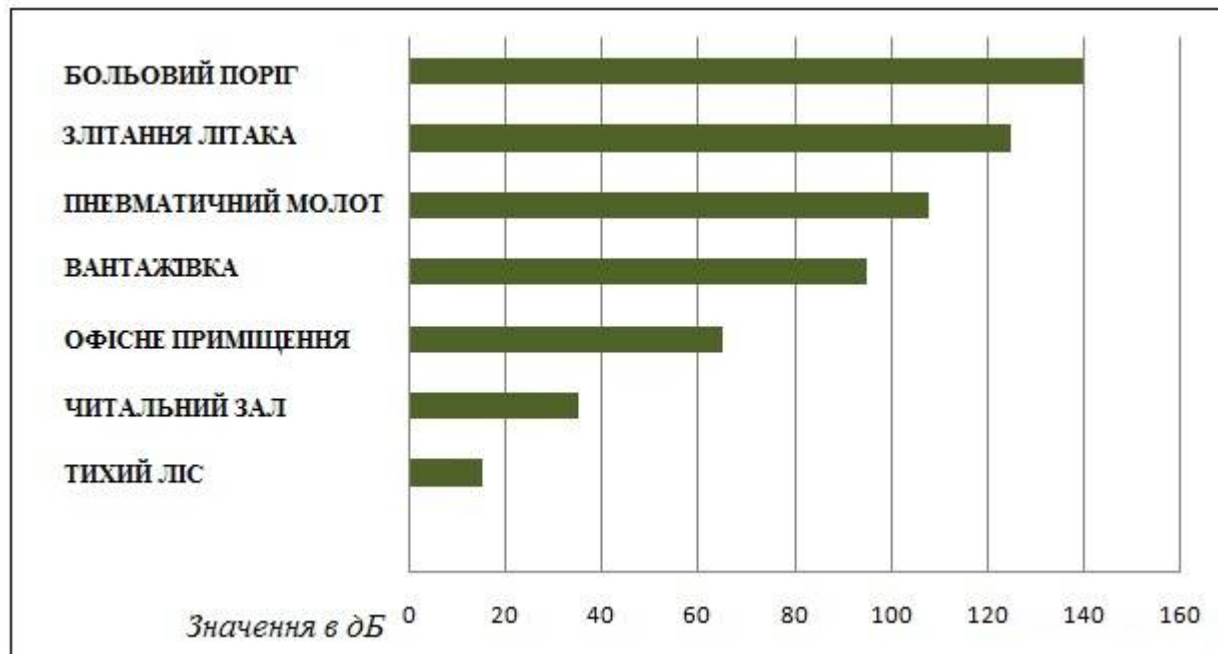
Вплив шуму на організм людини і його наслідки.

Негативний вплив шуму на організм людини в умовах професійного ризику можна поділити на два види: вплив шуму на орган слуху та позаслуховий вплив шуму на організм (на основні системи і органи, а також на чуття). Шум негативно впливає на орган слуху людини і центральну нервову систему, може навіть спричинити гостру слухову травму з багатьма іншими реакціями. Виділяють три рівні пошкодження органу слуху при гострій слуховій травмі:

- Легкий, який проявляється шумом у вухах, запамороченням, які минають через декілька днів,
- Середньо важкий — виступають невеликі зміни у барабанній перетинці, шуми, вади слуху, при чому ці вади можуть залишитись

Значення шуму в дБ

Шкідливі та обтяжливі фактори робочого середовища

Інформація додаткова

Шум в офісі. Як захищатись від шуму? Від шуму в робочому приміщенні треба захищатись і можна це робити наступним чином:

- ізоляція приміщень від вуличного шуму, підбір відповідної конструкції вікна, кондиціонування, викладення стін і стель звукоізолюючими матеріалами,
- відповідне розміщення робочих місць, так, щоб звуки із одного місця не погіршували комфорту праці на сусідніх місцях
- продумане розміщення робочих місць, так, щоб звуки комп'ютера, телефонні дзвінки та розмови відповідним чином приглушувались,
- уникання розміщення робочих місць одне навпроти одного (лице в лице) без перегородки, тому що таке розміщення призводить до того, що джерела звуку

Даний графік показує співвідношення рівня шуму і факторів, що його спричиняють. Звуки, які ми чуємо в лісі впливають заспокійливо на наш організм, а звуки автомобіля чи злітання літака дуже негативно впливають на наше самопочуття. Больовий поріг — 140 дБ.

Попередня сторінка

сторінка 119 з 191

9Wartości hałasu w dB

Ризик втрати слуху

Шкідливі та обтяжливі фактори робочого середовища

Еквівалент рівня звуку A (дБ)	Ризик втрати слуху [%]							
	Час впливу (роки)							
	5	10	15	20	25	30	35	40
<i>менше 80</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
85	1	3	5	6	7	8	9	10
90	4	10	14	16	16	18	20	21
95	7	17	24	28	29	31	32	29
100	12	29	37	42	43	44	44	41
105	18	42	53	58	60	62	61	54
110	26	55	71	78	78	77	72	62
115	36	71	83	87	84	81	75	64

Таблиця походить з матеріалів Центрального Інституту Охорони Праці

Інформація додаткова

Щоденний контакт з надмірним шумом в робочому приміщенні є першою причиною втрати слуху серед робочого суспільства.

Роки праці в шумних умовах збільшують ризик появи серйозних проблем зі слухом і шумом в вухах.

Ризик серйозних проблем зі слухом подвоюється після 5 років праці в шумному середовищі. Протягом багатьох років чоловіки піддаються впливу шуму на робочому місці значно частіше ніж жінки.

Дана таблиця створена Центральним Інститутом Охорони Праці, який дуже докладно зобразив у ній вплив шуму на наш організм. З неї випливає, що чим більший рівень шуму і чим довший період впливу, тим ризик втрати слуху стає більшим.

Попередня сторінка

сторінка 120 з 191

Механічні коливання

Шкідливі та обтяжливі фактори робочого середовища

- **Вібрації** — це механічні коливання, які по різному впливають на організм людини. Виділяють коливання загального впливу і коливання, що впливають на верхні кінцівки.
- Прикладами таких вібрацій можуть бути: пневматичний молот, болгарка, машини для обробки дерева чи потяг, що їде.

Механічні коливання

Вібрації — це механічні коливання, які по різному впливають на організм людини. Виділяють коливання загального впливу і коливання, що впливають на верхні кінцівки. Прикладами таких вібрацій можуть бути: пневматичний молот, болгарка, [машини](#) для обробки дерева чи потяг, що їде.

Нормативні акти

Постанова Міністра Економіки і Праці з дня 5 серпня 2005 р. щодо безпеки і охорони праці при роботах, пов'язаних з ризиком шуму чи механічних коливань
Dz. U. 3 2005 р. номер 157 poz. 1318

§2. Використані в постанові визначення означають:
1) **механічні коливання** — коливання або струси, які передаються організму людини через частини тіла, що мають безпосередній контакт з вібруючим об'єктом; виступають у вигляді місцевих або загальних коливань, що являється **шкідливим фактором** робочого середовища;
2) місцеві коливання - **механічні коливання**, які впливають на організм людини і переносяться безпосередньо через верхні кінцівки;

Попередня сторінка

сторінка 121 з 191

Оптичне випромінювання

Шкідливі та обтяжливі фактори робочого середовища

Інформація додаткова

Електромагнітне випромінювання — його також називають оптичним, це випромінювання, довжиною хвиль від 100нм до 1 мм. Оптичне випромінювання поділяється на: ультрафіолетове, видиме (світло) та інфрачервоне. В офісній роботі при екранних моніторах виступає ультрафіолетове та інфрачервоне випромінювання. Емісія цих електромагнітних факторів дуже мала і інтенсивність довкола моніторів значно нижча максимальних безпечних значень. Окрім цього дані фактори не становлять загрози для життя чи здоров'я працівників.

Лазерне випромінювання — в середовищі не виступає у природний спосіб, але утворюється за допомогою спеціальних машин, створених з такою метою. Вони називаються

Оптичне випромінювання — це електромагнітне випромінювання, довжиною хвиль від 100нм до 1 мм. Його поділяють на видиме, інфрачервоне, ультрафіолетове і лазерне. В офісній роботі електромагнітні фактори знаходяться біля моніторів, однак їхня інтенсивність значно нижча максимальних безпечних значень і не становить загрози для життя чи здоров'я працівників.

Попередня сторінка

сторінка 122 з 191

Видиме випромінювання

Шкідливі та обтяжливі фактори робочого середовища

- **Світло** — це видиме випромінювання (електромагнітне), яке може спричиняти у людей і тварин візуальні ураження. Для людини дане випромінювання є безпечним в межах 380-780 нм.

Видиме оптичне випромінювання

Світло — це видиме випромінювання, яке може спричиняти у людини візуальні ураження. Для людини дане випромінювання є безпечним в межах 380-780 нм.

Інформація додаткова

Світлові загрози.

Коли наші очі страждають і як з цим боротись? Багато досліджень показують, що найчастіше ми нарікаємо на дискомфорт, пов'язаний з очима, коли перебуваємо на сонці без відповідних сонцезахисних окулярів. Майже так само часто ми відчуваємо дискомфорт під час читання, роботи при поганому освітленні і перебуваючи у задимлених приміщеннях. Надто довге піддавання очей дії сонячного проміння може призвести навіть до запалення сітківки ока.

Перші симптоми проявляються 1 — 4 години після експозиції. Це зниження різкості зору, поява центральної скотоми. Іноді виступає також розлад бачення кольорів, боязнь світла і головний

Попередня сторінка

сторінка 123 з 191

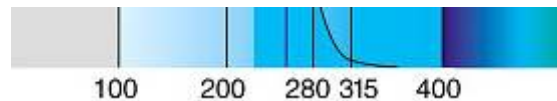
Ультрафіолетове випромінювання

Шкідливі та обтяжливі фактори робочого середовища

Ультрафіолетове випромінювання — це невидиме випромінювання. Сонце виділяє ультрафіолет в межах UV-A, UV-B і UV-C, але атмосфера Землі повністю поглинає UV-C і частину UV-B в озоновому шарі. Як результат близько 97% ультрафіолету, який потрапляє на земну поверхню це UV-A.

- UV-C — довжина хвилі 100-280 нм
- UV-B — довжина хвилі 280-315 нм
- UV-A — довжина хвилі 315-400 нм

Ультрафіолетове оптичне випромінювання

Ультрафіолетове випромінювання — це невидиме випромінювання. Сонце виділяє ультрафіолет в межах UV-A, UV-B і UV-C, але атмосфера Землі повністю поглинає UV-C і частину UV-B в озоновому шарі. Як результат близько 97% ультрафіолету, який потрапляє на земну поверхню це UV-A.

Інформація додаткова

Типові джерела ультрафіолетового випромінювання:

- Ртутні лампи денного світла, флуоресцентні лампи, лампа Мініна та бактерицидні лампи;
- Ртутні лампи середнього тиску, такі як фотохімічні лампи;
- Ртутні лампи високого тиску і галогенові, такі як сонячні лампи, що використовуються в соляріях. Для захисту очей, лица і шкіри від ультрафіолетового випромінювання, що перевищує значення МДІ, слід використовувати відповідне захисне обладнання.

Попередня сторінка

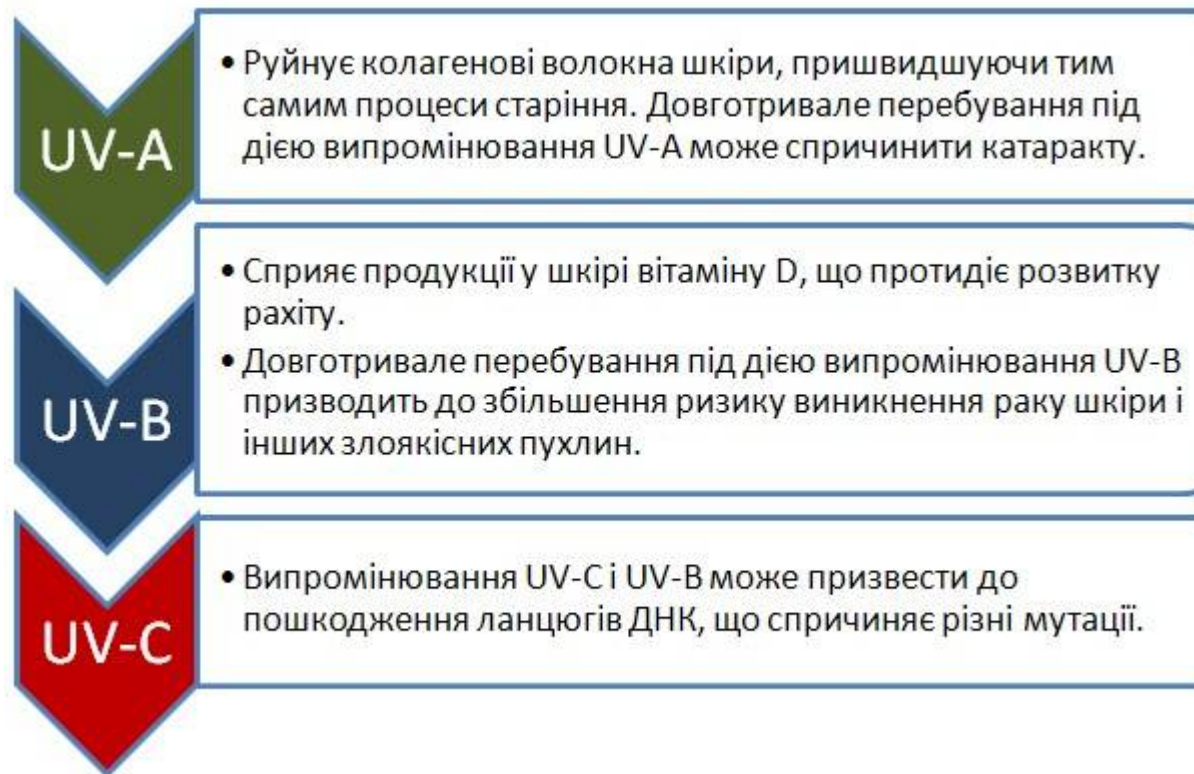

сторінка 124 з 191

Наслідки ультрафіолетового випромінювання

Шкідливі та обтяжливі фактори робочого середовища

Інформація додаткова

Оптичне випромінювання, в тому числі UV є дуже важливим для навколишнього середовища, необхідним для правильного розвитку і діяльності людини. Однак його надлишок спричиняє багато негативних біологічних змін, розвиток яких досі не вдалось пояснити. Ультрафіолетове випромінювання може бути причиною багатьох шкідливих фотохімічних реакцій в організмі людини. Надмірне надходження через шкіру може спричиняти опіки, зміни у пігментації, а також ракові зміни.

У ситуації з очима, ультрафіолетове випромінювання коротше 290 нм повністю поглинається епітелієм рогівки і кон'юнктива, натомість довші хвилі проникають глибше, доходять до кристалика, де поглинаються і лише невеликий відсоток доходить

Надмірне ультрафіолетове випромінювання небезпечне для очей та шкіри людини. UV-A пришвидшує процеси старіння шкіри, UV-B сприяє продукції вітаміну D, який протидіє розвитку рахіту. Однак може мати також негативний вплив, оскільки сприяє розвитку раку шкіри. Випромінювання UV-C може призвести до пошкодження ланцюгів ДНК.

Попередня сторінка

сторінка 125 з 191

Інфрачервоне випромінювання

Шкідливі та обтяжливі фактори робочого середовища

- Інфрачервоне випромінювання (англ. Infrared, IR). Кожне тіло з температурою більшою ніж 0° , виділяє теплове випромінювання. При температурі всього лише кілька Кельвінів тіла виділяють електромагнітне далеке інфрачервоне випромінювання, а тіла кімнатної температури виділяють найбільше випромінювання.

Оптичне інфрачервоне випромінювання

Інформація додаткова

Джерела інфрачервоного випромінювання. Інфрачервоне випромінювання може спричинити підняття температури тканин і як наслідок — опіки.

Природнім джерелом інфрачервоного випромінювання є сонце. Типовими технологічними джерелами інфрачервоного випромінювання є так звані термічні джерела, а саме:

- отвори стін печей для обігріву, гартування, печей для випікання кераміки чи скла;
- розплавлені метали чи скло;
- металеві елементи розігріті до високих температур;
- лампові радіатори інфрачервоного випромінювання (використовуються при розведенні тварин, для сушіння пряжі, випалювання зерна і т. д.);
- парові, електричні, вугільні чи газові вогнища.

Кожне тіло з температурою більшою ніж 0° , виділяє теплове випромінювання. При температурі всього лише кілька Кельвінів тіла виділяють електромагнітне далеке інфрачервоне випромінювання. Існують спеціальні тепловізори, завдяки яким навіть вночі можна спостерігати за людьми і тваринами.

Попередня сторінка

сторінка 126 з 191

Лазерне випромінювання

Шкідливі та обтяжливі фактори робочого середовища

- Лазерне випромінювання не існує в природному середовищі, воно створюється спеціальними інструментами — лазерами.

Оптичне лазерне випромінювання

Інформація додаткова

Лазер — це генератор випромінювання, який використовує явище вимушеної емісії. Випромінювання лазера має характерні властивості, які дуже важко, а навіть неможливо досягнути іншими джерелами випромінювання. Воно компактне у часі і просторі, зазвичай поляризоване і має вигляд в'язки з надзвичайно низькою невідповідністю. У лазері легко отримати випромінювання з вузькою лінією емісії, що відповідає великій потужності на малому спектрі.

Слово лазер без додаткових характеристик зазвичай відноситься до лазерів, які виділяють видиме світло. При інших значеннях довжини хвилі використовують додаткові характеристики, які конкретизують вид роботи.

Лазерного випромінювання не існує в природному середовищі, воно створюється спеціальними інструментами — лазерами. В офісно-адміністративній роботі працівники не мають контакту з таким випромінюванням. Воно виступає лише у разі використання лазерної указки під час мультимедійної презентації.

Попередня сторінка

сторінка 127 з 191

Електричний струм

Шкідливі та обтяжливі фактори робочого середовища

- **Електричний струм** — найпоширеніший вид фізичної загрози в робочому середовищі.
- Він утворюється в електричних інсталяціях і може бути джерелом таких загроз як **пожежа** чи ураження. Негативним наслідком дії струму можуть бути опіки шкіри чи обвуглення.

Електричний струм

Інформація додаткова

Вплив струму на організм людини.

Змінний струм з частотою 50 Гц і напругою 400/230В - найпоширеніший спосіб перенесення електроенергії. Саме тому більшість уражень і опіків електричним струмом має місце при контакті людини з джерелом змінного струму, при чому найчастіше пошкодження відбуваються по лінії рука — ноги або рука — рука. Вплив електричного струму на організм людини може бути посереднім або безпосереднім. Посередній вплив удару струмом спричиняє такі пошкодження як: - опіки тіла внаслідок пожежі, спричиненої коротким замиканням або контактом з нагрітими елементами — небезпечні для життя опіки тіла електричною дугою, а також металізація шкіри спричинена

Електричний струм це найпоширеніший вид фізичної загрози в робочому середовищі. Він утворюється в електричних інсталяціях і може бути джерелом таких загроз як [пожежа](#) чи ураження. Негативним наслідком дії струму можуть бути опіки шкіри чи обвуглення.

Попередня сторінка

сторінка 128 з 191

Атмосферний тиск

Шкідливі та обтяжливі фактори робочого середовища

•**Високий тиск** — найчастіше виступає під час виконання робіт на великій глибині під водою. Тоді існує ризик появи декомпресії, коли внаслідок надто швидкого повернення на поверхню води у крові пірнальника міститься велика кількість азоту. Це може призвести до безповоротних змін в організмі та навіть до смерті..

**Високий
ТИСК**

•**Низький тиск** може спричиняти нестачу кисню. На таку небезпеку наражені особи, які виконують роботу на висоті.

**Низький
ТИСК**

Інформація додаткова

Чим дихає офіс?

Кожен із нас вдихає що найменше 500 літрів повітря на годину (під час фізичних вправ навіть у 8 разів більше), тому якість повітря, яким ми дихаємо дуже важлива. Беручи до уваги факт, що більшість часу — і на роботі і після неї — ми проводимо в закритих приміщеннях (які містять частинки сильних алергенів: кліщів, спори грибів і плісняви, частинки людської і тваринної шкіри, шерсть тварин) справа якості повітря набує вагомого значення. Вчені вважають, що найважливішою умовою доброго самопочуття є відповідна якість повітря, що оточує (вміст кисню) і так званий тепловий комфорт. Без сумніву, на якість повітря впливає хороша вентиляція, натомість відповідний тепловий комфорт взимку гарантує добре спроектована система

Високий тиск найчастіше виступає під час виконання робіт на великій глибині або під водою. Тоді існує ризик появи декомпресії, коли внаслідок надто швидкого повернення на поверхню води у крові пірнальника міститься велика кількість азоту. Низький тиск може спричиняти нестачу кисню. На таку небезпеку наражені особи, які виконують роботу на висоті.

Попередня сторінка

сторінка 129 з 191

Пил

Шкідливі та обтяжливі фактори робочого середовища

- **Пил** — один з головних шкідливих факторів робочого середовища. Шкідливий вплив пилу на організм людини може бути причиною багатьох хвороб, в тому числі пневмоконіозу та пухлин.
- Відповідно до Кодексу Праці на всіх робочих місцях повинні проводитись дії, які мають за мету якісне обмеження або усунення професійного ризику, який спричиняють шкідливі фактори, в тому числі пил.

Пилові загрози

Інформація додаткова

Пил, що проникає в організм людини, поглинається тканинами, або з ними контактує, спричиняючи шкідливі для здоров'я результати. Шкідливий вплив промислового пилу на організм людини залежить від:

- виду пилу, що вдихається і його хімічного складу,
- концентрації пилу в повітрі,
- часу нараження працівника
- роздрібнення часточок пилу,
- кристалічної структури,
- розчинності пилу у структурі устрою,
- фізичних зусиль під час виконання роботи,
- індивідуальних особливостей працівника,
- зовнішніх факторів, температури, вологості.

Пил є одним з головних шкідливих факторів робочого середовища. Шкідливий вплив пилу на організм людини може бути причиною багатьох хвороб, в тому числі пневмоконіозу та пухлин.

Попередня сторінка

сторінка 130 з 191

Характеристика механічних факторів

Шкідливі та обтяжливі фактори робочого середовища

Загрози, спричинені механічними факторами:

гострі та шорсткі елементи, деталі, що вистають,

проводи на підлозі, інші перешкоди, нерівності,

слизькі поверхні (вода на підлозі, розлитий чай),

обмежений простір (тісні проходи між столами),

сходи, поспіх,

машини, що рухаються,

неправильне розміщення пристроїв та інструментів.

Інформація додаткова

Найпоширеніші загрози в роботі офісно-адміністративних працівників. До найпоширеніших загроз, небезпечних, шкідливих та обтяжливих факторів у офісній роботі належать:

- ковзання і падіння
- порізи і уколи
- частини машин, що обертаються
- стрес
- удари, придушення падаючими об'єктами
- транспортні аварії, ДТП
- вимушена поза тіла, перенавантаження скелетно-м'язової системи
- ураження електричним струмом
- перенавантаження зору
- електромагнітне випромінювання
- опіки
- [пожежа](#)
- [шум](#)
- неправильне освітлення

Джерелом загрози в офісній роботі можуть бути: гострі елементи, нерівності підлоги, слизькі поверхні, обмежений простір, сходи, поспіх, [машини](#), що рухаються і неправильне розміщення пристроїв та інструментів.

Попередня сторінка

сторінка 131 з 191

Характеристика хімічних факторів

Шкідливі та обтяжливі фактори робочого середовища

- Роботодавець зобов'язаний інформувати працівників про загрози, які створюють хімічні речовини та правила поведінки з цими речовинами, а працівники, які використовують небезпечну речовину чи засіб, зобов'язані ознайомитись з картами характеристик небезпечних речовин.
- Роботодавець зобов'язаний також перевіряти концентрацію хімічних речовин з метою визначення рівня безпеки для працівників.

Хімічні фактори

Інформація додаткова

Хімічною загрозою можуть бути [хімічні речовини](#), які при потраплянні в організм у концентрації більшій ніж допустима, можуть спричинити хімічні отруєння. Організм людини або відразу реагує на [хімічні речовини](#) (реакції алергічні) або після довгого періоду часу (отруєння важкими металами чи рак).

Хімічні загрози можна поділити на:

- природні, що містяться в продуктах (гістамін, який міститься в скумбрії)
- ті, які штучно вводяться у їжу, наприклад хімічні сполуки, що використовуються в сільському господарстві (пестициди, фунгіциди, інсектициди, антибіотики і гормони росту)
- токсичні метали (олово, цинк, арсен, ртуть, ціаніди)
- харчові добавки: консерванти

[Роботодавець](#) зобов'язаний інформувати працівників про загрози, які створюються хімічними речовинами та про правила поведінки з цими речовинами, а працівники, які використовують небезпечну речовину чи засіб, зобов'язані ознайомитись з картами характеристик небезпечних речовин.

Попередня сторінка

сторінка 132 з 191

Характеристика біологічних факторів

Шкідливі та обтяжливі фактори робочого середовища

- Біологічною загрозою вважаються організми або речовини органічного походження, які становлять загрозу для здоров'я людини.
- Це можуть бути мікроорганізми, віруси або токсини (біологічного походження), які можуть загрожувати життю людини.
- Біологічні фактори можуть проникати до організму дихальним шляхом, через кон'юнктиву або шкіру.

Біологічні фактори

Інформація додаткова

Мікробіологічні загрози в офісних приміщеннях.

Джерелом біологічного забруднення повітря офісних приміщень можуть бути люди, пил органічного походження, накопичені матеріали, а також повітря, що проникає через вентиляційні системи і системи кондиціонування. Вважається, що проблеми зі здоров'ям, спричинені поганою якістю повітря офісних приміщень пов'язані з нараженням на: - гриби плісняви, які становлять 70% мікрофлори повітря, - бактерії становлять переважно 19%-26% мікрофлори повітря. Гриби плісняви часто являються алергічним фактором, який може впливати на розвиток астми, алергічного нежитю, запалення кон'юнктиву і проблем шлунково-кишкового тракту. Більшість бактерій при

Біологічною загрозою вважаються організми або речовини органічного походження, які становлять загрозу для здоров'я людини. Це можуть бути мікроорганізми, віруси або токсини (біологічного походження), які можуть загрожувати життю людини. [Біологічні фактори](#) можуть проникати до організму дихальним шляхом, через кон'юнктиву або шкіру.

Попередня сторінка

сторінка 133 з 191

Характеристика психофізичних факторів

Шкідливі та обтяжливі фактори робочого середовища

- До психофізичних навантажень відносять: роботу під натиском часу; напругу амбіцій, так звані “щурячі перегони”. Все це призводить до психічного стресу, який переходить в цивілізаційну хворобу сучасних людей. Офісна робота характеризується рутинною і часто є монотонною. Це призводить до виснаження, великої кількості помилок і відсутності зацікавлення в роботі і як результат людина перегоряє у професійному плані. Стрес займає друге місце у списку проблем зі здоров'ям.

Психофізичні навантаження

Informacje dodatkowe

Як на нас впливає стрес?

Передусім стрес впливає на нашу психіку, однак дуже важливі є також фізичні чи зовнішні реакції нашого організму. В стресовій ситуації можемо найчастіше спостерігати: сильне потовиділення, особливо долоней, тремтіння долоней, пришвидшене серцебиття, сухість у роті, підвищення рівня цукру в крові, раптову потребу сходити в туалет, напругу м'язів. Починає виділятися адреналін, норадреналін, приводяться в дію всі внутрішні системи: нервова, дихальна і кровоносна. Стрес, особливо тривалий може впливати на наше життя не тільки в стресових моментах. Результатом тривалого стресу можуть бути: проблеми з концентрацією, розгубленість, безсоння, нервова хвороба, депресія, потрапляння в

До психофізичних навантажень відносять: роботу під натиском часу; напругу амбіцій, так звані “щурячі перегони”. Все це призводить до психічного стресу, який переходить в цивілізаційну хворобу сучасних людей. Офісна робота характеризується рутинною і часто є монотонною. Це призводить до виснаження, великої кількості помилок і відсутності зацікавлення в роботі і як результат людина перегоряє у професійному плані.

Попередня сторінка

сторінка 134 з 191

Загрози на робочому місці водія

Шкідливі та обтяжливі фактори робочого середовища

Водій під час виконання своєї роботи піддається різним загрозам

Informacje dodatkowe

Для чого характеризувати загрози робочого місця?

Загрози і їх правильна ідентифікація мають ключове значення в установленні правил безпеки на робочому місці. На основі такої інформації [роботодавець](#) разом з працівниками служби охорони праці визначає які загрози існують на кожному робочому місці і на їх основі приймає план дій з метою охорони працівників від небажаного впливу даних факторів. На цій основі визначаються засоби індивідуального захисту і процедури дій які повинні проводитись на роботі. Дані процедури являються хорошою практикою і стосуються різних процесів: правильного складання, транспортування, технологічного процесу продукції.

Усі перелічені загрози несуть з собою ризик виникнення травми чи аварії. Однак, аналізуючи перелічені загрози слід задуматись, як кожен із нас може запобігти небажаним наслідкам дії цих загроз.

Попередня сторінка

сторінка 135 з 191

Загрози на робочому місці водія

Шкідливі та обтяжливі фактори робочого середовища

Небезпечні фактори у роботі водія:

- рухомі елементи транспорту, особливо деталі двигуна, що обертаються або рухомі елементи приводних компонентів вантажних автомобілів.
- інші рухомі транспортні засоби на місці стоянки або маневру (вантажні візки, автомобільні крани і інші вантажівки)
- гострі, шорсткі елементи транспортних засобів (наприклад елементи кузова і шасі, елементи машин, які використовуються для навантаження чи розвантаження товарів) і ручних інструментів,
- елементи або вантажі, що падають з транспортних засобів (наприклад під час їхнього навантаження чи розвантаження, технічного контролю двигуна),
- слизькі, нерівні поверхні (рампи, місця відстою, маневручи навантажування/розвантажування матеріалів),
- обмежений простір (доступу, проходу), наприклад входження на транспортний засіб і у кабінку вантажівки,
- положення робочого місця відносно підлоги (робота на висоті і на глибині, наприклад в каналізації),
- розтідаючі речовини (перевезення небезпечних речовин)

Небезпечні фактори у роботі водія є великою загрозою і можуть спричинити аварії. Щоб їх уникнути слід зберігати увагу і концентрацію при виконанні своїх обов'язків. Це дасть змогу підвищити рівень безпеки всіх працівників.

Нормативні акти

Охорона працівника від впливу небезпечних і шкідливих для здоров'я факторів. Інформація про те, як слід забезпечити працівника, наведена у Кодексі Праці Ст. 237⁶ і Ст 237⁷. Засоби індивідуального захисту, а також спеціальний одяг та взуття Ст. 237⁶.

§1. [Роботодавець](#) зобов'язаний безкоштовно надати працівнику засоби індивідуального захисту, які забезпечують перед дією небезпечних і шкідливих для здоров'я факторів робочого середовища, а також інформувати його про способи використання цих засобів.

§2. (відхилений).

§3. [Роботодавець](#) зобов'язаний надати працівнику засоби індивідуального захисту, які відповідають вимогам відповідності, про які йде мова в

Попередня сторінка

сторінка 136 з 191

Загрози на робочому місці водія

Шкідливі та обтяжливі фактори робочого середовища

Informacje dodatkowe

Роль працівника у дотриманні правил безпеки і охорони праці.

Чи станеться у робочому середовищі аварія залежить від багатьох факторів: досвіду працівника, його знання правил безпеки і охорони праці і організації робочого процесу. Не можна мінімізувати ролі працівника у робочому процесі. Вона найважливіша. Саме спосіб виконання працівником обов'язків має вплив на можливі травматичні наслідки.

Тому самі по собі процедури, інструкції з безпеки і охорони праці або хороша практика не мають значення для безпеки. Лише їх дотримання приносить результат: дає змогу запобігати травмам і аваріям. Це власне є найважчим елементом безпеки і охорони праці — діяння з метою уникнення таких ситуацій.

До шкідливих факторів у роботі водія належать: [шум](#), мікроклімат, коливання і шкідливий [хімічний фактор](#), яким являються рідини автомобіля: паливо, мастила, гальмівна рідина, рідина коробки передач чи охолоджувальна рідина.

Попередня сторінка

сторінка 137 з 191

Загрози на робочому місці водія

Шкідливі та обтяжливі фактори робочого середовища

Informacje dodatkowe

Хороші навички хорошого водія:

- Хороший водій зосереджений на дорозі.
- Хороший водій перед початком їзди проконтролює справність автомобіля і задумується над своєю актуальною справністю.
- Хороший водій не переконує всіх у тому, що він хороший водій.
- Хороший водій бере до уваги те, що інші водії можуть бути менш вправними.
- Хороший водій бере до уваги те, що може припуститись помилок і що помилок можуть припуститись інші водії.
- Хороший водій має адекватну самооцінку не дозволяє спровокувати себе на протистояння чи агресію на дорозі.
- Хороший водій завжди виспаний і відпочивший.
- Хороший водій ніколи не сідає за кермо після вживання алкоголю.

До обтяжливих факторів в роботі водія можна віднести загрози, пов'язані з підніманням важких матеріалів, поганим пристосуванням кабіни водія до його фізичних рис та поганими ергономічними умовами у кабіні водія.

Попередня сторінка

сторінка 138 з 191

Що таке професійний ризик?

Шкідливі та обтяжливі фактори робочого середовища

- **Професійний ризик** — це вірогідність виникнення небажаних ситуацій, пов'язаних з виконуваною роботою, які можуть призвести до втрат, а саме виникнення у працівників негативних наслідків у стані здоров'я в результаті професійних загроз у робочому місці чи виконуваної роботи.

Професійний ризик

Професійний ризик — це вірогідність виникнення небажаних ситуацій, пов'язаних з виконуваною роботою, які можуть призвести до втрат, а саме виникнення у працівників негативних наслідків у стані здоров'я в результаті професійних загроз у робочому місці чи виконуваної роботи.

Попередня сторінка

сторінка 139 з 191

Інформація додаткова

Загроза — це стан робочого середовища, який може спричинити аварію або хворобу.
Ризик — співвідношення частоти (1/рік) або вірогідності (0-1) що станеться випадок, який спричинить загрозу і наслідки з нею пов'язані. Визначення з PN 18001

Шкода — це пошкодження майна, якої постраждалий зазнав не з власної волі і яке юридично охороняється: життя, здоров'я, майно. З огляду на характер речей, які було пошкоджено внаслідок шкідливих дій, можна виділити:

- майнові шкоди (на речах)
- немайнові шкоди (на людині)

Професійний ризик — роль працівників

Шкідливі та обтяжливі фактори робочого середовища

- Важливо, щоб при оцінюванні ризику задіяні були працівники. Вони знають проблеми і володіють інформацією про реальну ситуацію під час виконання ними завдань чи дій, тому вони повинні брати участь у даному процесі. Їхні практичні знання і компетентність дуже часто потрібні при опрацюванні можливих для реалізації запобіжних засобів.

Яка роль працівників у створенні професійного ризику?

Важливо, щоб при оцінюванні ризику задіяні були працівники. Вони знають проблеми і володіють інформацією про реальні загрози даного робочого місця. Участь працівників це не лише їхнє право, а й фундамент для якісного і правильного управління роботодавцем безпекою і гігієною праці.

Нормативні акти

Кодекс праці — Постанова з дня 26 червня 1974 р. Dz. U. 3 1974 р. номер 245 poz. 141 — суцільний текст з подальшими змінами.

Ст. 237^{11a}

§1. [роботодавець](#) консультує з працівниками або їх представниками усі дії, пов'язані з безпекою і охороною праці, особливо що стосуються:

- 1) змін в організації роботи і устаткування робочого місця, введення нових технологічних процесів і хімічних речовин, якщо вони можуть створювати загрозу для здоров'я чи життя працівників,
- 2) оцінювання професійного ризику при виконанні певних робіт і інформування працівників про існуючий ризик.

Ст. 226.

[Роботодавець](#):

1) оцінює і документує професійний

Попередня сторінка

сторінка 140 з 191

Основи професійного ризику

Шкідливі та обтяжливі фактори робочого середовища

	S - Тяжкість наслідків загроз		
P – вірогідність виникнення можливих наслідків загроз	МАЛА	СЕРЕДНЯ	ВЕЛИКА
МАЛОВІРОГІДНО	ДУЖЕ МАЛИЙ РИЗИК	МАЛИЙ РИЗИК	СЕРЕДНІЙ РИЗИК
ВІРОГІДНО	МАЛИЙ РИЗИК	СЕРЕДНІЙ РИЗИК	ВЕЛИКИЙ РИЗИК
ДУЖЕ ВІРОГІДНО	СЕРЕДНІЙ РИЗИК	ВЕЛИКИЙ РИЗИК	ДУЖЕ ВЕЛИКИЙ РИЗИК

Інформація додаткова

Таблиця показує основи професійного ризику за трирівневою шкалою. Це метод оцінки згідно з польськими нормативами PN-N-18002. В даному методі використовуються два параметри ризику: S – тяжкість наслідків загроз робочого місця і P – вірогідності, з якою ці наслідки (травми, хвороби) настануть. Визначення тяжкості наслідків і вірогідності їх появи виконується на трьох рівнях: малому, середньому і великому для кожної існуючої загрози.

ПРИКЛАД: Робоче місце: працівник бібліотеки. Загроза: удар, придушення предметами, що падають. - тяжкість наслідків **СЕРЕДНЯ** (забої, переломи). - вірогідність **МАЛА** (школа відзначила лише 2 випадки за більше ніж 20 років). Це означає ризик на рівні **МАЛИЙ**, тобто

Дана таблиця являє собою метод оцінювання професійного ризику згідно польських нормативів PN-N-18002. Це так звана трирівнева шкала. У цьому методі використовують два параметри: тяжкість наслідків, які можуть спричинити загрози і вірогідність з якою дані наслідки можуть настати.

Попередня сторінка

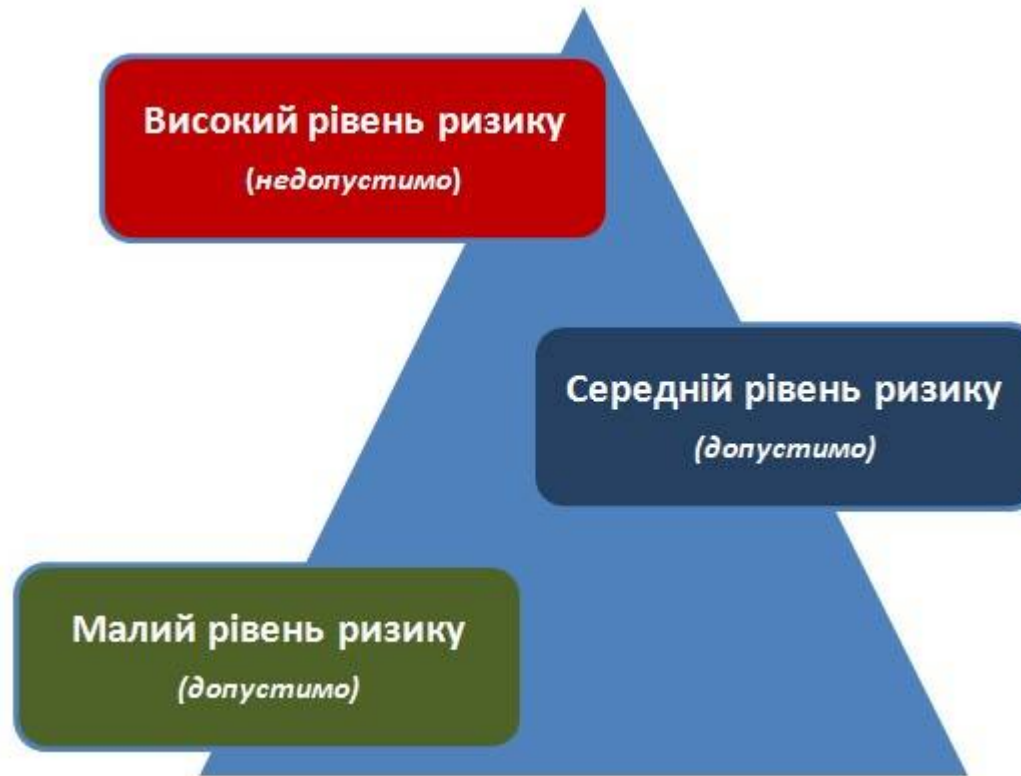

сторінка 141 з 191

Умови допустимості ризику

Шкідливі та обтяжливі фактори робочого середовища

Інформація додаткова

Оцінювання професійного ризику на основі трирівневої шкали. Після визначення всіх загроз на робочому місці треба оцінити ризик. Для кожної загрози у поданому методі беруться два параметри S – тяжкості наслідків загроз і P – вірогідності, з якою вони настануть. Після занесення цих даних у таблицю з попереднього слайду, отримуємо рівень ризику. Він може бути **ВЕЛИКИЙ**, **СЕРЕДНІЙ** і **МАЛИЙ**. Для великого рівня ризик недопустимий, а для малого і середнього допустимий.

ПРИКЛАД: Робоче місце: водій кур'єрського автомобіля. Загроза: транспортна аварія. - тяжкість наслідків **ВЕЛИКА** (можливі тяжкі травми, навіть смерть). - вірогідність **МАЛА** (фірма не відзначила випадків за останні 20 років, обслуговує переважно

Коли ризик знаходиться на недопустимому рівні, слід негайно виконати дії з метою його зменшення. Запланована робота не може бути розпочата поки рівень ризику не зменшиться до допустимого. Якщо ризик знаходиться на допустимому рівні також слід виконати дії з метою його зменшення. Необхідна гарантія, що професійний ризик залишається принаймні на тому самому рівні.

Попередня сторінка

сторінка 142 з 191

Наступна сторінка

Підсумки

Шкідливі та обтяжливі фактори робочого середовища

Найважливіша інформація

Поняття професійного ризику — [професійний ризик](#) — це вірогідність виникнення небажаних наслідків, пов'язаних з виконуваною роботою, які можуть призвести до втрат, а саме виникнення у працівників негативних змін у стані здоров'я внаслідок професійних загроз робочого місця чи способу виконання робіт.

Класифікація шкідливих факторів — це фактори, вплив яких на працівника веде або може призвести до виникнення професійної хвороби чи іншого захворювання, пов'язаного з виконуваною роботою. Це можуть бути біологічні, хімічні, фізичні та психофізичні фактори.

[Біологічні фактори](#)

До біологічних факторів належать:
– рослинні та тваринні мікроорганізми,

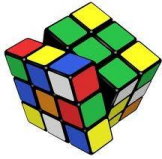
Ви закінчили V Модуль під назвою “Шкідливі і обтяжливі фактори робочого середовища”. В ньому ми обговорили поняття професійного ризику, зробили класифікацію шкідливих факторів і описали чотири їхні види. Тепер ви знаєте обов'язки роботодавця пов'язані з проведенням перевірки робочого середовища. Для того, щоб закріпити отримані знання запрошуємо Вас пройти коротеньку вікторину. Щоб її розпочати натисніть кнопку “Перейти до Вікторини”.

Попередня сторінка

сторінка 143 з 191

Вікторина – перевір свої знання

Шкідливі та обтяжливі фактори робочого середовища

Професійний ризик означає:

Вірогідність виникнення небажаних наслідків, пов'язаних з виконуваною роботою

Причини професійних хворіб

Фактор нещасних випадків на робочому місці

Подумайте над цими питаннями. Виберіть правильну відповідь і затвердіть кнопкою "Перевірити"

Дуже добре! Ви вибрали правильну відповідь! Запрошуємо до наступної вікторини.

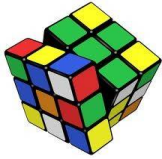
OK

Попередня сторінка

сторінка 144 з 191

Наступна вікторина

Вікторина – перевір свої знання

Шкідливі та обтяжливі фактори робочого середовища

Небезпечні для водія фактори включають в себе:

Рухомі частини транспортних засобів, що експлуатуються, деталі двигуна що обертаються, переміщення інших транспортних засобів, падаючі елементи або вантажі з транспортних засобів.

Обидві відповіді є правильними

Слизькі, нерівні поверхні, наприклад. пандуси, місця для стоянки автомобілів, вибух і пожежа (двигуна або займистих вантажів)

Подумайте над цими питаннями. Виберіть правильну відповідь і затвердіть кнопкою "Перевірити"

Перевірити

Дуже добре! Ви вибрали правильну відповідь! Запрошуємо до наступного Модулю VI –
Перша невідкладна долікарська допомога

OK

Попередня сторінка

сторінка 145 з 191

Наступна модуль

Модуль VI - Перша невідкладна долікарська допомога

Питання, які мають обговорюватися:

Що називається першою долікарською допомогою?

Про що варто пам'ятати?

Обов'язок надання першої допомоги

Обов'язок роботодавця, Вміст аптечки

Дії, після виникнення нещасного випадку

Маски для штучного дихання

Теплоізоляційна плівка, Рятувальний ланцюг

Задуха (асфікція), кровотеча з носа

Зовнішня кровотеча, переломи, опіки

Зовнішній автоматичний дефібрилятор

Нормативні акти

Закон від 26 червня, 1974 року,
Зак. В. від 1974 р. № 245, п.141 –
зведений текст з поправками.

**Розпорядження Міністра Праці і
Соціальної Політики від 26
вересня 1997 р. щодо загальних
правил техніки безпеки і гігієни
праці – Зак. В. від 2003 р. № 169,
п.1650.**

Вітаємо Вас у шостому модулі, який має назву „Перша невідкладна долікарська допомога”. В ньому будуть обговорюватися такі питання: як наприклад надати першу медичну допомогу потерпілому в нещасному випадку, так щоб можна було підтримувати його головні життєвоважливі функції; будуть описані дії, які мають бути здійснені під час асфікції, кровотеч, переломів кінцівок і опіків. У віконечку „Нормативні акти” або „Додаткова інформація” будуть

Попередня сторінка

сторінка 146 з 191

Що називається першою невідкладною долікарською допомогою?

Перша невідкладна долікарська допомога

- Це прості, негайні дії, які застосовуються на потерпілих в нещасних випадках, аваріях, і у випадках раптових захворювань, які загрожують життю чи здоров'ю потерпілого до часу забезпечення їм професійної медичної допомоги.

Що називається першою допомогою?

[Перша допомога](#) – це прості, негайні дії, які застосовуються на потерпілих в нещасних випадках, аваріях, і у випадках раптових захворювань, які загрожують життю чи здоров'ю потерпілого до часу забезпечення їм професійної медичної допомоги.

Попередня сторінка

сторінка 147 з 191

Інформація додаткова

[Перша допомога](#) – комплекс невідкладних медичних заходів, які проводяться людині, що раптово захворіла або постраждала, з метою захисту життя або здоров'я потерпілої людини, а також щоб звести до мінімуму негативні наслідки, на місці пригоди та під час її транспортування до медичного закладу або під час очікування на надання професійної медичної допомоги.

Чи повинні Ви надати першу долікарську допомогу?

Згідно польського законодавства, надання першої невідкладної медичної допомоги потерпілому, чие життя або здоров'я якого знаходиться в небезпеці – обов'язок кожного громадянина. Це відноситься до ситуації, коли сам рятівник в той самий час не ставить під загрозу себе, своє

Про що варто пам'ятати?

Перша невідкладна долікарська допомога

- Загрози навколишнього середовища на місці пригоди є небезпечними як для потерпілого, так і для самого рятівника.
- Завжди перед наданням першої допомоги, переконайтеся чи Вам не загрожує небезпека в цій ситуації.
- Рятівник не повинен самостійно давати будь-які ліки для потерпілого.

Інформація додаткова

Безпека рятівника.

Безпека рятівника, як і перехожих осіб – це головний пріоритет. Не потрібно вживати заходів порятунку, якщо існує реальна [загроза](#) для свідків пригоди (наприклад вибуху). Треба пам'ятати, що дві людини рятувати важче, ніж одну; з однієї жертви і рятівника раптово може стати 2 жертви.

Рятівник має уникати контакту з кров'ю, тому що це загрожує інфікуванням деякими патогенними мікроорганізмами (зокрема ВІЛ), а також повинен користуватися спеціальними масками при проведенні штучного дихання.

Кожен рятівник повинен пам'ятати декілька важливих правил. Загрози навколишнього середовища на місці пригоди є небезпечними як для потерпілого, так і для самого рятівника. Тому перед наданням першої долікарської допомоги, переконайтеся чи Вам не загрожує [небезпека](#) в цій ситуації. Рятівник не повинен самостійно давати будь-які ліки для потерпілого.

Попередня сторінка

сторінка 148 з 191

Наступна сторінка

Обов'язок надання першої долікарської допомоги

Перша невідкладна долікарська допомога

- Хто, маючи змогу надати першу медичну допомогу, без нараження себе або іншої людини на небезпеку, яка загрожувала б втрати життя або погіршенню здоров'я, не надасть допомогу людині, яка знаходиться в положенні, що загрожує безпосередньою небезпекою втрати життя або важкого погіршення здоров'я – **карається позбавленням волі на строк до 3 років.**

Ст. 162 § 1 Кримінального
Кодексу

Нормативні акти

Обов'язок надання першої медичної допомоги регулюється положеннями Ст. 162 Кримінального кодексу:

§ 1 Хто, маючи змогу надати першу медичну допомогу, без нараження себе або іншої людини на небезпеку, яка загрожувала б втрати життя або погіршенню здоров'я, не надасть допомогу людині, яка знаходиться в положенні, що загрожує безпосередньою небезпекою втрати життя або важкого погіршення здоров'я – карається позбавленням волі на строк до 3 років.

§ 2 Не здійснює злочину той, хто не надає першої допомоги, для надання якої необхідна професійна медична операція або допомога має бути виконана в умовах спеціальної установи або її

В статті 162 Кримінального кодексу говориться, що кожна людина має обов'язок надати першу медичну допомогу. Якщо Ви байдуже пройдете повз людину, яка потребує допомоги, то Вам загрожує покарання позбавленням волі на строк до 3 років. Під час автомобільної аварії, навіть звичайна зупинка, розміщення попереджувального трикутника і виклик швидкої допомоги буде розглянуто, як надання допомоги.

Попередня сторінка

сторінка 149 з 191

Наступна сторінка

Обов'язки роботодавця

Перша невідкладна долікарська допомога

- В кожній робочій організації повинні бути особи або особа, яка є спеціально призначеною і навченою до надання першої медичної допомоги і обслуговування аптечки. Ці обов'язки, покладені на роботодавця згідно положень Трудового Кодексу і Розпоряджень щодо загальних правил техніки безпеки і гігієни праці.

Обов'язки роботодавця

Нормативні акти

Трудовий Кодекс – Закон від 26 червня 1974 р., Зак. В. від 1974 р., № 245, п.141 – зведений текст з поправками.

Ст.209¹

§ 1 Роботодавець зобов'язаний :

- 1) забезпечити необхідні засоби для надання першої допомоги під час раптових аварій, гасіння пожеж та евакуації працівників.
- 2) призначити працівників до: а) надання першої медичної допомоги; б) здійснення діяльності в області пожежогасіння і евакуації працівників; 3) забезпечити зв'язок із зовнішніми службами, спеціалізованими зокрема в області надання першої медичної допомоги в раптових аваріях, медичного порятунку, а також протипожежної охорони.

Розпорядження Міністра Праці і Соціальної Політики від 26 вересня 1997 р., „Про загальні

В кожній робочій організації повинні бути особи або особа, яка є спеціально призначеною і навченою до надання першої медичної допомоги і обслуговування аптечки. Ці обов'язки, покладені на роботодавця в зв'язку з положеннями Трудового Кодексу і згідно Розпоряджень щодо загальних правил техніки безпеки і гігієни праці.

Попередня сторінка

сторінка 150 з 191

Вміст аптечки

Перша невідкладна долікарська допомога

Кожна аптечка має містити: трикутну хустинку, термоізоляційну плівку, марлеві компреси, маску для штучного дихання, еластичні і в'язані бинти, рятівні ножниці з заокругленими кінцями, пластир в котушці.

Інформація додаткова

Прикладовий список вмісту аптечки в робочій організації.

Для кожного підприємства кількість аптечок і їх вміст повинні бути індивідуально пристосовані згідно до характеристики праці в робочій організації.

Засоби індивідуального захисту. Захисні рукавиці. Вони є найбільш важливою складовою вмісту аптечки. Спеціалісти рекомендують латексні рукавички і нітрилові. В аптечці повинно знаходитись принаймні 4-5 пар рукавиць.

Маска для штучного дихання. Захищає людину, яка надає допомогу від контактування з рідкими речовинами (такі як кров, слина) як і від повітря, що видихає потерпілий. Найкращий захист і комфортне використання забезпечує маска типу „Pocket mask”.

Попередня сторінка

сторінка 151 з 191

Наступна сторінка

Заборонені дії

Перша невідкладна долікарська допомога

Інформація додаткова

Діапазон першої долікарської допомоги:

- Реанімація
- Допомога у разі шоку
- Зупинення кровотеч
- Допомога у разі втрати свідомості або при непритомності.
- Допомога у випадку опіків
- Допомога у випадку отруєнь
- Перев'язка ран
- Допомога у випадку попадання чужорідних предметів
- Допомога у випадку пошкоджень кісток і суглобів.

Кожен рятівник має пам'ятати про заборону виконання деяких дій. Заборонено: видаляти з ран застрягли предмети, застосовувати тугі перев'язки при черепно-мозкових травмах, застосовувати скотч, шнурки, кабелі, дроти для тугих пов'язок. Також рятівники не повинні промивати великі рани великою кількістю води – це може збільшити кровотечу, а також не можна виправляти переломи або вивихи кінцівок.

Попередня сторінка

сторінка 152 з 191

Дії після настання нещасного випадку (аварії)

Перша невідкладна долікарська допомога

Визначаємо кількість жертв і їхні травми,

Перевіряємо чи потерпілим до цих пір загрожує небезпека,

Переконаємося, що нам як рятівникам не загрожує небезпека,

Перевіряємо чи поблизу є інші люди, які можуть допомогти в порятунку потерпілих,

Аналізуємо чи є можливість викликати спеціалізовану допомогу, а також чи є засоби для її надання.

Інформація додаткова

В діапазон першої долікарської допомоги входять такі дії (важлива послідовність):

1. Захист (обгородження) місця нещасного випадку
2. Перевірка стану потерпілого (основних життєвих функцій – кровообігу, дихання, свідомості, місцезнаходження головних травм)
3. Гарантування допомоги для себе, виклик швидкої допомоги або інших спеціалізованих служб порятунку.
4. Проведення серцево-легеневої реанімації, зупинка кровотечі, антишокові дії.
5. Виконання інших рятівних дій, залежно від стану потерпілого.
6. Розташування потерпілого в безпечному положенні (тільки якщо потерпілий є непритомним).

Після настання нещасного випадку визначаємо кількість жертв і їхні травми. Перевіряємо чи потерпілим не загрожує [небезпека](#). Впевнюємося, що нам як рятівникам не загрожує [небезпека](#). Перевіряємо чи поблизу є інші люди, які можуть допомогти в порятунку потерпілих. Аналізуємо чи є можливість викликати спеціалізовану допомогу, а також чи є засоби для її надання (наприклад аптечка).

Попередня сторінка

сторінка 153 з 191

Перевіряємо реакцію потерпілого

Перша невідкладна долікарська допомога

Для перевірки реакції потерпілого потрібно легко поштурхати його за плечі

Інформація додаткова

Перевірка стану потерпілого (основних життєвих функцій, кровообігу, дихання, свідомості і місцезнаходження травм і пошкоджень). В непритомного треба визначити чи він дихає, прикладаючи щоку до його уст, спостерігаючи заодно чи рухається грудна клітка (т.н. бачу, чую, відчуваю – якщо рятівник на щоці не відчув дихання, не почув його звуку і не побачив як піднімається і опускається грудна клітка – він повинен ствердити, що потерпілий не дихає.

При визначенні інших порушень ключове значення має спостереження за непритомним хворим. Якщо потерпілий є притомним – рятівник може спробувати зібрати головну інформацію – це дуже важливо у випадку хронічних захворювань у потерпілого (таких як цукровий діабет), якщо саме такі хвороби

Якщо Ви бачите лежачу людину, спочатку потрібно перевірити чи вдасться нав'язати з нею контакт. З цієї метою легко штурхаєте потерпілого за плечі, питаючи чи він Вас чує. Якщо Вам не вдається нав'язати контакт з потерпілим, звемо на допомогу, дзвонимо на **112**.

Попередня сторінка

сторінка 154 з 191

9Sprawdzamy czy poszkodowany reaguje

Перевіряємо чи потерпілий дихає

Перша невідкладна долікарська допомога

Перевіряємо подих неpritомного, прикладаючи щоку до його уст, спостерігаючи заодно чи рухається грудна клітка

Інформація додаткова

Перевірка стану потерпілого (основних життєвих функцій, кровообігу, дихання, свідомості і місцезнаходження травм і пошкоджень). В неpritомного треба визначити чи він дихає, прикладаючи щоку до його уст, спостерігаючи заодно чи піднімається грудна клітка (т.н. бачу, чую, відчуваю – якщо рятівник на щоці не відчув дихання, не почув його звуку і не побачив як піднімається і опускається грудна клітка – він повинен ствердити, що потерпілий не дихає.

При визначенні інших порушень ключове значення має спостереження за неpritомним хворим. Якщо потерпілий є притомним – рятівник може спробувати зібрати головну інформацію – це дуже важливо у випадку хронічних захворювань у потерпілого (таких як цукровий

Наступною дією є перевірка чи потерпіла людина дихає. З цієї метою відхиляємо голову трохи назад для того, щоб відкрити дихальні шляхи. Перевіряємо подих неpritомного, прикладаючи щоку до його уст, спостерігаючи заодно чи рухається грудна клітка.

Попередня сторінка

сторінка 155 з 191

10Sprawdzamy czy poszkodowany oddycha

Потерпілий дихає – бокове положення

Перша невідкладна долікарська допомога

Інформація додаткова

Бокове положення.

Існує декілька варіантів безпечного положення, кожне з яких має свої рекомендації. Жодне з показаних положень не є ідеальним для всіх потерпілих. Положення повинно бути стабільним, як показано на найближчому фото – в положенні на боку з відхиленням голови і відсутністю тиску на грудну клітку, щоб не заважати диханню. Рекомендована наступна послідовність з метою розташування потерпілого в безпечному положенні: 1. Зняти з потерпілого окуляри, 2. Нагнутись над потерпілим і переконатись, що обидві ноги випрямлені. 3. Руку, яка ближче до Вас розташуйте під прямим кутом по відношенню до тіла, а потім зігніть в локті під прямим кутом так, щоб долоня руки була направлена вгору. 4. Руку, яка далі від Вас покладіть

Коли Ви визначили, що людина дихає, її потрібно розташувати в безпечному положенні. Один зі способів розташування потерпілого ми показали на фотографіях, розміщених вище. Треба пам'ятати, Ви повинні що 1-2 хвилини перевіряти дихання потерпілого. Швидка має приїхати на протязі 8-15 хвилин, якщо випадок стався в місті, і на протязі 20-25 хвилин – якщо поза його межами.

Попередня сторінка

сторінка 156 з 191

Потерпілий не дихає

Перша невідкладна долікарська допомога

Помалу відхиляємо голову назад з метою відкриття дихальних шляхів.

Очищуєте ротovu порожнину від чужорідних тіл.

Інформація додаткова

Завжди пам'ятайте про Вашу безпеку!

Не наражайте себе на небезпеку, вдаючись до якихось героїчних дій у випадку загрози життю. Під час надання першої медичної допомоги існує [загроза](#) безпосереднього контактування з рідинами організму, виділеннями і екскрементами потерпілого: через що може статися зараження багатьма хворобами наприклад : вірусним запаленням печінки, ВІЛ-СНІДом - через це під час виконання будь-яких дій над потерпілим, рятувальник повинен вдягнути одноразові латексні або гумові рукавички.

Коли Ви визначили, що потерпілий не дихає викликаєте швидку допомогу і негайно приступаєте до реанімації. З цією метою відхиляєте голову трохи назад, відкриваючи тим самим дихальні шляхи. Очищуєте ротovu порожнину від чужорідних тіл, якщо знаходитесь у місці, що є типовим для асфіксії, наприклад ресторан.

Попередня сторінка

сторінка 157 з 191

Початок реанімування

Перша невідкладна долікарська допомога

Розміщуємо зап'ястя однієї руки на другій руці на середині грудної клітки, масаж розпочинаємо з 30 натискань на нижню третину грудини.

Потрохи вдихаємо повітря, спостерігаючи за рухом грудної клітки.

Інформація додаткова

Натискання на грудну клітку треба виконувати у потерпілої особи, у якої немає ознак життя: відсутність пульсу, відсутність серцебиття, зупинка дихання.

Послідовність реанімації: 1. Поклади дві долоні на середину грудної клітки потерпілого (одна на другій) поміж грудьми, вище нижнього кінця мечоподібного виступу (сонечка). Потерпілий повинен лежати на твердій підлозі. 2. Виконай 30 натискань в ритмі 100 натискань/ за хвилину (майже 2 за секунду). Натискання повинні бути глибокими (біля 5 см), - використай вагу всього тіла, а не тільки силу рук. 3. Відхили голову потерпілого назад. Однією рукою закрій йому ніздрі, а другою притримуй щелепу. Виконай 2 рятівничі вдування повітря до легень потерпілого. Увага! Спостерігай чи рухається грудна

Розміщуємо зап'ястя однієї руки на другій руці на середині грудної клітки, не згинаємо рук в локтях. Натискання на грудну клітку розпочинаємо з 30 натискань на нижню третину грудини. Потім 2 рази вдуваємо повітря . Кількість натискань за хвилину приблизно 100 разів, але не більше ніж 120 за хвилину, глибиною приблизно 5, не більше 6 см. Натискання на грудну клітку треба продовжувати аж до приїзду швидкої медичної допомоги.

Попередня сторінка

сторінка 158 з 191

Перша невідкладна медична допомога - Підсумки

Перша невідкладна долікарська допомога

Перевіряємо реакцію потерпілого

Не реагує, є непритомним

Викликаємо медичну допомогу, дзвонимо на номер 112 або 999. Інформуємо скільки людей потребує медичної допомоги, що відбулося, вказуємо точну адресу, своє прізвище і ім'я. Не кладемо перші слухавку і залишаємося хвилину на лінії, щоб оператор міг підтвердити повідомлення.

Виконуємо рятувальні дії

Не дихає – очищаємо дихальні шляхи, переходимо до масажу серця (30 натискань, 2 вдихання повітря).

Дихає – бокове положення, чекаємо на прибуття швидкої допомоги, що 2 хвилини перевіряємо дихання.

Інформація додаткова

Серцево-легенева реанімація (**СЛР**) (англ. Cardio Pulmonary Resuscitation) – невідкладна медична процедура, спрямована на відновлення життєдіяльності організму. Включає штучну вентиляцію легенів (штучне дихання) та компресії грудної клітки (непрямий масаж серця).

Називається також базовою підтримкою життєдіяльності (БПЖ).

Вищевказана таблиця вказує на послідовність дій, які потрібно виконати в ситуації нещасного випадку. На початку перевіряємо чи потерпілий реагує, якщо не реагує і є непритомним, тоді викликаємо швидку допомогу, дзвонимо на 112 або 999 і переходимо до масажу серця в відношенні 30:2. Якщо дихає, то розташовуємо людину в боковому положенні і так само викликаємо швидку допомогу, дзвонимо на 112.

Попередня сторінка

сторінка 159 з 191

Маски для штучного дихання

Перша невідкладна долікарська допомога

Інформація додаткова

Маска для штучного дихання із пластиковим загубником.

Маска для штучного дихання методом з рота в рот з пластиковим загубником і клапаном це необхідна річ в кожній особистій аптечці. Завдяки фільтрові і розподільному клапанові, зменшується ризик перехресної інфекції під час проведення серцево-легеневої реанімації.

Плюси маски:

- Завдяки фільтру і клапану , маска захищає від небезпеки особу, яка надає першу допомогу.
- Захищає від безпосереднього контакту з виділень потерпілого, зменшуючи тим самим ризик зараження.
- Загубник має ергономічну форму, яка робить зручним використання загубника.
- Видовжений загубник дозволяє в

Важливою складовою аптечки є маска для штучного дихання. Вона використовується під час проведення реанімації. Захищає від будь-якого проникнення мікроорганізмів потерпілого до організму рятувальника. На фотографіях, розміщених вище , представлено 2 види таких масок.

Попередня сторінка

сторінка 160 з 191

Термоізоляційна плівка

Перша невідкладна долікарська допомога

Коли існує загроза переохолодження організму, накриваємо потерпілого термоізоляційною плівкою

Інформація додаткова

Плівка (або рятівна ковдра, антишокова ковдра, термічна плівка, ізотермічна плівка) – це тонке металізоване накриття зі штучного матеріалу. Використовується в рятівництві, туристиці, альпінізмі, а також в аварійних ситуаціях або екстремальних умовах з метою покращення теплового комфорту, зменшує можливість охолодження організму через зменшення втрати тепла організму в результаті парування води, конвекції і теплового випромінювання. Рекомендовано мати у автомобільній аптечці. Також її яскравість і відбиваюча поверхня захищають потерпілого під час очікування на приїзд швидкої допомоги.

Характеристика :
Малий розмір після складення, величина листка А6. Стандартні розміри: 210x160 см. Вага: 62 г.

Наступною важливою складовою аптечки є термоізоляційна плівка. Використовуємо її коли є [загроза](#) переохолодження організму потерпілого. Вона зроблена зі спеціального матеріалу, який ефективно зберігає тепло.

Попередня сторінка

сторінка 161 з 191

Рятівний ланцюг

Перша невідкладна долікарська допомога

Рання діагностика і виклик допомоги, щоб запобігти раптовій зупинці серця.

Ранній початок серцево-легеневої реанімації, щоб подовжити час.

Рання дефібриляція, щоб відновити функції серця.

Після реанімаційний догляд, для відновлення якості життя.

Інформація додаткова

Що називається рятівним ланцюгом?

Рятівний ланцюг це кроки, які повинні бути прийняті, щоб зберегти життя потерпілому навіть після зупинки серця. Рятівний ланцюг складається з :

1. Раннє розпізнання особи або осіб, які знаходяться в загрозливому для життя стані і виклик служби медичної допомоги.
2. Ранній початок серцево-легеневої реанімації.
3. Рання [дефібриляція](#) (якщо є така потреба).
4. Швидке здійснення професійних реанімаційних заходів і відповідний післяреанімаційний догляд.

РЗС- раптова зупинка серця.

З метою закріплення процесу дій у разі нещасного випадку, презентуємо так званий „рятівний ланцюг”. Він складається з чотирьох фаз. Перша стосується ранньої діагностики і виклику допомоги, щоб запобігти РЗС, другою є початок серцево-легеневої реанімації, щоб подовжити час, третя - це рання [дефібриляція](#) для відновлення функцій серця, і четверта – це після реанімаційний догляд для відновлення якості життя потерпілого.

Попередня сторінка

сторінка 162 з 191

Асфікція

Перша невідкладна долікарська допомога

Інформація додаткова

Що робити при удавленні чи захлинанні?

Якщо у дихальних шляхах знаходиться якийсь твердий елемент, тоді ми маємо справу з обтураційною асфікцією (удавлення). Якщо ж там знаходиться рідка речовина – це аспіраційна асфікція (захлинання). Один і другий випадок унеможливорює нормальне дихання і вимагає негайних рятувальних дій. Які дії виконуємо при удавленні?

1. Постарайтесь вмовити потерпілого покашляти;
2. Якщо це не допомагає станьте біля потерпілого трохи збоку, нахиліть його сильно вперед і стукніть 5 разів між лопатками. Пам'ятайте, що Вам треба намагатися видалити стороннє тіло за кожним ударом, а не послідовністю великої кількості

Коли Ви помітили, що сталось удавлення і особа кашляє, то далі змушуйте людину це робити. Натомість коли кашель зупинився, а людина починає синіти, негайно приступаєте до допомоги. Вдаряєте потерпілого 5 разів відкритою долонню в міжлопаткову область. Якщо ці дії не допомагають, то обіймаєте людину руками ззаду і виконуєте сильний натиск на діафрагму т. зв. „маневр внутрішньочеревного тиску”. Правильним місцем натиску є

Попередня сторінка

сторінка 163 з 191

Кровотеча з носа

Перша невідкладна долікарська допомога

Під час кровотечі з носа нахиляємо голову вперед, а на перенісся і шию прикладаємо холодний компрес.

Інформація додаткова

[Перша допомога](#) при носовій кровотечі:

- 1.Посадіть потерпілого, нахиліть його голову трохи вперед. Не відхиляйте голову назад, тому що це спричинює потрапляння крові до трахеї або горла і через це може статися захлинання кров'ю або це призведе до неправильного інтерпретування результатів аналізів лікарями. Між іншим при різко відхиленій позиції голови, кровотеча посилюється.
- 2.Поінформуйте потерпілого, щоб дихав ротом.
- 3.Покладіть на шию холодний компрес, наприклад холодний рушник, або загорнуті в тканину кубики льоду. Холод викликає скорочення кровоносних судин і зменшенню кровотечі.
- 4.Дайте для потерпілого марлю або хустинку, яку він має прикласти до носа. Якщо

Під час кровотечі з носа нахиляємо голову вперед, а на перенісся і шию прикладаємо холодний компрес. Ця позиція захищає нас від удавлення кров'ю, а також від потрапляння крові у великій кількості до шлунку.

Попередня сторінка

сторінка 164 з 191

Зовнішня кровотеча

Перша невідкладна долікарська допомога

На місце поранення прикладаємо стерильну марлю і сильно притискаємо, поки кровотеча не припиниться. На першій фотографії зображено перев'язку при легкій рані. Натомість на 2 інших фотографіях зображено приклад, коли рана є широкою і потрібна більша перев'язка.

Інформація додаткова

Які дії у випадку зовнішньої кровотечі?

Варто пам'ятати, що при втраті від 1,5 до 2 л крові на протязі короткого часу може наступити смерть. Швидкі і відповідні в ситуації зовнішньої кровотечі дії можуть врятувати життя потерпілому.

У випадку, коли ви маєте справу з потерпілим у якого зовнішня кровотеча, треба оцінити його стан: чи він притомний?, чи він дихає?, чи відчувається пульс? Наступною негайною дією має бути виклик швидкої допомоги (номер 112!), тому що цей стан є прямою загрозою життю. Подальші дії: закриття місця кровотечі за допомогою накладення стерильної пов'язки і міцне її затиснення. Першу накладену пов'язку не можна знімати. Нову можна перев'язати

Попередня сторінка

сторінка 165 з 191

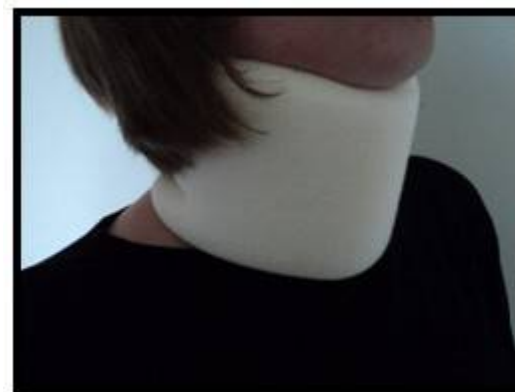

Переломи

Перша невідкладна долікарська допомога

Коли існує підозра перелому шийних хребців, вдягаємо шийний комір.

При переломі руки, кінцівку треба зафіксувати нерухомо за допомогою трикутної хустини.

Інформація додаткова

Трикутна бавовняна хустина.

Трикутна хустина, яку зазвичай називають стропом, використовується при наданні першої невідкладної допомоги для тимчасового знерухоплення кінцівки у випадку вивихів або переломів:

- Ключиці
- Плечової кістки
- Кості передпліччя або долоні.

Хустина зроблена зі 100% бавовняної тканини білого кольору.

Шийний комір.

Це медичний засіб, який використовується у наступних випадках:

- Коли шийний відділ хребта потрібно зафіксувати і знерухомити;
- Коли виникають больові відчуття при дегенеративних змінах шийних

При підозрі на перелом кісток найважливіша річ - це їх знерухоплення. При переломі руки користуємося трикутною хустиною, при переломі ноги, навіть друга здорова нога може допомогти знерухомити і зафіксувати зламану кістку. Коли є підозра на перелом шийних хребців, вдягаємо шийний комір.

Попередня сторінка

сторінка 166 з 191

Опіки

Перша невідкладна долікарська допомога

Видаляємо джерело дії високої температури,

Гасимо одягу, очищуємо дихальні шляхи,

Не зриваємо одяжі, яка приклеїлася до шкіри,

Місце опіку поливаємо холодною водою або занурюємо у посуд із холодною водою (15-20 хв),

Накладаємо стерильну пов'язку (не стосується сухих пов'язок у випадку опіків обличчя).

Інформація додаткова

Опік – це пошкодження тканин спричинене дією високої температури (90% опіків), агресивних речовин (5% опіків) і електричного струму або блискавки (5%). В залежності від температури і часу дії пошкодження тканин, вирізняють перехідні запальні ураження (почервоніння, набряк) і незворотні зміни – некроз.

Кожен опік пошкоджує захисну функцію організму. В результаті опіків значної поверхні тіла, організм втрачає велику кількість тканинної рідини, солей і білків. Такі рани дуже піддаються зараженню, що може призвести до утворення абсцесів і виникнення великих шрамів. Тяжкість опіків і прогнозування визначаються на основі розмірів опіків, їх знаходження та віку потерпілої людини (гірше прогнозують лікування опіків у дітей і осіб

Вищепредставлена таблиця показує послідовність дій при опіках. Першою дією має бути видалення джерела дії високої температури. Якщо наша одяга приклеїлася до тіла під дією високих температур, не зриваємо її, тому що це може спричинити тяжкі пошкодження епідермісу. Місце опіку поливаємо холодною водою на протязі 15-20 хв. З метою перев'язки, накладаємо стерильну пов'язку.

Попередня сторінка

сторінка 167 з 191

Наступна сторінка

Зовнішній автоматичний дефібрилятор

Перша невідкладна долікарська допомога

Голосова підтримка
обслуговування
пристрою

Пристрій інформує
про невідкладність
реанімаційних дій

Для обслуговування
не обов'язково знати
інтерпретування
записів ЕКГ

Інформація додаткова

[Дефібриляція](#) - в широкому розумінні заходи, що спрямовані на припинення фібриляції шлуночків серця. Найчастіше під терміном [дефібриляція](#) мається на увазі електроімпульсна терапія, що проводиться дефібрилятором, з метою припинення фібриляції шлуночків. [Дефібриляція](#) базується на здатності електричного струму під час проходження через серце одночасно «розряджати» кардіоміоцити, що призводить до припинення патологічної активності вогнищ. [Дефібриляція](#) здійснюється за допомогою дефібриляторів — апаратів, що являють собою генератори потужних високовольтних електричних імпульсів. Про успішність дефібриляції роблять висновок на підставі даних електрокардіографії. Автоматичний зовнішній [дефібрилятор](#) AED – це пристрій,

Зовнішній автоматичний [дефібрилятор](#) (АЗД з англійської Automated External Defibrillator) – це пристрій який автоматично аналізує серцевий ритм. Щоб ним скористатися потрібно відклеїти електроди від підкладок і розмістити їх на грудній клітці потерпілого згідно інструкції. Для обслуговування не обов'язкові знання інтерпретування записів ЕКГ. Існує голосова підтримка обслуговування пристрою, який поінформує нас про

Попередня сторінка

сторінка 168 з 191

Підсумки

Перша невідкладна долікарська допомога

Найважливіша інформація

Визначення перша невідкладна долікарська допомога - комплекс медичних заходів, спрямованих на надання невідкладної допомоги при нещасних випадках, травмах або раптового відновлення хвороби з метою захисту або порятунку життя чи здоров'я потерпілого, а також для мінімізування шкідливих наслідків під час очікування на надання професійної медичної допомоги (а також під час транспортування до лікарні).

Здійснення масажу серця – масаж серця це заходи, які потрібно застосувати до людини у якої немає ознак життя : немає серцебиття, пульсу і дихання.

Рятівний ланцюг - це кроки, які повинні бути прийняті, щоб дозволити вижити потерпілому навіть після зупинки серця.

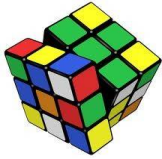
Ви закінчили Модуль VI, іменованій „Перша долікарська допомога”. В ньому було згадано про визначення першої невідкладної долікарської допомоги, зображено послідовність дій при наданні першої допомоги, а також охарактеризовано дії, які потрібно виконати при кровотечах, захлинаннях, переломах і опіках. Ви також дізналися про плюси автоматичного зовнішнього дефібрилятора. З метою засвоєння отриманої інформації, запрошуємо до

Попередня сторінка

сторінка 169 з 191

Вікторина – перевір свої знання

Перша невідкладна долікарська допомога

Найкращим положення для непритомної людини є:

Бокове положення

Сидяче положення

Зручне положення

Подумайте над цими питаннями. Виберіть правильну відповідь і затвердіть кнопкою "Перевірити"

Перевірити

Дуже добре! Ви вибрали правильну відповідь! Запрошуємо до наступної вікторини.

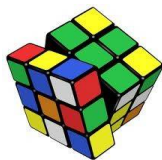
OK

Попередня сторінка

сторінка 170 з 191

Наступна вікторина

Вікторина – перевір свої знання

Перша невідкладна долікарська допомога

Основні реанімаційні заходи це:

Відкриття прохідності дихальних шляхів, перевірка дихання, масаж серця

Тільки масаж серця

Масаж серця і відкриття прохідності дихальних шляхів

Подумайте над цими питаннями. Виберіть правильну відповідь і затвердіть кнопкою "Перевірити"

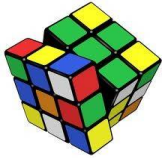
Перевірити

Попередня сторінка

сторінка 171 з 191

Вікторина – перевір свої знання

Перша невідкладна долікарська допомога

У випадку носової кровотечі:

Розташовуємо потерпілого в лежачому положенні

Нахилиємо голову вперед, на перенісся і шию прикладаємо холодний компрес

Відхиляємо голову потерпілого назад

Подумайте над цими питаннями. Виберіть правильну відповідь і затвердіть кнопкою "Перевірити"

Дуже добре! Ви вибрали правильну відповідь! Запрошуємо до наступного Модулю VII – Пожежна безпека

OK

Попередня сторінка

сторінка 172 з 191

Наступна модуль

Модуль VII – Пожежна безпека

Питання, які будуть обговорюватися

Визначення „пожежа”
 Причини виникнення пожеж
 Групи пожеж
 Підручні засоби для пожежогасіння
 Види вогнегасників
 Маркування вогнегасників
 Будова вогнегасників
 Ручний сповіщувач про пожежу
 Знаки евакуації
 Маркування пожежного обладнання
 Виклик пожежної служби

Нормативні акти

Закон від 24 серпня 1991 р. – „Про Пожежну безпеку”. Зак. Вісник від 2002 р. , № 147, п.1229 зведений текст з поправками.

Закон від 24 серпня 1991 р. – „Про Державну пожежну охорону”. Зак.В. від 2002 р., № 147, п. 1230 зведений текст з поправками.

Розпорядження Міністра Внутрішніх справ і Адміністрації від 7 червня 2010 р. щодо Протипожежного захисту будівель, інших об’єктів і поверхонь. Зак. В. від 2010 р., № 109, п. 719.

Вітаємо Вас у цьому модулі, який називається „Пожежна безпека”. В ньому будуть обговорюватися: визначення пожежі, причини виникнення пожежі, а також групи пожеж. Проведемо характеристику підручних засобів пожежогасіння, а також представимо види вогнегасників і їх дію. У віконечку „Нормативні акти” або „Додаткова інформація” будуть приведені відповідні записи з Трудового кодексу, Розпоряджень і професійної літератури.

Попередня сторінка

сторінка 173 з 191

Визначення пожежі

Пожежна безпека

- Пожежа – це неконтрольований процес горіння, який утворюється в непризначеному для цього місці, поширюється неконтрольованим способом, заподіює матеріальну шкоду, шкоду життю та здоров'ю громадян, інтересам суспільства і держави.

Що називаємо пожежою?

Інформація додаткова

Причини виникнення пожежі бувають різні, до найбільш розповсюджених належать:

- несправність електрообладнання;
- неполадки систем живлення та змазки в працюючих двигунах та механізмах;
- велике скупчення горючих матеріалів;
- недотримання заборони паління в закритому приміщенні;
- плита з газовим балоном.

Пожежа – це неконтрольований процес горіння, який утворюється в непризначеному для цього місці, поширюється неконтрольованим способом, заподіює матеріальну шкоду, шкоду життю та здоров'ю громадян, інтересам суспільства і держави.

Попередня сторінка

сторінка 174 з 191

Наступна сторінка

Причини виникнення пожежі?

Пожежна безпека

Для виникнення пожежі потрібні три основні чинники: паливо, повітря, тепло. Є ще четвертий елемент т.зв. вільні радикали. В процесі поєднання палива і повітря утворюється тепло. Коли перекриється подача кисню або за відсутності палива, [пожежа](#) самостійно загаситься.

Інформація додаткова

Як загасити пожежу, яка виникла?

1. У випадку виникнення пожежі всі повинні вдатися до дій, щоб її зліквідувати: негайно попередити з використанням всіх можливих засобів осіб, які є в області загрози, а також викликати пожежну службу.

2. Телефонний виклик потрібно виконати наступним способом: Після набору номеру пожежної служби 998 і відповіді чергового, спокійно і розбірливо вказуємо:

- своє прізвище ім'я, номер телефону, з якого ми подаємо інформацію про пожежу;
- адреса і назва об'єкту;
- що горить, на якому поверсі;
- чи існує [загроза](#) для людського здоров'я і життя;

Після подання інформації, не класти слухавку і почекати на прийом виклику. Диспетчер може попросити: -

Попередня сторінка

сторінка 175 з 191

Наступна сторінка

Групи пожеж

Пожежна безпека

Група	Опис
 A	До пожеж класу A відносяться пожежі, що характеризуються горінням твердих речовин за винятком металів. Якщо ця тверда речовина здатна тліти (папір, деревина, ганчір'я), пожежа відноситься до класу A1. Якщо речовина не здатна тліти (пластмаса), - до класу A2.
 B	До пожеж класу B відносяться пожежі з горінням рідин, які легко спалахують. Якщо горить рідина, нерозчинна у воді (бензин, нафта і т. ін.), то пожежа відноситься до класу B1. Якщо горюча речовина розчинна у воді (спирт, ацетон), - до класу B2
 C	До пожеж класу C відносяться пожежі з горінням газоподібних речовин (водень, метан, газ з газової свердловини і т. ін.)
 D	До пожеж класу D відносяться пожежі з горінням металів. Якщо горить легкий метал - алюміній, магній або їх сплави, пожежа відноситься до класу D1; якщо горить лужний метал (натрій, калій і т. ін.) - до класу D2; якщо горить металоорганічна сполука (метил натрій, діетил магній і т. ін.), - до класу D3.
 F	До пожеж класу F відносяться пожежі харчових продуктів (олії, жири).

Нормативні акти

Розпорядження Міністра Внутрішніх справ і Адміністрації від 7 червня 2010 р. щодо Протипожежного захисту будівель, інших об'єктів і поверхонь. Зак. В. від 2010 р., № 109, п. 719.

§28.1 В об'єктах повинні знаходитись переносні вогнегасники або портативні вогнегасники, які відповідають вимогам Польських норм, які є відповідними до Європейських норм (ЄН) щодо вогнегасників. Вид вогнегасників повинен бути пристосований для гасіння таких груп пожеж, які можуть виникнути в об'єкті:

- 1) А - Твердих матеріалів, зазвичай органічного походження, згоряння яких спричинює появу розжареного вугілля;
- 2) В – рідин і матеріалів твердих, здатних плавитись;

Вирізняють 5 груп пожеж. Маркування цих груп видно на кожному вогнегаснику, завдяки цьому знаємо яку пожежу можемо гасити, використовувавши вогнегасник. Група А – це пожежі твердих матеріалів; Група В – пожежі рідини; Група С – пожежі газу; Група D – пожежі металів; Група F – пожежі харчових продуктів (олії, жири).

Попередня сторінка

сторінка 176 з 191

Первинні засоби гасіння

Пожежна безпека

•це технічний засіб, призначений для припинення горіння подаванням вогнегасної речовини, що міститься в його корпусі, під дією надлишкового тиску.

Вогнегасник

•це підручний, переносний вогнегасний засіб пристосований до подавання потоку води через качання ручним насосом двосторонньої дії (вбудований в каністру)

Пожежний ранець

•це обладнання для пожежогасіння для механічного перекриття подачі повітря до палаючого матеріалу / виготовлений зі скловолокна.

Протипожежна накидка

Інформація додаткова

Підручні засоби пожежогасіння є дуже зручними і простими у використанні. Вони служать для гасіння зародку пожежі, тобто місця її виникнення. Підручні засоби гасіння це: вогнегасники, водні каністри, протипожежні накидки, гідрантні шафи, зовнішні гідранти, одиниці пожежогасіння, вогнегасні пристрої: сита, пожежні ковдри, пожежні мітли.

Вогнегасники це найбільш відомий підручний засіб гасіння пожежі. Складається з контейнера, в якому зберігається вогнегасний засіб, тобто речовина яку використовують для гасіння пожежі. Під час пожежі цей засіб викидається з резервуара. Є кілька видів вогнегасників, які розрізняються один від одного видом вогнегасних речовин.

Підручні засоби для пожежогасіння це: вогнегасники, пожежні ранці та протипожежні накидки. Вогнегасник –це технічний засіб, призначений для припинення горіння подаванням вогнегасної речовини, що міститься в його корпусі. Під дією тиску його спрямовують на місце загорання. Водна каністра подає воду за допомогою качання насоса, який є вбудований в цей пристрій. Натомість протипожежна накидка служить для механічного перекриття

Попередня сторінка

сторінка 177 з 191

Види вогнегасників

Пожежна безпека

- Призначений для гасіння пожеж групи АВС, а також пристроїв під напругою. В основному призначений для гасіння документів і книжок.

**Порошковий
вогнегасник**

- Це вогнегасник з конструкцією для транспортування і ручного обслуговування, вмонтована на візку, з масою 20 кг готовою для використання.

**Вогнегасник
газовий**

- Призначений для гасіння пожеж групи В і С, а також пристроїв під напругою.

**Пінний
вогнегасник**

Інформація додаткова

Як мають бути розташовані вогнегасники в будівлях?

1. В добревидимих і легкодоступних місцях, зокрема: а) При вході до будинку; б) На сходах; в) на коридорах; г) При виході з приміщень назовні.
2. В місцях, які не піддаються до механічних пошкоджень і дії джерел тепла.
3. Між поверхами – в тих самих місцях між поверхами, якщо це дозволяють умови.

При розміщенні вогнегасників треба дотримуватись деяких умов:

1. Відстань з кожного місця до вогнегасника, в будинку, в якому може перебувати людина не повинна перевищувати 30 м.
2. До вогнегасників повинен бути забезпечений доступ, щонайменше 1 м ширини.

Найбільш популярними вогнегасниками є порошкові і пінні. [Порошковий вогнегасник](#) призначений для гасіння пожеж групи АВС, а також пристроїв під напругою. В основному призначений для гасіння документів і книжок. Пінний вогнегасник призначений для гасіння пожеж групи В і С, а також пристроїв під напругою. Газовий - вогнегасник з конструкцією для транспортування і ручного обслуговування, вмонтований на візку, з масою 20 кг готовою до

Попередня сторінка

сторінка 178 з 191

Позначення вогнегасників

Пожежна безпека

GAŚNICA
6 kg proszku gaśniczego ABC
21A 113B C

1. Wyciągnąć zabezpieczenie
2. Wyciągnąć waż z uchwytu, skierować na źródło ognia i nacisnąć dźwignię

A B C

**OSTROŻNIE PRZY GASZENIU URZĄDZEŃ ELEKTRYCZNYCH
TYLKO DO 1000V; ZACHOWAĆ ODSTĘP MIN. 1m**

По кождому uruchomieniu gaśnicy rozpownić napełnić.
Producent zaleca dla gaśnic szkodliwych przez okres 24 miesięcy pod kątem zawieszenia gaśniczki w miejscu w użytkowaniu przed producenta zakładać zabezpieczeń.

SRODEK GAŚNICZY	6kg OGNIOTEK 502	NR CERTYFIKATE
CZYNNIK NAPIĘCOWY	max	330:2800
ZAKRES TEMP. STOSOWANIA	-25°C do +40°C	kg PBC-EN 2
		TPP 01-01-ABC

PRODUCENT

DATA PRODUKCJI 00 01 I II III IV V VI VII VIII IX X XI XII

Інформація додаткова

При визначенні виду вогнегасного обладнання треба пам'ятати важливі правила.

- 1.Для гасіння пожеж групи А (в яких виникає явище жарового спалення напр.: дерево, папір, тканина) використовуються рідкі або пінні вогнегасники.
- 2.Для гасіння пожеж групи В (горючих рідин, лейкозаймистих речовин,напр.: бензин,алкоголь) використовуються на зміну такі види вогнегасників: рідкі, пінні, порошкові, газові.
- 3.Для гасіння пожеж групи С (горючих газів, напр.: пропану, ацетилену, природного газу) використовуються вогнегасники порошкові і пінні.
- 4.Для гасіння пожеж групи D (легких металів, напр.: магнію, соди, літію, калію) використовуються порошкові вогнегасники.

На фотографії, розміщеній вище показано головні позначення, які є на кожному вогнегаснику. З самого верху знаходиться опис виду вогнегасника і кількість вогнегасного матеріалу. Нижче спосіб запуску роботи вогнегасника і область його дії, тобто групи пожеж, потім знаходиться інформація для користувача, нижче назва виробника, а на низу інформація про дату продукції. Кожен вогнегасник підлягає техогляду принаймні раз на рік.

Попередня сторінка

сторінка 179 з 191

Порошковий вогнегасник

Пожежна безпека

Плюси:

- Нетоксичність, нейтральність;
- Висока здатність проникнення в вогонь, охолодження і створення ізоляційного шару від вогню;
- Можливість гасіння електричних приладів;
- Фосфатні порошки мають підвищену стійкість до вологи, ударів і гасять пожежі групи А, ефективно гасять газові пожежі.

Застосування:

- Фосфатні порошки гасять пожежі групи А, В, С;
- Карбонатні порошки гасять пожежі групи В, С;
- Електричні прилади під напругою до 1 кВ;
- Пожежі групи D (порошок D);

Порошковий вогнегасник

Інформація додаткова

Треба запам'ятати, що:

Під час користування вогнегасником треба його тримати тільки за ручки і в вертикальному положенні.

Кожен вогнегасник має етикетку, яка описує його призначення і спосіб користування. Правильно вмонтований вогнегасник повинен бути прикріплений спеціальним гачком на стіні або стояти на підлозі в спеціально призначеному місці.

Кожен вогнегасник повинен мати спеціальний клапан, який сам закривається, що дозволить перервати потік вогнегасної речовини в будь-який момент. Запуск вогнегасника повинен відбуватися без його перевертання дном догори (колись використовувались вогнегасники, які треба було перевертати, щоб зірвати спеціальний гачок, що

[Порошковий вогнегасник](#) найчастіше зустрічається в робочих організаціях. Ефективно гасить пожежі групи А, В, С. В якості вогнегасної речовини виступають фосфатні і карбонатні порошки. З огляду на нейтральність і нетоксичність вогнегасного порошку цим вогнегасником можна гасити прилади під напругою, а також людей.

Попередня сторінка

сторінка 180 з 191

Пінний вогнегасник

Пожежна безпека

Плюси:

- Вогнегасна речовина не потребує зривання спускового гачка;
- Механічно розбиває полум'я, завдяки силі вивільнення речовини;
- Гасить завдяки виштовхуванню кисню інертним газом;
- Охолоджує, температура CO₂(2): - 78 C;
- Не залишає слідів після користування;
- Застосовується для гасіння пристроїв під напругою;

Використання:

- Пожежі групи В і С;
- Обладнання та установки під напругою до 1 КВ

Пінний вогнегасник

Інформація додаткова

Вогнегасною речовиною у цьому вогнегаснику є розріджений CO₂ (діоксид вуглецю), який міститься в бутлі з високим тиском. Вогнегасна дія полягає на відокремленні доступу кисню і значному зменшенні температури. Однак з огляду на низьку теплоту пароутворення діоксиду ефект охолодження буде меншим, ніж у випадку простої води. Пінні вогнегасники служать для гасіння пожеж групи В, С, електричних пристроїв зазвичай до 1000V, а особливо електроніки і прецизійних верстатів. Плюс вогнегасника це відсутність будь-яких забруднень гашених предметів і приміщень. Мінусом є однак велика вага вогнегасника в порівнянні з іншими вогнегасниками аналогічної ефективності. Пінним вогнегасником не можна гасити людей, тому що дія

Пінний вогнегасник так само як і порошковий дуже часто зустрічається в робочих організаціях. Як вогнегасна речовина містить стиснутий CO₂, через що після розширення досягає температури – 78°C. У зв'язку з цим його не можна використовувати для гасіння людей. Треба пам'ятати, що CO₂ виштовхує кисень, через що використання цього вогнегасника в закритих приміщеннях є небезпечним.

Попередня сторінка

сторінка 181 з 191

Обслуговування вогнегасника

Пожежна безпека

Щоб використати вогнегасник потрібно зняти його з запобіжника, витягнувши блокаду.

З метою початку гасіння витягуємо шланг із кріплення, направляємо на джерело вогню і натискаємо вентилі.

Індикатор тиску має бути розміщений на зеленому фоні!

Інформація додаткова

Чи зможеш скористуватися вогнегасником під час гасіння пожежі?

Правила користування порошковим вогнегасником під час пожежі:

1. Зняти його з вішака і підбігти з ним до місця пожежі.
2. Після принесення вогнегасника на місце пожежі зриваємо пломбу та захисну чеку.
3. Тепер можна відкрити запор або ж натиснути на рукоятку. Тут все залежить від будови апарату. Направляємо сопло на вогнище горіння.
4. Дію вогнегасника можна перервати в будь-який момент. Закрити або відпустити запірний механізм потрібно тільки після того, коли загоряння буде ліквідоване.
5. З огляду на будову вогнегасника під час гасіння балон необхідно

Перед використанням вогнегасника потрібно переконатися, що він робочий. Індикатор має знаходитись на зеленому фоні, тоді ми будемо впевнені, що використання цього вогнегасника принесе планований результат. Потім знімаємо з запобіжника, витягнувши блокаду. З метою початку гасіння витягуємо шланг з кріплення, направляємо на джерело вогню і натискаємо вентилі.

Попередня сторінка

сторінка 182 з 191

Будова вогнегасника

Пожежна безпека

Fotografie pochodzą z materiałów dydaktycznych Wydawnictwa FORUM Sp. z o.o.

Інформація додаткова

Структурні особливості будови пінного вогнегасника:

1. Резервуар з епоксидно-поліефірним покриттям.
2. Стабільний клапан, виготовлений з латуні.
3. Запобіжник, який гарантує безпечне використання.
4. Можливість повторного заповнення.

Застосування: Пінні вогнегасники призначені для гасіння пожеж групи В, С.

В – рідкі речовини, що утворюють полум'я

С – легкозаймисті газові речовини
Рекомендовані до використання у вантажівках, автобусах, гаражах, готелях, офісах, семінарах, складах, гуртовнях.

Характерні особливості будови порошкового вогнегасника:

1. Стабільний сталевий резервуар

Малюнки, розміщені вище представляють будову пінного і порошкового вогнегасника. Вони схожі між собою, але пінний вогнегасник містить вогнегасну речовину CO_2 , натомість в порошковому вогнегаснику знаходиться порошок, який під впливом дії стиснутого азоту, вивільняється назовні.

Попередня сторінка

сторінка 183 з 191

Ручний сповіщувач про пожежу

Пожежна безпека

- Ручний сповіщувач про пожежу призначений для ручного запуску пожежної сигналізації, людиною яка помітила пожежу. Запуск сповіщувача складається з двох етапів: удару в захисне скляне віконечко і натискання кнопки.

Ручний сповіщувач про пожежу

Інформація додаткова

Ручні пожежні сповіщувачі і заблоковані кнопки призначені для застосування в промислових приміщеннях і громадських будівлях.

Також вони можуть використовуватись на зовні під накриттями, які захищатимуть їх від прямих опадів дощу і снігу. Монтування ручних сповіщувачів і заблокованих кнопок можна виконувати як зовнішнім способом так і прихованим.

Ручний сповіщувач про пожежу призначений для ручного запуску пожежної сигналізації, людиною яка помітила пожежу. Запуск сповіщувача складається з двох етапів: удару в захисне скляне віконечко і натискання кнопки.

Попередня сторінка

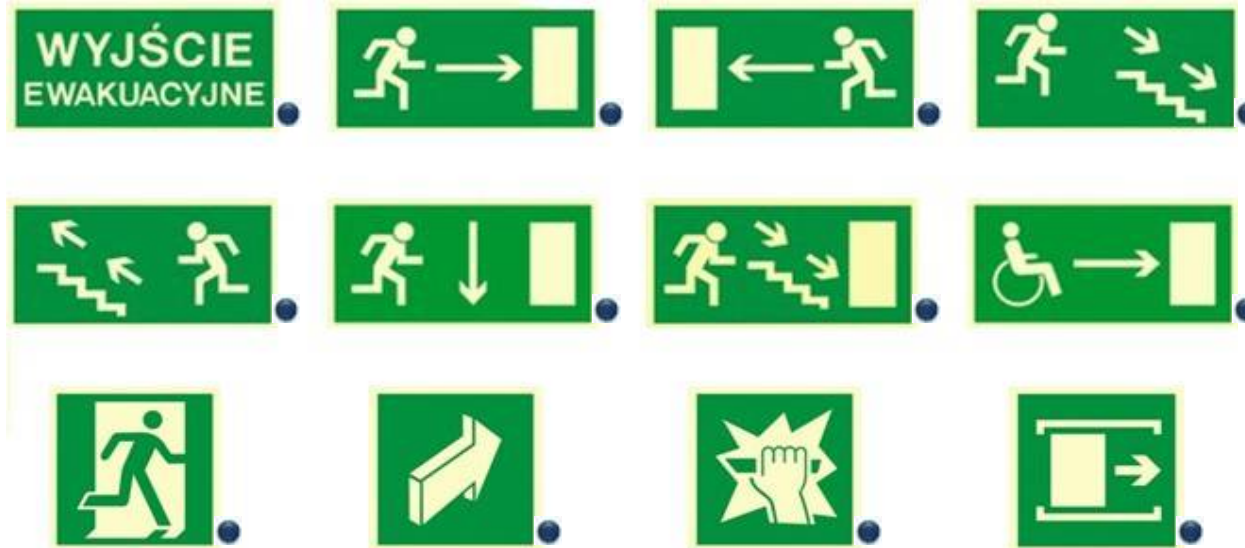

сторінка 184 з 191

Знаки евакуації

Пожежна безпека

Інформація додаткова

Евакуаційні позначки це дуже важливий елемент в системі безпеки в робочій організації, фірмі або громадській будівлі.

Всі знаки мають коротко описаний малюнок, якого ні в якому разі не можна змінювати.

У випадку будь-якої небезпеки евакуаційні позначки повинні допомагати людям зберігати спокій і спонукати їх до раціонального мислення. Через це знаки повинні бути в міру великі, чіткі і однозначні. Евакуаційні знаки потрібно розміщувати в місцях, на які буде звертати увагу людське око в моменті загрози, а також в місцях, які можуть бути причиною плутанини.

Знаки евакуації позначаються зеленим кольором. Зроблені вони з фотолюмінісцентного матеріалу, тому їх добре видно в темряві і вночі. Коли Ви наїдете мишкою на синій значок з правої сторони знаку, буде видно його опис.

Попередня сторінка

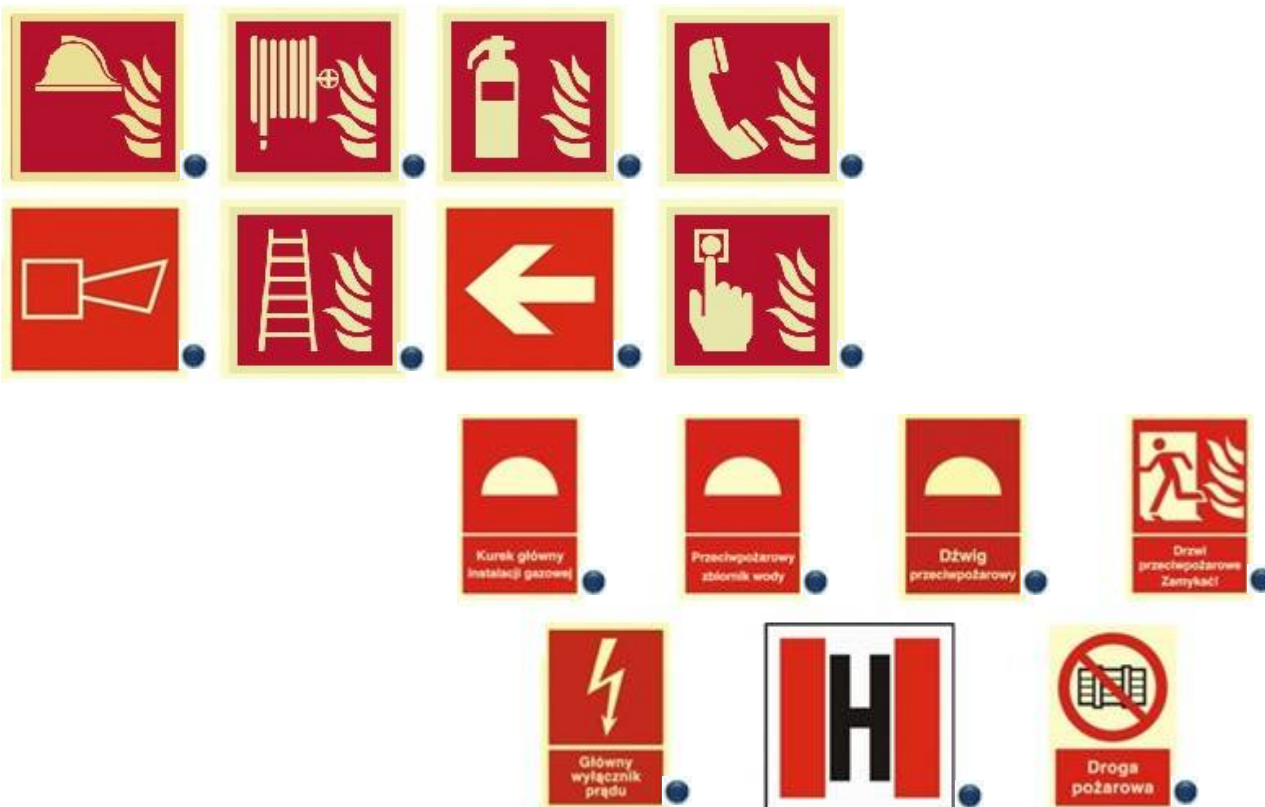

сторінка 185 з 191

Противопожешні позначки

Пожешна безпека

Інформація додаткова

Знаки безпеки- набір символів, що тосуються дотримання правил безпеки і гігієни, використовуються в в громадських місцях і в робочих організаціях.

Зразки і правила розміщення знаків безпеки регулюють державні і міжнародні норми, а в Польщі відповідні Польські норми.

Противопожешні знаки мають бути біло-червоного кольору. Зроблені вони з фотолюмінісцентного матеріалу, тому їх добре видно в темряві і вночі. Коли Ви наїдете мишкою на синій значок з правої сторони знаку, буде видно його опис.

Попередня сторінка

сторінка 186 з 191

Наступна сторінка

Виклик пожежної служби

Пожежна безпека

Викликаємо пожежну службу, настикаючи кнопку РПС – ручного пожежного сповіщувача, а також дзвонимо на 112 або 998,

Інформуємо, що горить, вид приміщення, де горить, адресу, рівень загрози, чи в об'єкті знаходяться люди, чи є близько біля об'єкту сусідні будівлі і чи є загроза для цих будівель, хто повідомляє і диктуємо свій номер телефону,

Не кладемо слухавку першими і перебуваємо якийсь час на лінії, щоб диспетчер міг зафіксувати повідомлення.

Інформація додаткова

Як поводитись під час пожежі?

1. У випадку виникнення пожежі всі повинні вдатися до дій, щоб її зліквідувати: негайно попередити з використанням всіх можливих засобів осіб, які є в області загрози, а також викликати пожежну службу.

2. Телефонний виклик потрібно виконати наступним способом: Після набору номеру пожежної служби 998 і відповіді чергового, спокійно і розбірливо вказуємо:

- своє прізвище і ім'я, номер телефону, з якого ми подаємо інформацію про пожежу;
- адреса і назва об'єкту;
- що горить, на якому поверсі;
- чи існує загроза для людського здоров'я і життя;

Після подання інформації, не класти слухавку і чекати на прийом виклику. Диспетчер може попросити: -

Коли ми помічаємо пожежу важливо поінформувати пожежну службу за номером 112. Важливо, щоб під час розмови докладно описати що горить, назвати назву місцевості і вулицю. Також потрібно подати своє прізвище і номер телефону. Не кладемо слухавку першими і перебуваємо якийсь час на лінії, щоб диспетчер міг зафіксувати повідомлення.

Попередня сторінка

сторінка 187 з 191

Підсумки

Пожежна безпека

Найважливіша інформація

Пожежа – це неконтрольований процес горіння в непризначеному для вогнища місці. Умовою виникнення і перебігу процесу пожежі (подібно як горіння) є чотирикутник горіння: горючий матеріал, окислювач, тепло, складні ланцюгові реакції (вільні радикали).

Види вогнегасників – Підручні засоби пожежогасіння є дуже зручними і простими у використанні. Вони служать для гасіння зародку пожежі, тобто місця її виникнення. Підручні засоби гасіння це: вогнегасники, пожежні ранці, протипожежні накидки, гідрантні шафи, зовнішні гідранти, одиниці пожежогасіння, вогнегасні пристрої: сита, пожежні ковдри, пожежні мітли. Вогнегасники це найбільш відомий підручний засіб гасіння пожежі. Складається з контейнера, в якому

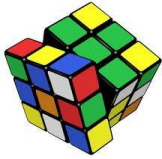
Ви закінчили Модуль VII іменованій „Пожежна безпека”. В ньому було обговорено визначення пожежі, причини виникнення пожежі, а також групи пожеж. Проведена характеристика підручних засобів пожежогасіння, а також представлені види вогнегасників і їх дію. З метою засвоєння отриманої інформації пропонуємо Вам пройти коротку вікторину. Щоб її запустити виберіть кнопку „Перейти до вікторини”.

Попередня сторінка

сторінка 188 з 191

Перейти до вікторини

Вікторина – перевір свої знання

Пожежна безпека

Якою має бути послідовність оповіщень після того, як ви помітили пожежу:

Люди, які знаходяться в безпосередній загрозі, пожежна служба, роботодавець

Пожежна служба, роботодавець, люди, які знаходяться в безпосередній загрозі

Не має значення

Подумайте над цими питаннями. Виберіть правильну відповідь і затвердіть кнопкою "Перевірити"

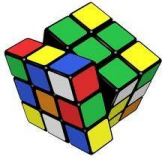
Перевірити

Попередня сторінка

сторінка 189 з 191

Вікторина – перевір свої знання

Пожежна безпека

Для гасіння пристроїв під напругою не можна використовувати:

Воду з гідранта

Порошкового, пінного вогнегасника

Вогнегасної ковдри

Подумайте над цими питаннями. Виберіть правильну відповідь і затвердіть кнопкою "Перевірити"

Перевірити

Дуже добре! Ви вибрали правильну відповідь! Запрошуємо до наступної вікторини.

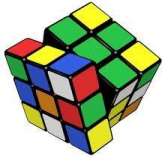
OK

Попередня сторінка

сторінка 190 з 191

Наступна вікторина

Вікторина – перевір свої знання

Пожежна безпека

Якого кольору мають бути знаки евакуації:

Зелений

Червоний

Синій

Подумайте над цими питаннями. Виберіть правильну відповідь і затвердіть кнопкою "Перевірити"

Перевірити

Дуже добре! Ви вибрали правильну відповідь! Вам залишилось пройти Заключний тест! Важливу інформацію щодо тесту Ви знайдете натискаючи кнопку „Інформація про тест”

Інформація про тест

OK

Попередня сторінка

сторінка 191 з 191

Тест